

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos II. — Izdan in razposlan dne 22. januarja 1887.

5.

Ukaz ministerstva za deželno bran od 19. januarja 1887,
s katerim se razglasajo „Propisi o uredbi črne vojske za kraljevine in dežele zastopane v državnem zboru, razven tirolske in predarelske“.

Njegovo cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo blagovolilo je z Najvišjo odloko od 18. januarja 1887 najmilostljiveje odobriti „propise o uredbi črne vojske za kraljevine in dežele zastopane v državnem zboru, razven tirolske in predarelske“.

Ti propisi, v katere so se tudi privzela v ukazu ministerstva za deželno bran od 17. avgusta 1886 (Drž. zak. št. 135) obsežena stalno veljavna — v posamičnih točkah dopolnjena — določila o tem, kako je v črno vojsko zavezane popisovati in na razpregledu imevati, razglasajo se tu v naslednjem ter devajo v krepst, — a v tekstu na misel vzete, na kraji vendar ne poočitene, samo v uradno porabo političnih in vojaških oblastev in poveljstev služne priloge 7, 9, 14 do 21, 23, 24, 27, 29 in 32 izdadó se s posebnim porazdelnikom.

Welsersheimb s. r.

Propisi

o uredbi črne vojske

za

kraljevine in dežele zastopane na državnem zboru, razven tirolske in predarelske.

Oddelek I.

Splošna določila.

§. 1.

Kam meri in kak namen ima črna vojska.

1. Črna vojska meri na podkrepo vojne moči v monarhiji sploh, a nje namen je, da podpira vojstvo (armado) in deželno brambo, da tem delom orožne moči snema breme pomočnih služeb tehnične, upravne, zdravstvene narave itd. in da nadomešča oficirje in moštvo.

2. Črne vojske delo je pripravljati in dobavljati

1. bojevalske črnovojniške sestave (formacije), namreč:

a) čete kot posadna, garnizonska in etapna krdela;

b) čete v čuvanje mej in deželno bran;

2. posamezne črnovojnike za kako posebno službo o vojski (vojni), kakor: za tehnična in upravna (administrativna) dela, vozarstvo (pratežne službe), prevažanje in oskrbo ranjencev in bolnikov itd., in

3. pomočno nadomestilo v založbo nedostatka pri vojstvu, vojnem pomorstvu (marini) in deželni brambi.

§. 2.

Črnovojniška oblastva in poveljstva.

3. Da črnovojstvo vodijo in izvajajo, odnosno da poveljstvo v črni vojski vrši, v to imajo zvanje:

ministerstvo za deželno bran,
deželno-brambena poveljstva,
črnovojniško-okrajna poveljstva;

k tem o vojski (vojni):

vojaški povelitelji (vojvodi), ki jih cesar imenuje, in
poveljniki črnovojniških čet (bataljonov, kompanij, eskadronov, drugih formacij).

4. Ministerstvu za deželno bran izročeno je višje voditeljstvo vsega črnovojništva; njemu pristojé vse naredbe, ki se tičejo priprave za napoved črne vojske, njenega sklica samega in njene uporabe.

Izvedenje njegovih dotičnih ukazil posredujejo z ene strani politična deželna in okrajna oblastva in pa županstva, z druge strani deželno-brambena poveljstva in črnovojniško-okrajna poveljstva.

5. Deželno-brambena poveljstva so ob enem teritorijalna poveljstva črne vojske vsako v svojem področji.

6. Črnovojniško-okrajna (črnovojniških okrajev) poveljstva so nižja oblastva pod deželno-brambenimi poveljstvi gledé črnovojstva vsako v svojem področji.

Črnovojniških okrajev poveljstva so neposrednje podredna deželno-brambenim poveljstvom. O vojski podstojé tudi vojaškim poveliteljem, odnosno njihovim podpoveliteljem v oziru na izvedenje onih ukazil, ki se tičejo sestave in kjer je treba, dopolnitve črnovojniških čet in oddelkov, podelitve dopusta (urlavba) črnovojnikom in razpuščenja črne vojske.

Kjer za kateri črnovojniški okraj ni imenovan poseben poveljnik, tam naj brambovsko-bataljonski poveljnik slušbuje tudi kot črnovojniškega okraja poveljnik.

V tem slučaju naj, po odhodu deželno-brambenega bataljona, poveljstvo črnovojniškega okraja vrši oficir za razpreglednost deželne brambe in upravo, — a če je službeno pričujoč kak djansko poveljstvo vršeč črnovojniški oficir višje častne stopinje (šarže), ta oficir.

Službene poslove črnovojniško-okrajnega poveljstva naj oskrbuje deželno-brambeni razpregledni urad — vendar takó, da bodo odločeni od drugih službenih poslov.

7. Vojaškim poveliteljem, ki jih imenuje cesar, pristoji po tem, ko je črna vojska napovedana, narejati, kako je djansko za vsak slučaj posebej sklice-

vati v črno vojsko zavezane ljudi in dajati jim dopust, kako uporabljati črno-vojniške čete in oddelke ter odkazovati jih podpoveliteljem, kateri so jim pridani.

Ves ta čas, ko je črna vojska sklicana, stoji ona na vsako mer pod vojaškimi povelitelji, odnosno dotičnimi podpovelitelji. Ti izdajó svoja ukazila, kakor okolnosti naneso in sami za dobro spoznajo, ali po deželno-brambenih poveljstvih ali pa neposrednje poveljstvom črnovojniških okrajev ali poveljnikom črnovojniških krdel in oddelkov.

8. Poveljniki črnovojniških čet in oddelkov vršé poveljstvo nad njimi počenši od njih sestave do dovršenega razpuščenja.

V oziru na podrednost teh poveljnikov merodajno je razmerje, v kakeršnem ta ali oni čas biva črne vojske četa ali oddelek, kateremu oni povelevajo, namreč: predno ga vojaški povelitelj, odnosno podpovelitelj uporablja, med to uporabo in po nji. Oni podstojé

- a) pred to uporabo: deželno-brambenemu poveljstvu od dne, ko so odkazani podpovelitelju, tudi temu;
 - b) med uporabo (dokler traja uporaba): vojaškemu povelitelju, odnosno podpovelitelju;
 - c) po uporabi: deželno-brambenemu poveljstvu, po okolišnih tudi še prejšnjemu povelitelju, —
- v slučajih a) in c) po črnovojniško-okrajnem poveljstvu, pri čemer ne dela nikakeršnega razločka razmerje gledé častne stopinje ali čina, katero utegne biti med poveljnikom črnovojniške čete in med imenovanim poveljnikom črnovojniškega okraja ali brambovsko-bataljonskim poveljnikom, ki službuje kot poveljnik črnovojniškemu okraju.

§. 3.

Pravice, dolžnosti, odgovornost.

9. V vseh rečéh, ki se tičejo črnovojstva, sosebnó službe in uprave, merodajne so, — kjer niso izdana posebna določila, — vojaške postave in vojašik propisi za pravice, dolžnosti in odgovornost v tem udeleženih osob.

§. 4.

Črnovojniške letne vrste (letniki), sklica (napovedi).

10. Vsi v črno vojsko zavezani sestavljajo 24 letnih vrst, izmed katerih najstarejša obseza 42-letne ljudi a najmlajša 19-letne. *)

Črnovojniške letne vrste razdeljujejo se na dve skupini, „sklica ali napovedi“.

*) Neki izimek za poslednje letnike črnovojniškega imenika veljá gledé tistih, kateri so po §. 20 vojne postave dobrovoljno stopili v prezentno službo vojstva, predno jim se je začela dolžnost črne vojske. Za take se razteza dolžnost črne vojske, po tem ko so izpolnili svojo zakonito dvanajstletno službeno dolžnost, na deset naslednjih let.

Prvi sklic obseza 19 letnih vrst, namreč one v črno vojsko zavezane, ki stojé v dobi od 19. do vštevno 37. leta, a drugi sklic 5 letnih vrst, namreč one izmed zvezanih v črno vojsko, ki stojé v dobi od 38. do vštevno 42. leta.

11. Ena črnovojniška letna vrsta obseza vse zavezance, kateri so rojeni v enem in istem letu gregorijanskega koledarja.

Enakega pomena je ime „črno vojniški letnik“.

12. Letne vrste se zaznamenavajo na dvojen način, namreč na stalen način: po rojstvenem letu in na način, ki se izpreminja vsako leto: po življenja dobi, ali letih, kolikor jih kdo ima.

V poslovnem občenji, kakeršno vršijo črnovojniška oblastva in poveljstva med sabo in z drugimi oblastvi in poveljstvi, uporablja se samo stalno zaznamenovanje, a v ukazilih za županstva in v razglasih treba je uporabljati obojno zaznamenovanje. **)

§. 5.

Druga določila.

13. Pod „oficirji“ se poleg oficirjev vojaškega stanú razumevajo tudi avditorji, zdravniki in krdelni računovodniki,

pod „vojaškimi uradniki“ tudi pomorstveni in deželno-brambeni uradniki,

pod „občinami“ in „županstvi“ tudi odločene grajščine in njih načelstva, in

pod „političnimi okrajnimi oblastvi“ tudi ona občinska oblastva (magistrat, mestni svet, županski urad, občinski svet), ki opravljajo poslove okrajnega oblastva,

kolikor se dotična določila dadó zmislu primerno tudi na ista uporabljati.

14. Staležne čete vojstva (armade), vojnega pomorstva, deželne brambe in žandarstva, pri katerih se v črnovojniških letih stoječe osebe iz staleža gažistov (mesečnih plačevancev) in moštva v glavni knjigi odpišejo vsled prostovoljnega izstopa ali vsled odpusta, pošiljajo za vsak slučaj posebej završene pododdelne glavno-knjižne liste domovinskim poveljstvom črnovojniških okrajev. Pod-oddelni glavno-knjižni listovi nadomeščajo se, kjer bi jih ne bilo, s prepiski iz prvotnih glavno-knjižnih listov. **)

*) Na primer v letu 1887:

Črnovojniška letna vrsta 1856,

Črnovojniške letne vrste 1868 nazaj do 1855;

Črnovojniška letna vrsta rojstvenega leta 1856 (31-letnih),

Črnovojniške letne vrste rojstvenega leta 1868 nazaj do 1855 (19- do 32-letnih).

**) Tako se pošiljajo vsi uže v dotičnem odpuščenem letniku shranjeni pod-oddelni glavno-knjižni listi v črno vojsko zvezanih oseb prvega sklica (od letne vrste 1850 sem).

Takisto pošiljajo tudi razpregledna prvostopinjska oblastva vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe o oficirjih in vojaških uradnikih v pokoji in v razmerji zunaj službe, kateri odlože ali izgube prejšnji vojaški značaj a stojé še v črnovojniški dobi, za vsak slučaj posebej prepisne glavno-knjižne izpiske domovinskemu poveljstvu črnovojniškega okraja.

Oddelek II.

Razpreglednost črnovojnikov (razven oficirjev in vojaških uradnikov).

§. 6.

Načela, po katerih je črnovojnike na razpregledu imevati.

15. Črnovojniki so gledé razpregleda pripadni v svoje domovinske občine.

Kadar je črna vojska sklicana, po tem je tudi take črnovojnike sklicanih kategorij in letnih vrst, ki nimajo domovinstva, vzprijeti v razpreglednost onih občin, kjer kdo ta čas biva.

16. Črnovojnike po dotičnih določilih, ki so obsežena v naslednjih paragrafi, na razpregledu imevati dolžna so:

- a) županstva (občinska načelstva) pod sodelovanjem držiteljev knjig-matic,
- b) politična okrajna oblastva,
- c) poveljniki ali načelniki združenj (korporacij) katere imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja, in
- d) vojaška oblastva črne vojske.

§. 7.

Sodelovanje držiteljev knjig-matic v oziru na razpreglednost.

17. Sodelovanje onih, ki pišejo knjige-matice, v oziru na razpreglednost črnovojniških ljudi biva v tem,

- a) da vsako leto sestavijo izpiske iz krstnih in rojstvenih vpisnikov o mladeničih, kateri stopajo v dobo črnovojniške dolžnosti, in te izpiske preoddadó županstvu, in
- b) da za vsak slučaj posebej sestavijo izpisek iz smrtnih vpisnikov, kadarkoli kdo v črno vojsko zavezanih umrje, ter te izpiske pošljejo političnim okrajnim oblastvom.

18. *Ad a)* Določila o popisovanji stopajočih v dobo črnovojniške dolžnosti obsežena so v §. 8.

19. Ad b). V slučajih, kadar umrje kaka v črno vojsko zavezana osoba, dolžnost je držitelja knjig-matic poslati izpisek iz smrtnega vpisnika političnemu okrajnemu oblastvu, v katerega področji je dotični človek umrl.

Kadar biva kaka dvojba o tem, je li pokojnik bil zavezan v črno vojsko ali ne, sosebno kadar državljan, ki je bil v dobi od 19. do 42. leta, ni umrl v svoji domovinski občini, naj se tudi pošilja izpisek iz smrtnega vpisnika. To določilo velja tudi za slučaj smrti takega človeka, ki ima domovinstvo na Tirolskem in Predarelskem ali ki je ogerski državljan.

Samo tedaj ni treba pošiljati izpiska iz smrtnega vpisnika, kadar kdo umrje v svoji domovinski občini, ter držitelj knjig-matic za gotovo vé, da pokojnik ni bil zavezan v črno vojsko, odnosno vpisan v črnovojniški imenik.

§. 8.

Popisovanje mladeničev, ki stopajo v dobo črnovojniške dolžnosti.

20. Da se popišejo mladeniči stopajoči v dobo, katera pada pod dolžnost črne vojske, naj uradno postavljeni držitelji knjig-matic vsako leto izpiske iz krstnih in rojstvenih vpisnikov o vseh v občini rojenih osobah moškega spola, katere v letu gregorijanskega koledarja, ki pride po sestavljanji teh izpiskov, 19. leto svoje dobe dopolnijo, odnosno katere bi ga dopolnile, prav tako, kakor je to v §. 11 navodila v izvršitev vojnih postav zapovedano gledé mladeničev v stavno (vojaško) dobo stopajočih, sestavijo po vzorci I a) tega navodila, naj dan, katerega bi kdo v matičnem izpisku zapisanih bil umrl, — kolikor se to more zgoditi na podlogi smrtnih vpisnikov, katere držitelji knjig-matic sami pišejo, — v razpredelek 4 tega izpiska postavijo, in te izpiske, ob enem z izpiski o mladeničih, kateri stopajo v stavno dobo, do konca oktobra meseca vsakega leta dotičnim županstvom oddadó.

21. Takisto je tudi dolžnost knjige-matice držečih vojaških dušnih pastirjev, vsako leto izpiske iz krstnih in rojstvenih vpisnikov o mladeničih, kateri prihodnje leto pridejo v črnovojniško dobo, zmislju primerno po vzorci I b), zapovedanem v §. 11 navodila v izvršitev vojnih postav gledé mladeničev v stavno dobo stopajočih, sestaviti in do 15. januarja vojaškemu teritorialnemu poveljstvu predložiti.

Vojaška teritorialna poveljstva in dopolnitveno-okrajna poveljstva, kakor tudi politična okrajna oblastva naj zarad tega, da bodo v črnovojniško dobo stopajoči mladeniči vojaškega rodu popisani, postopajo prav tako, kakor je v §. 11 navodila v izvršitev vojnih postav pisano za mladeniče, stopajoče v stavno dobo.

22. Za vsakoletno popisovanje mladeničev stopajočih v črnovojniško dobo 19 let uporabljajo se sploh zmislju primerno določila §§^{ov} 12, 15, 16, 19, 20, 21 in 22 navodila v izvršitev vojnih postav (o popisovanji mladeničev v stavno dobo stopajočih), samo s to opomnjo, da mladeniči stopajoči v črnovojniško dobo za zdaj nimajo dolžnosti, da bi se sami oglašali v popis, in da pri popisovanji v črno vojsko zavezanih ni govora o prošnjah za oproščenje.

V ostalem naj županstva v oziru na pripravljajla dela za popis mladeničev, kateri stopajo v dobo črnovojniške dolžnosti, postopajo prav tako, kakor gledé

pripravljalnih del za stavo (nabor); sosebno gre na podlogi krstnih in rojstvenih vpisnikov in posledkov opravljenega poizvedovanja tri posebne (ločene) spiske zmislju primerno po vzorcih III, IV in V navodila v izvršitev vojnih postav*) sestaviti, namreč: o možéh stoječih pod dolžnostjo črne vojske, kateri so pristojni v občini, po tem, kateri v občini nimajo pristojnosti (domovinstva), in o takih, kateri so povsem neznani, in te spiske z vsemi pomagali vred naj zadnji čas do 15. dne decembra položé pred politično okrajno oblastvo.

Delo političnih okrajnih oblastev je, te spiske pretehtati in dopolniti, izpiske o tujih zavezancih dotičnim pristojnim političnim okrajnim oblastvom precej poslati ter ukazati, da se popravljeni spiski pristojnih zavezancev v črno vojsko, na slučaj tudi spiski o povsem neznanih v občini od 20. do 31. dne januarja meseca javno razgrnejo, odnosno narediti, kar je treba, da se ti spiski nadalje v čisto denejo.

S 1. dnem februarja naj občinska županstva te spiske z ovedbenimi pomagali vred vnovič v dokončno ustanovitev položé pred politično okrajno oblastvo, katero jih dopolni in ugotovi ter najdalje do 15. dne februarja županstvom nazaj pošlje, da popisance kot najmlajši letni tečaj v črnovojniške imenike prenesó.

§. 9.

Kako se zavezanci na razpregledu imevajo pri županstvih.

Črnovojniški imeniki.

23. V črno vojsko zavezani imevajo se pri županstvih na razpregledu s popiski posameznih letnikov, „črnovojniškimi imeniki“, po vzorci v prilogi 1, ki se o zavezanih vsake letne vrste posebej osnavajo; v večjih mestih in drugih občinah (ki imajo 20.000 in več stanovancev) naj se zavezanci, kjer je moči, navajajo v ločenih imenikih črnovojnikov, držeč se podrazdelbe na okraje.

Priloga 1.

Popiski posamezni vseh 24 črnovojniških letnih vrst naj se denejo skup zaporedoma od najstarejše letne vrste — onih, ki imajo 42 let — nizdolu do najnižje letne vrste — onih, ki imajo 19 let — in vsi skupaj sestavljajo „črnovojniški imenik leta 18 . .“

24. Pregledni razpredelnici v prilogah 2 in 3 služita v pojasnjenje: katere letne vrste ima črnovojniški imenik leta 1887 obsezati, odnosno, doklej traja črnovojniška dolžnost popisancev, in pa kot pomagali, po katerih bode za poznejši čas to ali ono presojati.

Prilogi 2 in 3

*) Pri vzorcih III in IV navodila v izvršbo vojnih postav treba je samo nadpise zmislju primerno v oziru na popis mladeničev stopajočih v črnovojniško dobo popraviti; potlej gre namesto „pod stavno dolžnostjo stoječi“ povsod postaviti „pod dolžnostjo črne vojske stoječi“, dočim je razpredelke, ki se tičejo zglaševanja stavi podvrženih, izpuštiti; tudi naj v vzorci IV ne bode presledkov v črtah razpredelke omejujočih ni zaznamenanja: „I. letna vrsta rojeni leta . .“) itd.

25. V 23 popisnih posameznih letnikov od najstarejše letne vrste — onih, ki imajo 42 let, — do vštveno predposlednje letne vrste — imajočih 20 let — treba je na razpregledu držati vse v dotičnih koledarskih letih rojene zavezance,

- a) kateri so sicer v vojstvo (armado), vojno pomorstvo, nadomestno reservo ali žandarstvo vvrščeni bili, odnosno dobrovoljno vstopili, a so uže odpuščeni,
- b) kateri so bili preodkazani pod razpreglednost nadomestne reserve ali deželne brambe,
- c) kateri so bili, stoječ še v stavni (naboru podvrženi) dobi, časno oproščeni,
- d) kateri so bili nazaj dani, ali
- e) do začetka pravilne stave v letu 1887 v stavnih imenikih izbrisani kot taki, ki so za vsegdar nepripravi za vojno službo.

V popisku najmlajše letne vrste — 19-letne — treba je na razpregledu imeti vse v dotičnem koledarskem letu rojene črnovojniške zavezance — razven dobrovoljcev, služečih v vojstvu in vojnem pomorstvu, naj bodo v djanskem (aktivnem) ali nedjanskem staleži, in razven gojencev v vojaških izobraževalnih zavodih.

Zavezance na razpregledu imeti pravi se v eno mer popravljati vse popisne posameznih letnikov, iz katerih sestoji črnovojniški imenik, namreč takó:

- 1) da se za vsak slučaj posebej dopolnijo, pripisujoč nove zavezance, ki prirastajo,
- 2) da se za vsak slučaj posebej vpišejo premene, ki se dogajajo pri popisanih zavezcih, in
- 3) da se za vsak slučaj posebej zabeležijo take posebne okoliščnosti, ki so znamenitega pomena v oziru na uporabo zavezancev za djansko službo.

26. Ad 1. V črnovojniški imenik je na novo vpisati zavezance,

- a) kateri so pristojnost (domovinstvo) v občini na novo zadobili,
- b) kateri so iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali izmed žandarjev, iz pokojnega staleža — če tudi z nadaljšnjo vojaško pokojnino — ali z razmerja zunaj službe izstopili ne obdržavši prejšnjega vojaškega značaja (bivši oficirji, vojaški, pomorstveni in brambovski duhovniki, vojaški uradniki),
- c) kateri so bili iz vojstva, vojnega pomorstva, nadomestne reserve, deželne brambe ali žandarstva odpuščeni ali postavljeni v invalidsko-pokojninski stalež, ali
- d) kateri so prej bili popolnem neznani, a so se pozneje izsledili, namreč:
 - v slučajih a) in d) na podlogi vzprijetja v občino, odnosno na podlogi izsledbe, in
 - v slučajih b) in c) na podlogi priznanila, prejetega od političnega okrajnega oblastva.

Razlog ali vzrok vsakemu prirastku je povedati v razpredelku 13 črnovojniškega imenika.

27. *Ad 2.* V črnovojniškem imeniku treba je izbrisati zavezance,

- a) kateri so zadobili domovinstvo v kaki drugi občini,
- b) kateri so izvršeni bili ali dobrovoljno stopili v vojstvo, vojno pomorstvo, nadomestno reservo, deželno brambo ali žandarstvo,
- c) kateri so prejeli potrdnice, da so oproščeni od črne vojske,
- d) kateri so se z dovoljenjem kam drugam preselili,
- e) o katerih se je pozneje izreklo, da so popolnem neznani*), ali
- f) kateri so umrli,

namreč:

v slučajih a) in e) vsled izbrisa iz knjige matice občinskih pripadnikov;

v slučajih b) in d) vsled priznanila prejetega od političnega okrajnega oblastva,

v slučaji c) na podlogi potrdnic o oproščenji od črne vojske, prejetih zarad tega, da se izročé dotičnikom, in

v slučaji f) na podlogi izpiskov iz smrtnih vpisnikov, ali kadar se kako drugače za gotovo izvé smrt kakega v črno vojsko zavezanega človeka.

Pri vsakem, kateri se izbriše, treba je v razpredelku 14 povedati dotični vzrok.

28. *Ad 3. a)* Pri zavezancih, kateri imajo na sebi kako v prilogi 10 navedeno nakaznost (napako, hibo) ter se zdi, da so zarad tega brezuvelno nepripravi, izpolnjevati črnovojniško dolžnost, treba je dotično nakaznost za to, — da se njih oproščenje od črnovojniške dolžnosti vzame v pretres, — zabeležiti v razpredelku 9 črnovojniškega imenika, —

b) pri graduiranih zdravnikih, diplomiranih ranocelnikih in diplomiranih živinozdravnikih, ki so bili po §. 18 vojne postave za slučaj mobilizacije določeni za službo v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi in se zarad tega, če takó služijo in dokler služijo, ne morejo klicati v službo pri črni vojski, treba je to službeno namembo zabeležiti v porazdelku 15, — in

c) pri zavezancih, katerim je bila dodeljena odveza od djanske službe v črni vojski, naj se ta odveza zabeleži v poslednjič omenjenem razpredelku črnovojniškega imenika.

To veljá tudi za one osebe v djanski službi finančne straže in državnih gozdov, kateri niso — odnosno niso več — v dolžnosti službe v vojstvu ali deželni brambi a stojé še v letih občne črnovojniške dolžnosti, kateri so vendar po §. 2, odstavku 5 postave o črni vojski, samo uvetno podvrženi.

Priznanilo *ad b)* in *c)* prejmlje županstvo od političnega okrajnega oblastva.

*) Za take, ki so „postali popolnem neznani“, zmatrati je samo one, o katerih se tudi z najkorenitejšimi ovedbami ni moglo izslediti, da so umrli ali kje bivajo, a ne takih, o katerih se v občini — če tudi dalj časa — ni nič slišalo.

Ako se črnovojniški imeniki takó popravljajo precej o vsaki spremeni, kakor se dogodi, ne morejo v sebi imeti nikakih bistvenih nepravosti ter bodo dovoljno služili tehtovitemu namenu razpreglednosti vseh pod dolžnostjo črne vojske stoječih.

Na konci vsacega leta treba je črnovojniški imenik pregledati ter uveriti se, da se ni nobena poprava in zabeležba prezrla.

Vsakoletno završevanje črnovojniškega imenika.

29. Z začetkom novega leta treba je črnovojniški imenik popraviti, odnosno dopolniti s tem, da se odloči popisnik najstarejše črnovojniške letne vrste prejšnjega leta — onih, kateri štejejo uže 43 let — in v drugi polovici meseca februarja pridodá popisnik najmlajše, s 1. dnem januarja pod črnovojniško dolžnost stopajoče letne vrste — onih, ki imajo 19 let.

Priloga 4.

Iz tako popravljenega črnovojniškega imenika treba je po vzorci v prilogi 4 sestaviti številčen posnetek, „posnetek iz črnovojniškega imenika“, v katerem se popisani zavezanci, sestavljeni po letnih vrstah, razkazujejo.

Posnetek iz črnovojniškega imenika treba je priložiti črnovojniškemu imeniku.

Črnovojniški imenik z dotičnim posnetkom predložiti je političnemu okrajnemu oblastvu do 15. dne marnija meseca.

Okrajno oblastvo vrača črnovojniški imenik županstvu do konca meseca marnija, a posnetek iz njega si pridržuje, ker ga mora poslati poveljstvu črnovojniškega okraja.

§. 10.

Poslovi, ki jih imajo politična okrajna oblastva v oziru na razpreglednost.

30. Dolžnost okrajnih glavarstev je, županstva gledé tega, kako držé v črno vojsko zavezane na razpregledu, podpirati in nadzirati.

31. A podpirajo jih s tem, da poučavajo županstva, kako se črnovojniški imeniki osnavajo, na razpregledu vzdržujejo in završujejo, da jim v dotičnem pisarskem poslu pomagajo, kolikor je neogibno potrebno in mogoče, in da županstvom priobčujejo (priznanjajo) one dotične prigodke, kateri jim celo ne morejo biti znani ali katere samo nedovoljno ali stoprv prepozno doznati utegnejo.

32. V poučenje županstev o tem, kako gre zavezance na razpregledu imevati, poprijemati se je pred vsem onih prilik, kakor se katera podá ob dotičnih uradnih delih. Ako je treba, moči je za tega delj in zarad pomoči v pisarskem poslu poslati odkazanega deželno-brambenega okrajnega uarnednika o trošku dotičnih občin.

Troškovi odposlatve okrajnega narnednika izračunjajo se po določilih propisa o pristojbinah (potni troškovi, prehodno stanišče, dijete).

33. Priobčevanje posebnih prigodkov, ki se odnašajo na razpreglednost pri županstvih, tiče se

- a) oficirjev, vojaških, pomorstvenih ali brambovskih duhovnikov in vojaških uradnikov, kateri so iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, iz pokojnega staleža ali iz razmerja zunaj službe izstopili, ne pridržavši si vojaškega značaja, ki so ga imeli, ali kateri so ta značaj izgubili, — za vsak slučaj posebej na podlogi priznanila prejetega od črnovojniškega okrajnega poveljstva;
- b) onih, kateri so iz vojstva, vojnega pomorstva, nadomestne reserve, deželne brambe ali žandarstva odpuščeni, s koncem meseca decembra — a pri posamičnem odpuščanju in o prestavljanji v invalidsko-pokojninski stalež za vsak slučaj posebej;
- c) onih, ki so vvrščeni v vojstvo, vojno pomorstvo, nadomestno reservo ali deželno brambo, — s koncem meseca avgusta in pozneje za vsak slučaj posebej;
- d) onih, ki dobrovoljno vstopajo v vojstvo, vojno pomorstvo, deželno brambo ali žandarstvo, — za vsak slučaj posebej;
- e) onih, ki so se z dovoljenjem izselili, — za vsak slučaj posebej;
- f) onih, ki so postali popolnem neznani, — za vsak slučaj posebej, kadar županstvo še ne vé, da jih je imeti za popolnem neznane;
- g) onih, ki so umrli, — za vsak slučaj posebej s tem, da se županstvu pošlje izpisek iz smrtnih vpisnikov, in
- h) namembe graduiranih zdravnikov, diplomiranih ranocelnikov in diplomiranih živinozdravnikov na podlogi § 18 vojne postave, ako nastane mobilizacija, za službo v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi — za vsak slučaj posebej.

V vsakem priobčilu te vrste treba je pripomniti dotično točko § 9.

34. Zarad nadzora poslov, ki jih županstva vršijo v oziru na razpreglednost, in ob enem zarad potrebe, da morajo biti kaka pomagala gledé razpreglednosti za uradno porabo sploh in za ta slučaj posebej, ko bi se kak črnovojniški imenik kam izgubil, potrebno je tudi pri okrajnih glavarstvih v črno vojsko zavezane po posamičnih občinah imenoma na razpregledu držati.

Omenjeno delo biva v tem, da se na razpregledu vzdržavajo spiski, ki so bili o prvem popisovanji črnovojniških zavezancev sestavljeni za podlogo vpisovanju v črnovojniške imenike, in pa oni spiski, ki jih občine, vpisavši — kar je treba — v črnovojniške imenike, okrajnim oblastvom nazaj dajo (točka 22), namreč o najmlajši črnovojniški letni vrsti. Gledé prvič omenjenih spiskov sme se popisovanje razpredelkov 5, 10 do 12 opustiti.

Poslovi gledé razpreglednosti spadajo med službene opravke oddelka za razpreglednost deželne brambe pri okrajnih oblastvih, in temu oddelku je za tega delj treba na vpogled dajati vse poslovne spise (vloške), ki se odnašajo na povišanje ali umanjšanje števila vseh v črno vojsko zavezanih in na kake preme, ki se primerjajo s temi zavezanci ter jih je zabeleževati v črnovojniških imenikih.

35. Črnovojniške imenike, ki jim dohajajo od županstev, naj okrajna glavarstva primerjajo sè svojimi lastnimi spiski, naj odstranjajo spotike, če se katere najdejo, odnosno črnovojniške imenike in rečene spiske v sklad (soglasje) spravljajo ter črnovojniške imenike s potrebnimi opazkami do konca meseca marcija nazaj pošiljajo županstvu.

36. Pri onih okrajnih oblastvih, ki so ob enem občinska oblastva, imevajo se črnovojniški zavezanci na razpregledu samo s črnovojniškimi imeniki tako, kakor je pisano za županstva sploh.

37. Posnetke iz črnovojniških imenikov — kjer bi treba bilo, popravljene — poslati je črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu v posameznih razdelkih zadnji čas do konca marcija ter je temu poveljstvu tudi dati na znanje, koliko izmed onih stavi (naboru) podvrženih môž, kateri so bili prejšnje leto nazaj dani, v vsaki letni vrsti je bilo vpisano, da so pripravi za službo v črni vojski z orožjem.

38. Kadar dojde izpisek iz smrtnega vpisnika o kakem zavezanci, ki je bil prenamenjen za oficirsko mesto v črni vojski, treba je njegovo smrt črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu na znanje dati.

39. Dohajajoči izpiski iz smrtnih vpisnikov o nepristojnih osobah črnovojniških let — iz obojega državnega ozemlja monarhije — naj se pošiljajo po domovinstvu pristojnim okrajnim oblastvom.

§. 11.

Kakó se zavezanci drže na razpregledu pri združbah, katere nosijo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja.

40. Poveljniki ali načelniki takih združeb, ki nosijo vojaški značaj, oziroma vojaška znamenja (čete meščanskih stražnikov in strelcev, društva vojaških veteranov [doslužencev]), imajo dolžnost, ude takih združeb, brez razločka, so li po svojih letih podvrženi osobni črnovojniški dolžnosti ali niso in so li vpisani v črnovojniških imenikih svojih domovinskih občin ali niso — tudi neaktivne oficirje in vojaške uradnike — na razpregledu imeti v spiskih po vzorci v prilogi 5, da bodo z vojaške strani razpregledni za službe v črni vojski.

Priloga 5.

Te spiske je v dvojni izdatbi pošiljati vsako leto s koncem meseca januarja črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, v katerega okraji ima združba svoj sedež.

§. 12.

Poslovi, ki jih imajo črnovojniška okrajna poveljstva v oziru na razpreglednost.

41. Razpreglednost v črno vojsko zavezanih pri črnovojniških okrajnih poveljstvih vzdržava se sploh vsesкупno (sumarno), zlasti s pomočjo „skupnika črnovojniških imenikov“.

En istopis spiskov obsežajočih ude onih združeb, kateri imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja, hrani se pri črnovojniškem okrajnem poveljstvu.

O takih v črno vojsko zavezanih osobah, katere so prenamenjene za kako posebno službo, pisati je zapiske po imenih.

42. Skupnik (sumar) črnovojniških imenikov sestavljati je po vzorci v prilogi 6 ter polagati pred deželno-brambeno poveljstvo do 15. dne meseca aprila.

Priloga 6.

Ob enem je tudi spiske prej omenjenih združeb — popravljene, ako bi treba bilo, — pošiljati v enem istopisu deželno-brambenemu poveljstvu.

43. Dolžnost črnovojniškega okrajnega poveljstva je, zbirati, razvrščevati in hraniti glavno-knjižna izkazila, ki jih staležne čete vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe in žandarstva in prvostopinjska razpregledna oblastva vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe pošiljajo o osobah v črno vojsko zavezanih, izstopivših, odnosno odpuščenih iz glavno-knjižnega staleža ali iz razpreglednosti.

Kadar dojdejo glavno-knjižna izkazila o takih zavezancih, kateri so naposled spadali v stalež gažistov (mesečnih plačevancev), treba je primerno priobčilo*) poslati domovinskemu političnemu okrajnemu oblastvu, — da poskrbi za njih vpis v črnovojniške imenike kot prirast.

44. Glavno-knjižna izkazila naj se zarad tega, da jih bode moči hraniti v redu, razdeljujejo na 5 poglavitnih skupin, namreč:

Glavno-knjižna izkazila.

Poglavitna skupina A.

Črnovojniški zavezanci, kateri so služili v vojstvu (armadi), in pa nadomestni rezervisti (prihranjenci).

Oddelki:

Pešci (pehota, peštvo).

Krdelo lovcev.

Konjiki (konjištvo).

Bojno topništvo.

Trdnjavsko topništvo.

Orožnice topništva.

Inženirsko krdelo.

Pijonirski polk.

Železnocestni in telegrafski polk.

*) To določilo odnaša se tudi na gažiste, izstopivše dne 31. decembra 1886.

Zdravstveno krdelo, posadne (garnizonske) bolnice in lekarniški zavodi.
 Pratežno (vozarsko) krdelo, zavodi za opremo pratežništva in konjerejski zavodi.

Monturno-upravni zavodi.

Vojaški oskrbovalni zavodi.

Glavno-knjižne liste nekdanjih voznih topničarjev in voznih vojakov, ki izvirajo od konjištva — razven podoficirjev in vojakov pratežnega krdel, — po tem nekdanjih vojakov železnocestnega in telegrafskega polka, ki tudi izhajajo od konjištva, vlagati je v oddelek konjikov, a glavno-knjižne liste nekdanjih žandarjev v oddelek njihove prejšnje vrste krdel.

Poglavitna skupina B.

Črnovojniški zavezanci, kateri so služili v vojnem pomorstvu (marini).

Poglavitna skupina C.

Črnovojniški zavezanci, ki so bili neposrednje v deželno brambo ali žandarstvo potrjeni.

Oddelki:

Peš-krdela.

Konjiki.

Žandarstvo.

Poglavitna skupina D.

Vojaško izobraženi evidentisti nadomestne reserve.

Poglavitna skupina E.

Vojaško izobraženi evidentisti deželne brambe.

Znotraj vsakega oddelka poglavitnih skupin *A* in *C* in znotraj poglavitnih skupin *B*, *D* in *E*, treba je glavno-knjižna izkazila v red devati po črnovojniških letnih vrstah, — a v vsaki letni vrsti po priimkih v abecednem redu.

Kadar kateri črnovojniški okraj sestoji iz delov različnih dopolnitvenih okrajev, tedaj se znotraj poglavitnih skupin *A*, *B* in *D* glavno-knjižna izkazila razbirajo tudi po dopolnitvenih okrajih.

Število glavno-knjižnih izkazil naj se razkazuje s pregledom, sestavljenim po vzorci v prilogi 7, kateri se prilaga skupniku iz črnovojniških imenikov.

45. Samo za črnovojniške letne vrste 1. sklica (napovedi) hranijo se glavno-knjižna izkazila.

Kadar katera letna vrsta prestopi v 2. sklic, treba je pod-oddelne glavno-knjižne liste nazaj poslati onim staležnim četam vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, katerim so črnovojniki naposled pripadali, — pri čemer se več ne pazi na storjeno vložitev v druge oddelke; — a prepise prvotnih glavno-knjižnih listov in izpiskov iz glavnih knjig je uničiti.

Čim je napovedana črna vojska, naj se precej hranjena glavno-knjižna izkazila onih črnovojnikov, ki so posebej namenjeni v nadomestilo za vojstvo, vojno pomorstvo in deželno brambo, pošljejo domovinskim dopolnitveno-okrajnim poveljstvom, odnosno preoddadó brambovskemu bataljonu.

46. Od političnih okrajnih oblastev prejeta priobčila o številu onih stavi (naboru) podvrženih mladeničev, ki so bili v prejšnjem letu zapisani da so dobri za črnovojniško službo z orožjem, naj se hranijo v skupniku iz črnovojniških imenikov. A ker se v teh priobčilih letne vrste po večkrat nahajajo, treba je, čim dojde kako novo priobčilo, gledé letnih vrst, omenjenih v tem priobčilu, — izbrisati podatke stoječe v priobčilu od prejšnjega leta, — da bode vsaka letna vrsta samo enkrat izkazana in da računi ne bodo oprti na prejšnja števila, ki so med tem uže postala neveljavna.

§. 13.

Poslovi gledé razpreglednosti pri deželno-brambenih poveljstvih.

47. Razpreglednost v črno vojsko zavezanih pri deželno-brambenih poveljstvih vzdržava se v obče vsesкупno (sumarno) s pomočjo „črnovojniškega glavnega imenika“ — in posebnih spiskov in preglednih razpredelnic.

48. Črnovojniški glavni imenik sestavljati je na podlogi skupnikov iz črnovojniških imenikov, prejetih od črnovojniških okrajnih poveljstev po vzorci v prilogi 8, ter polagati pred ministerstvo za deželno bran do konca meseca aprila.

Priloga 8.

Črnovojniškemu glavnemu imeniku naj se prilaga po vzorci v prilogi 7 sestavljeni „pregled“ o glavno-knjižnih izkazilih, ki se hranijo pri črnovojniških okrajnih poveljstvih.

Ob enem je treba predložiti tudi „spisek“, sestavljen po vzorci v prilogi 9, o združbah, imajočih vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja.

Oddelek III.

Oproščenje od dolžnosti črne vojske in odveza od službe v črni vojski.

§. 14.

Oproščenje od črnovojniške dolžnosti.

49. Oprostitev (osvoboditev) od dolžnosti črne vojske dodeljuje se onim, ki imajo tako telesno ali dušno nakaznost ali napako, da celo ne morejo izpolnjevati dolžnosti črne vojske in da so po polnem nepripravi za kakršno koli službo v črni vojski, in taka oprostitev veljá na vsegdar.

50. Oprostitev od črnovojniške dolžnosti izrekujejo stavne (naborne), popregledne in nadpregledne komisije.

Te komisije naj, sodeč, je li kdo izmed zavezanih v črno vojsko nepripraven za vsakršno službo v nji, postopajo po določilih na to stran dopolnjenega „navodila za zdravniško preiskovanje vojni službi podvrženih“.

Gledé onih, kateri so stavni dolžnosti zdaj uže zadostili, sme se vzeti, da je oprostitev osnovana na najdenji stavne komisije, ako je v dotičnem stavnem imeniku sklep o odpisu ali izbrisu (razporedek 18, poprej 19) naveden in za vzrok izvestno povedana katera izmed onih nakaznosti (napak), katere po spisku v prilogi 10, razporedek 3, človeka delajo brezuvetno nepripravnega za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti.

51. Gledé zavezancev, kateri niso bili oproščeni takó, kakor je gori rečeno, a se čutijo ali so sploh znani, da so brezuvetno nepripravi za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti, napravi naj se v njih bivališčih občinsko-uradno komisijsko preiskovanje.

To preiskovanje ima namen za gotovo ustanoviti, če ta ali oni res ima kako toliko nakaznost, da je brezuvetno nesposoben črnovojniško dolžnost izpolnjevati, ter takšno nakaznost zabeležiti v razporedku 9 črnovojniškega imenika kakor v zglasilo zarad nadaljnjega postopka.

52. Občinsko-uradna komisija sestoji iz župana ali njegovega namestnika, dveh údov občinskega zastopstva in občinskega zdravnika, in privzmeta se še dva v črno vojsko zavezana moža, katera sama menita, da sta ona pripravna za službo v črni vojski, ter se ne poganjata za to, da bi bila sama oproščena od črnovojniške dolžnosti in tudi nista blizu v rodu ali svaštvu z onim zavezancem, čegar preiskovanje se hoče opraviti.

Zavezanec sam sme župana poprositi, da bi ga občinsko-uradna komisija preiskala; a župan ima vendar tudi dolžnost, napraviti, da se zavezanec preišče, kadar je sam uverjen (prepričan), da dotičnik ima na sebi kako v prilogi 10, razporedku 3 navedenih nakaznosti, zarad katere je brezuvetno nepripraven za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti.

Ako bi se kateri zavezanec branil podvreči preiskovanju po občinsko-uradni komisiji, treba je to okolnost v razporedku 9 črnovojniškega imenika zabeležiti ter pristaviti nakaznost, za katero se pravi, da jo ima na sebi.

53. Občinsko-uradna komisija naj zavezanca v pričo vseh komisijskih údov, — tudi priklicanih zavezancev — na tanko ogleda in preišče.

Kadar preiskovance odstopi, naj komisijski udje vsak posamič izrekó, kaj mislijo: je li najdena nakaznost ali ni takšna, da dotičnik brezuvetno ni dober za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti. Ako so komisijski udje enoglasno ali z večino glasov izrekli, da je preiskovani brezuvetno nepripraven za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti, ali če je pri enako razdeljenem številu glasov župan glasoval z onimi, kateri so to isto izrekli, tedaj je župan dolžan, nakaznost v razporedku 9 črnovojniškega imenika zapisati.

V tem slučaju naj se preiskovanemu zavezancu dá na znanje, da sme zaprositi, da bi prišel pred kako stavno ali nadpregledno komisijo, a da se mora ob

enem zavezati, da bode svoje troške, ki jih bode imel s tem, sam iz svojega opravil. Ljudi, ki so celo nepremožni, naj vendar v tem oziru občine dovoljno podpirajo.

Kakšno mnenje je ta ali oni izrekel (kakó je glasoval), tega ni povedati preiskovanemu zavezancu.

54. Ako je občinsko-uradna komisija kakega zavezanca, ki ni domovinec, našla da je brezuvetno nepripraven za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti, naj župan naznani to političnemu okrajnemu oblastvu, in to oblastvo naj reč poroči političnemu po domovinstvu pristojnemu okrajnemu oblastvu, katero poskrbi za zabeležbo v črnovojniškem imeniku.

55. Ako zavezanec poprosi, da bi bil postavljen pred stavno ali nadpregledno komisijo, naj po domovinstvu pristojno politično okrajno oblastvo vsled vzglašnja županovega napravi, da se to zgodi, ali, kjer slučaj takó nanese, naj politično okrajno oblastvo dotičnikovega prebivališča posreduje takó, da pride on pred ambulantno stavno komisijo v okraji, v katerem prebiva, ali pa pred stanovitno stavno ali nadpregledno komisijo, ako je v tistem okraji katera postavljena.

Zavezancu naj se dá opis njegove osebe, da ga vzame sè sabo, in ta opis je po tem s pristavkom, kaj je stavna ali nadpregledna komisija našla in sklenila, poslati pristojnemu po domovinstvu političnemu okrajnemu oblastvu.

56. Zavezanci, ki so sicer nepripravi za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti, katerih pa najdenje in sklep stavne ali nadpregledne komisije ne oproščuje od nje (ker se niso podvrgli preiskovanju občinsko-uradne komisije ali ker niso prišli pred drugo komisijo), ostajajo sicer kot nepripravi v črnovojniških imenikih zapisani, a če se črna vojska skliče, morajo vendar z drugimi zavezanci vred odriniti na postajo (štacijo), kjer se črnovojniška četa sestavlja in ureja.

57. Pred popregledno komisijo se zavezanec samo tedaj postavlja, kadar je kdo vzdignil vgovor proti temu, da je katera stavna komisija koga oprostila, in če, bodi politično deželno oblastvo, bodi deželno-brambeno poveljstvo najde vzrok, postaviti dotičnika pred popregledno komisijo.

58. Zavezancem, katerim je prirečena oprostitev (osvoboditev) od črnovojniške dolžnosti, daje po domovinskih županstvih pristojno politično okrajno oblastvo „potrdnice o oprostitvi od črne vojske“ po vzorci v prilogi 11.

Priloga 11.

Zavezanec, katerega oprosté od črnovojniške dolžnosti, bode izbrisan iz črnovojniških imenikov.

59. Za črnovojniško službo določeni oficirji in vojaški uradniki, kateri mislijo, da niso pripravi za službeno mesto, katero jim je prenamenjeno, ali za službo v črni vojski sploh, naj dotično vzglasilo podadó po dotičnem prvostopinjskem razpreglednem oblastvu vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brome.

Vojaškemu teritorijalnemu (deželno-brambenemu) poveljstvu je na voljo, kakor izprevidi, to vzglasilo po določenih propisa o nadpregledbi (superarbitracije), ali če se po okolnostih koristno vidi stvar uprostiti, s krajšim postopkom dognati.

60. Uproščeni postopek obstoji v tem, da se dotični oficirji ali vojaški uradniki v svojem stanovanjski ali blizu istega po komisiji preiščejo, da ne bodo imeli nikakih troškov ali da bodo troški vsaj zelo majhni.

Potne troške morajo oficirji in vojaški uradniki nositi sami.

61. Komisija se sestavlja:

1. v postajah ali stajališčih poveljstev vojaško-teritorijalnih, divizijskih, brigadnih, trdnjavskih, krajnih (plackomand) ali tudi samo dopolnitveno-okrajnih: iz enega generala (admirala), kjer takega ni, iz postajnega poveljnika, enega štabnega oficirja od vojstva (vojnega pomorstva), enega zastopnika (če je moči, štabnega oficirja) deželne brambe, in enega štabnega zdravnika (kjer takega ni, iz garnizonskega zdravnika načelnika);

2. v manjših krajih: iz vojaških udov — ambulantne ali stanovitne — stavne komisije, ali, kolikor je mogoče, iz udov, imenovanih pod 1.

Oddano mnenje naj — z ozirom na raznovrstne zahteve ali potrebnosti, ki so pri črni vojski mnogo manje nego gledé permanentnih bojnih služeb — izrekuje: je li dotičnik

a) pripraven za prenamenjeno mu uporabo,
b) pripraven za kako drugo uporabo v črni vojski,
c) brezuvetno nepripraven za nikako uporabo v črni vojski,
ter je v slučajih b) in c) povedati razloge, zakaj se tako sodi, in pri tem kaka različna mnenja posamičnih komisijskih udov posebej navesti.

Ta mnenja je predložiti na ravnost vojaško-teritorijalnemu (deželno-brambenemu) poveljstvu, katero na to po poizvedkih ukrene dokončno razloko o črnovojniški dolžnosti in službeni namembi oficirja ali vojaškega uradnika, odnosno o njegovi oprostitvi, ter mu to po njegovem prvostopinjskem razpreglednem oblastvu vedeti dá. — V slučajih c) ne izdaje se nikaka potrdnica o oprostitvi od črne vojske.

Kadar je preiskovanec kak oficir ali vojaški uradnik v pokoju ali v razmerji zunaj službe od vojstva ali vojnega pomorstva, daje v slučajih b) in c) vojaško-teritorijalno poveljstvo posledek preiskovanja vedeti tudi deželno-brambenemu poveljstvu, katero v slučajih b) novo službeno namembo priobči vojaško-teritorijalnemu poveljstvu.

V slučajih b) in c) daje deželno-brambeno poveljstvo to na znanje dotičnim črnovojniškim okrajnim poveljstvom.

§. 15.

Odveza od črnovojniške službe.

62. Odveza od črnovojniške službe (od djanske službe v črni vojski) lahko se dá in ima se dati uže o miru onim zavezancem, kateri so

neogibno potrebni na svojih službenih mestih, da oskrbujejo reči javne službe.

Na osobne ali rodovinske razmere zavezancev ne more se opirati odveza od črnovojniške službe, nego na take razmere utegnejo se oni, ki imajo v zmislu dotičnih propisov oblast za to, za vsak slučaj posebej ozirati s tem, da komu dadó kratek dopust (urlavb), vendar samo v silnih okolnostih pri trdnih razlogih in kolikor to dopušča služba.

Po tem takem ne morejo zavezanci sami prositi za odvezo, nego smejo jo nasvetovati samo ona oblastva ali oni prometu služéči zavodi, za katerih službeni oddelek, oziroma službeno poslovništvo se odveza vidi biti potrebna in želí doseči.

Predlogi ali nasveti, da bi kdo bil odvezan, in odveze same naj se omejujejo na najskrajnejšo potrebo.

63. Predlogi odveze od črnovojniške službe stavijo se sè spiski (imeniki) po vzorci v prilogi 12. *)

Priloga 12.

Sestavlja te spiske delati je prav na tanko, sosebno v oziru na razpredelke 1^{1/2}, 2, 3 in 4, kateri naj se, če je moči, popišejo na podlogi uradnih spisov. Nerresnični vpisi vzrokovali bi dolgozatezno ovedovanje, in dotična težavnost padala bi največ na ono oblastvo, katero je dalo povod k temu.

Da se uprosti postopek pri popisovanji zavezancev v oziru na odvezo od črnovojniške službe, sestavljati je v vsakem službenem oddelku spiske enako-oblične, da jih bode moči več skup zlagati.

Ako je zavezanec uže v prejšnjem letu prejel odvezo, naj se pridene potrdnica o odvezi od črnovojniške službe.

64. Predloge odvezne naj načelniki c. kr. in avtonomnih oblastev in uradov vsako leto meseca januarja položé pred nadstojna deželna oblastva, in ta oblastva naj jih — brez razločka pristojnosti dotičnikov — s pridodanim svojim mnenjem in s pristavkom svojih lastnih odveznih predlogov priobčijo poveljstvu deželne brambe (deželne brani) v sporazumno razloko.

Deželna oblastva, tudi tirolska in predarelska, pozvana so staviti predloge gledé vseh zavezancev, kateri se nahajajo na službenih mestih v njihovem teritorialnem obsegu ter imajo svoje domovinstvo znotraj ozemlja, za katero veljá postava o črni vojski od 6. junija 1886.

Deželno-brambena poveljstva naj te spiske — rešivši jih — nazaj dajó deželnim oblastvom.

Odvezne predloge, gledé katerih se porazum ne doseže, sme deželno oblastvo položiti pred svoje nadstojno osrednje mesto (oblastvo), da o njih v porazumu z ministerstvom za deželno bran razloko ukrene.

*) O zavezancih, katerih domovinstvo je na Tirolskem in Predarelskem ali v deželah ogerske krone, sestavljati je posebne spiske in po službenem poti odpravljati na c. kr. višje oblastvo za deželno bran ali na kr. ogersko ministerstvo za deželno bran.

65. Ukrenene odveze naj deželna oblastva s posnetki iz spisikov na znanje dajó po domovinstvu pristojnim političnim okrajnim oblastvom, a deželno-brambena poveljstva po domovinstvu pristojnim črnovojniškim okrajnim poveljstvom. Ti posnetki naj se brez posredstva vmesnih oblastev tudi tedaj na ravnost pošiljajo, kadar se politično okrajno oblastvo, odnosno črnovojniško okrajno poveljstvo nahaja v kakem drugem teritorijalnem okoliši.

V slučajih, ki jih omenja končni stavek točke 64, dolžno je tudi deželno oblastvo poslati priznanilo političnemu okrajnemu oblastvu, ter se posnetek iz spiska za črnovojniško okrajno poveljstvo, katerega sicer ministerstvo za deželno bran izdaje, vročuje po onem deželno-brambenem poveljstvu, katero ni privolilo v predlog odveze.

66. Prometu služeči zavodi vpodajó spiske zavezancev, ki so za njih službovršbo neogibno potrebni, c. kr. ministerstvu za trgovino, katero predloge o odvezi prepošilja ministerstvu za deželno bran.

Osrednja oblastva in vrhovni dvorni uradi (tudi gledé uradov zavisnih od njih) odpravljajo svoje predloge o odvezi na ministerstvo za deželno bran, dajó vedeti po domovinstvu pristojnim političnim okrajnim oblastvom dovoljene odveze a ministerstvo za deželno bran naznanja vsako tako odvezo na ravnost s posnetki iz spisikov po domovinstvu pristojnim črnovojniškim okrajnim poveljstvom.

O osebah prenamenjenih za oficirska mesta, katere se odvežejo službe v črni vojski, pošilja se drugi izdatek posnetka iz spiska deželno-brambenemu poveljstvu, v katerega področji dotična osoba prebiva. Kadar domovinska občina in stanovališče odvezanca spadata v različna črnovojniška okraja, dolžno je deželno-brambeno poveljstvo odvezo na znanje dati črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, v katerega področji odvezanec prebiva.

67. Kadar kak odvezanec nima domovinstva v povedani občini, naj se politično okrajno oblastvo z dotičnim vprašanjem obrne na neposrednje nadstojno oblastvo odvezančev — po okolnostih službeno, — odnosno na dotični prometni zavod, ter posledek vprašanja, če so z njim prvotni podatki predru-gačeni, priobči tudi črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu.

68. Odvezance naj politična okrajna oblastva v spisikih črnovojniških zavezancev zabeležujejo in tudi po županstvih v razpredelku 15 črnovojniških imenikov zabeležiti dajó.

Dolžnost črnovojniških okrajnih poveljstev je prejete posnetke iz spisikov zbirati in posebej hraniti, posnetke, kateri so izgubili veljavo, precej odbirati, odnosno pri dotičnem zavezanci zapisati opomnjo, da odveza ni več veljavna.

Kadar se odveza tiče takega zavezanca, ki je bil prenamenjen za oficirsko mesto ter bi ta odveza ne bila poočitená v posnetku iz spiska, naj takšno odvezo politično okrajno oblastvo na znanje dá črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu in to poveljstvo naj jo poročí nadstojéčemu deželno-brambenemu poveljstvu z naznanilom zapisanim na hrbtu prepisa dotičnega posnetka.

69. Odvezanci grajanskega (civilnega stanú) prejemajo „potrdnice o odvezi od črne vojske“ po vzorec v prilogi 13, ki jih izdajó in zavezancem po njihovih nadstojnikih izročajo ona deželna oblastva, osrednja mesta ali vrhovni dvorni uradi, od katerih je predlog o odvezi prišel na deželno-brambeno poveljstvo, odnosno na ministerstvo za deželno bran.

Zavezancem, kateri so uže v prejšnjem letu bili odvezani od črnovojniške službe, dajó se samo tedaj nove odvezne potrdnice, kadar bi enovit pristavek o podaljšani veljavnosti ne bil zadosti.

70. Oficirji in vojaški uradniki v pokoji in v razmerji zunaj službe naj se s posebnimi spiski predlagajo za odvezo od službe v črni vojski.

Kadar se takšen predlog tiče osebe, ki je razpoložna za službe v črni vojski, rešuje jih deželno-brambeno poveljstvo, oziroma ministerstvo za deželno bran, in to ministerstvo priznanja podeljene odveze deželno-brambenim poveljstvom.

Kadar se take osebe iz vojstva ali vojnega pomorstva odvežejo črnovojniške službe, naj odvezo deželno-brambeno poveljstvo priobči vojaško-teritorijalnemu poveljstvu.

Dodeljene odveze naj deželno-brambeno poveljstvo s posnetki iz spisov daje na znanje onemu črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, pod katerega razpreglednostjo odvezanci po svojem prebivališči stojé, na slučaj tudi onemu, v katerega okraji se postavi črnovojniška četa, ki so prenamenjeni za kako službo v nji.

Dolžnost dotičnih drugostopinskih razpreglednih oblastev je to na znanje dajati prvostopinskim razpreglednim oblastvom vojstva ali deželne brambe.

71. Kadar se stavijo predlogi, da bi se dodelila odveza komu izmed onih oficirjev ali vojaških uradnikov v pokoji ali razmerji zunaj službe, kateri niso razpoložni za črnovojniške službe, priobčuje se dotičnim deželnim oblastvom, osrednjim mestom ali vrhovnim dvornim uradom, v katerem vojaškem službenom razmerji ta ali oni stoji, — da se bode postopalo po §. 26 vojne postave.

72. Odveza od črnovojniške službe ima samo časno veljavnost, traja do konca meseca marcija prvega bodočega leta, ter izgubi precej svojo krepost, kadar zavezanec stopi iz dotičnega službenega oddelka ali iz službe prometnega zavoda, ali tudi, kadar zavezancu dojde v roko pismen, na njegovo ime slovoč pozov ali klic, katerega vendar sme samo deželno-brambeno poveljstvo, oziroma ministerstvo za deželno bran zaukazati.

73. Potrdnica o odvezi od črne vojske, katera je postala neveljavna, naj zavezancu njegovo neposrednje nadstojno oblastvo, odnosno prometni zavod vzame, kot neveljavno zaznamená ter pošlje pristojnemu političnemu okrajnemu oblastvu, katero izbriše dotično zabeležbo v svojem lastnem spisku in izbrisati dá v črnovojniškem imeniku domovinske občine ter na to pošlje potrdnico črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, da si dotični posnetek iz spiska popravi in potrdnico uniči.

74. Ako je bilo kakemu črnovojniškemu zavezanecu, — ker je bil vsled pomote zapisan med vojne zavezance vojstva, vojnega pomorstva, nadomestne reserve ali deželne brambe, — po §. 26 vojne postave dovoljeno, da v slučaju vojske (vojne) ostane v svojem nameščenju, naj se to dovoljenje šteje za odvezo od črne vojske in temu primerno postopa.

75. Predlogi za odvezo od črnovojniške službe gledé zavezancev, nameščenih pri oblastvih v zaposedenem ozemlju, kateri imajo domovinstvo v kateri onih dežel, ki za nje velja postava o črni vojski od 6. junija 1886, pošiljajo se po deželni vladi v Bosni in Hercegovini, — a gledé takih pri kakem prometnem zavodu v zaposedenem ozemlju nameščenih zavezancev, — po vršbenem ravnateljstvu (voditeljstvu) 15. zbornemu poveljstvu ter se rešujejo v zmislu zgornjih določil.

Predloge gledé odveze za črnovojniške zavezance, ki imajo domovinstvo na Tirolskem in Predarelskem, odpravljati je na višje oblastvo za deželno bran.

76. Kadar v slučaju mobilizacije (napravljanja na vojno) nastane neogibna potreba, v namenu, da se poviša storitvena zmožnost onih obrtov, s katerih delom se posebno zalagajo potrebščine oborožene moči, črnovojniške zavezance pustiti, da delajo dalje pri zavodih za konfekcijo služečih vojaštvu, ter odvezati jih od črne vojske, naj predloge za odvezo sè spiski ona vojaška oblastva ali vojaški zavodi, katerim dotični zavod za konfekcijo dela (inženirsko ravnateljstvo, zavod za opremo topništva, monturno hranišče itd.) vpodajó deželno-brambenemu poveljstvu, v katerega teritorijalnem obsegu biva zavod za konfekcijo, in taki predlogi naj se rešujejo po določenih veljavnih za odveze v času mira.

Odveza zavezancev prvega sklica, kateri so služili v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali žandarstvu, dopuščena je samo v slučajih posebnega ozira vrednih.

77. V slučaju mobilizacije sme politično deželno oblastvo tudi voditelje drugih velikih obrtnih zavodov, ki so neogibno potrebni za nadaljnjo poslovrško v njih, izimno deželno-brambenemu poveljstvu predložiti, naj jih odveže od črne vojske, ter se njih odveza sme ukreniti, kadar je v javnem interesu potrebno, da dotični obrtni zavod brez ovire dalje dela.

78. V oziru na posvečene katoliške mašnike in gledé nameščenih dušnih skrbnikov (pastirjev) drugih ver, kateri črnovojniško dolžnost izpolnjujejo samo v svojem zvanji (poklici) in po meri, kolikor se potrebuje bojnih kaplanov, in v oziru na osebje finančne straže in državnih gozdov, ki se privzema k službi črnovojniški, kolikor to dopuščajo službeni oziri, kadar vojni dogodki takó nanesó, ne stavijo se nikaki predlogi za odvezo od črnovojniške službe.

Odderek IV.

Poskrbe v založbo potrebe oficirjev v črni vojski in večje potrebe vojaških uradnikov, ako bi utegnili nastati.

§. 16.

Osohe, ki so prenamenjene za oficirska mesta v črni vojski.

79. Potreba oficirjev v črni vojski zalaga se:

A. V vojaškem staleži.

1. Z oficirji pokojnega staleža.

- a) kateri so, ne bodoč podvrženi nadpregledbi, prestopili v pokoj, ker so 40 let doslužili;
- b) kateri so zaradi nepripravnosti za službo pri krdelu prestavljeni v pokoj (pri deželni brambi tudi v razmerje razpreglednosti), a so dobri za pomestne (lokalne) službe ali za črnovojniške službe;

2. z oficirji v razmerji zunaj službe;

3. z vojaškimi uradniki v pokoji in na razmerji zunaj službe, ki so poprej bili oficirji vojaškega staleža, —

če vse te osohe še niso izpolnile 60. leta svoje dobe, če so vojevite, ter niso prejele prenamembe za kako vojno službo v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi. — Da so vojeviti v zmislu postave o črni vojski, vzema se za vse one oficirje in vojaške uradnike, kateri so po izprevidenji pozvanih razpreglednih oblastev pripravi za kako službo v črni vojski.

4. Z osobami civilnega stanu, namreč:

a) z nekdanjimi oficirji, kateri so — ne zakrivivši djanja poštenje kratečega —

aa) po izpolnjeni vojni dolžnosti, ali tudi — ne bodoč podvrženi vojni dolžnosti, — izstopili iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva,

bb) služeč v vojstvu, vojnem pomorstvu, deželni brambi ali žandarstvu, ali v pokojnem staleži dalje prejemajoč pokojnino, ali v razmerji zunaj službe — dobrovoljno odložili oficirstvo ter se ne uporabljajo v nikakem drugem delu oborožene moči;

b) z nekdanjimi podoficirji dobre kvalifikacije, kateri so — izpolnivši vojno dolžnost, bili odpuščeni od vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva ter — kar se tiče omike in stanu sploh — stojé na potrebnih stopinji, da utegnejo ustrezati svoji dotični namembi, ako pride do tega;

- c) s civilnimi osobami, ki po mestu, katero zavzemajo v življenji, in po načinu mišljenja uživajo primerno veljavo in doverje ter je po njihovi vrlini sploh moči upati, da dosežejo lastnosti oficirju potrebne.

Pri vseh osobah, o katerih je govor v tem odstavku, predpolaga se, da so v polnem uživanji grajske česti.

B. Oficirji za pravosodno službo (avditorji).

1. Z avditorji pokojnega staleža in razmerja zunaj službe in — po potrebi —

2. z osobami civilnega stanu, ki — prestavši preskušnjo civilnega sodništva in dovršivši službeno praktiko pri kakem vojaškem (deželno-brambenem) sodišči — podvrgle se preskušnji, ki je propisana neaktivnim oficirjem za pravosodno službo, ter s tem izkazale, da so usposobljene za izvrševanje vojaškega sodništva.

C. Zdravniki.

1. Z vojaškimi zdravniki pokojnega staleža in razmerja zunaj službe in

2. z graduiranimi in diplomiranimi zdravniki civilnega stanu.

D. Krdelni računovodniki ali računski oficirji.

1. S krdelnimi računovodniki, vojaškimi računsko-priglednimi in oskrbstvenimi uradniki pokojnega staleža in razmerja zunaj službe, in

2. z osobami civilnega stanu, ki so prej služile v kaki gori omenjenih lastnostih. —

Gledé oficirsko-staležnih skupin, imenovanih pod B, C in D, veljajo enako dotična pod A obsežena splošna določila.

80. Vojaški uradniki pokojnega staleža in v razmerji zunaj službe, ki so prej bili oficirji vojaškega staleža, ter bi radi dosegli oficirsko mesto v vojaškem staleži črne vojske, naj svoje prošnje*) po razpreglednem oblastvu namerjajo na vojaško-teritorijalno, oziroma deželno-brambeno poveljstvo.

§. 17.

Popisovanje v črno vojsko zvezanih oficirjev in vojaških uradnikov v pokoji in na razmerji zunaj službe.

81. Na ozemlju, za katero velja postava o črni vojski od 6. junija 1886, domovinstvo imajoči oficirji in vojaški uradniki v pokoji in na razmerji zunaj službe iz vojstva in vojnega pomorstva, ki stojé pod dolžnostjo črne vojske,

*) Prošnje in dotične priloge proste so koleka.

ter so vojeviti in za službo črne vojske razpoložni, dajó se po vojaško-teritorialnih poveljstvih, pod katerih razpreglednostjo so, sè spiski po vzorci v prilogi 14 meseca januarja in pozneje za vsak slučaj posebej na znanje deželno-brambenim poveljstvom.

Te spiske pošiljajo

- a) vojaško-teritorialna poveljstva po kraljevinah in deželah zastopanih v državnem zboru razven tirolske in predarelske, deželno-brambenim poveljstvom istih teritorialnih okolišev,
- b) vojaško-teritorialna poveljstva v Inspruku in po deželah ogerske krone onim deželno-brambenim poveljstvom, v katerih teritorialnem okoliši imajo dotičniki svoje domovinstvo.

V spiske pod a) vpisavati je tudi one gledé razpreglednosti pripadne oficirje in vojaške uradnike, za katere ni v čisto djano, imajo li domovinstvo v enem iz obeh državnih ozemlij monarhije.

82. V črnovojniško službo zavezane, vojevite in razpoložne deželno-brambene in žandarske oficirje ter vojaške uradnike v pokoji in na razmerji zunaj službe naj deželno-brambena poveljstva na isti način popisavajo.

§. 18.

Naprejšnje zabeleževanje osob civilnega stanú za oficirska mesta v črni vojski.

83. Kakor je z ene strani koristno za oboroženo moč, da se, ker utegne potreba biti velika, kolikor je mogoče pospešuje dobava primernih elementov za oficirske službe v črnovojništvu, takó služi z druge strani v prid zavezanecem, za take službe sposobnim, da dobodo mesto, kakeršno ustreza njihovim lastnostim.

One osebe, ki so bile na oficirski častni stopinji v vojstvu ali v deželni brambi ter so — izpolnivši vojno dolžnost — izstopile, smejo se nameniti za črnovojniške službe ter prevzeti pod razpreglednost deželne brambe, če se oglašé za to, če ni nikakega pomisleka v oziru na mesto, katero zavzemajo v življenji, in takó tudi na fizično in moralno sposobnost njihovo, in če jim Njegovo Veličanstvo vnóvič podelí častno stopinjo, na kateri so nekdam bili.

Oniiskaleci takih mest, kateri bi ne bili imeli nikakeršne prilike, usvojiti si najpotrebniših vojaških znaností, utegnejo, da bode moči naprej zabeležiti (probeležiti) jih za črnovojniške oficirske službe, najti priliko k temu, če nastopijo poti, ki vodijo k oficirstvu v neaktivnem staleži c. kr. deželne brambe, namreč če hodijo v katero šolo za oficirske aspirante ali če se podvržejo oficirski preskušnji.

84. Osobe civilnega stanú zabeležujejo se naprej za kako oficirsko mesto v črni vojski pri deželno-brambenih poveljstvih, in sicer:

- a) vsled tega, da se dotičniki sami od sebe oglašé,
- b) kadar je potreba, vsled poziva, da bi se za to oglasili, kateri poziv se dotičnikom pošlje na podlogi podatkov izpisanih iz spisikov pri političnih okrajnih oblastvih, na slučaj iz črnovojniških imenikov o sposobnih v to ljudeh, in

- c) po izstopnih potrdnicah oficirjev in uradnikov, kateri — izpolnivši zakonito službeno dolžnost — izstopajo iz vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe.

Vpodajanje prošenj in dotično poslovanje.

85. Osobe civilnega stanú, katere ustrezajo uvetom stoječim v §. 16 ter bi rade dosegle oficirsko mesto v okvirji uredbe črnovojništva, naj svoje dotične prošnje*) namerjajo na politično okrajno oblastvo svojega trdnega stanovišča.

V prošnji naj prosilec navede, koliko let svoje dobe šteje, kam je po domovinstvu pristojen, in katero mesto zavzema sploh v življenji, katere jezikovne in druge znanosti ter izkušnje si je zadobil, in pa, je li morebiti prej služil v vojstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi ali žandarstvu, pri kateri četi in na kateri častni stopinji najposlednje, naj ji priloži izkaze, kar jih ima, ter naj dá od sebe to izrecilo:

„da se v slučaju, ako bode prenamenjen za oficirsko mesto v črni vojski, zavezuje: seznaniti se z dolžnostmi svoje dotične namembe, in kadar bi se za stalno kam preselil, to na znanje dati črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu takó prejšnjega, kakor tudi novega stanovišča“.

Prosilci za oficirska mesta v vojaškem staleži, kateri poprej niso pripadali vojstvu, vojnemu pomorstvu, deželni brambi ali žandarstvu, naj v prošnjo postavljajo izrecilo:

„da se hočejo poprijeti šole oficirskih aspirantov v izomiko oficirjev za neaktivni stalež c. kr. deželne brambe, namreč katere izmed uže obstoječih šol na določenih mestih — ali ako bi se taka šola ustanovila v kakem posebnem kraju, (kjer je vsekakor stajališče brambovskega bataljona) — odnosno podvreči oficirski preskušnji na kateri takšni šoli pod uveti in po načinu, kakor veljajo za to“.

Iskalci kakega oficirskega mesta za pravosodno službo (za avditorja), ki niso usposobljeni za zvrševanje vojaškega sodništva, dolžni so izjaviti:

„da se hočejo najpred o svojem trošku podvreči službeni praktiki pri kakem vojaškem (brambovskem) sodišči ter storiti preskušnjo za vojaško sodništvo“.

Taki iskalci oficirskih mest, ki niso podvrženi črnovojniški dolžnosti, morajo se tudi izrečno zavezati, da dobrovoljno pristopijo v črno vojsko.

Kadar kateri iskalec oficirskega mesta želi biti službeno uporabljen v kakem določenem črnovojniškem okraji, odnosno pri črnovojniški četi, ki se postavi iz tega črnovojniškega okraja, sme to željo izreči v prošnji, a ne sme je postavljati za uvet.

*) Prošnje in dotične priloge proste so koleka.

Prošnji je prilagati:

Svedočbe ali druga potrdila o podatkih, obseženih v prošnji, vojaška izstopna ali odpustna izkazila in druge dotične spise in odrečnico (revers), ki jo je prosilec svojeročno podpisal, naslednje vsebine:

Odrečnica.

Izrekujem na mojo pošteno besedo, da jaz zdaj ne pripadam v nikako tajno družbo in da tudi v bodoče ne vstopim v nobeno tako družbo.

V I. dne 18 . .

(Pačat.)

I. I.

(Uradno potrjenje podpisa.)

86. Politično okrajno oblastvo naj prošnji — kjer je treba, obrnivši se na županstvo za kako pojasnilo, — pristavi svoje mnenje vsaj kar se tiče neobremenosti in dobrega vedenja — na slučaj tudi gledé drugih važnih reči —, odnosno naj v nji obsežene podatke razjasni ter jo po tem pošlje črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, katero jo, pridavši jej svoje lastno mnenje, položi pred deželno-brambeno poveljstvo.

87. Gledé takih iskancev oficirskih mest v črni vojski, ki imajo domovinstvo v ozemlju, po katerem veljá postava o črni vojski od 6. junija 1886, a kateri za trdno stanujejo kje zunaj tega ozemlja, predrugajujejo se zgornja določila takó:

Gledé Tirolskega in Predarelskega.

Prošnja se namerja na politično okrajno oblastvo, v katerega okoliši prosilec za stalno stanuje; to oblastvo pristavi prošnji svoje mnenje, oziroma jo razjasni, in po tem pošlje poveljniku distrikta za deželno bran; ta poveljnik odpravi prošnjo — dodavši ji svoje mnenje, — na pristojno po domovinstvu črnovojniško okrajno poveljstvo, katero jo položi pred deželno-brambeno poveljstvo.

Gledé dežel ogerske krone.

Prošnja je namerjati na pristojno črnovojniško okrajno poveljstvo, katero, ako bi kakega podatka ali izkaza ne bilo, na ravnost od prosileca zahteva, naj dopolni, česar nedostaje, a kaka potrebna pojasnila po kralj. ogerskem črnovojniškem okrajnem poveljstvu dobode ter na to, priloživši dotični odpis, prošnjo položi pred deželno-brambeno poveljstvo.

Gledé zaposedenega ozemlja

je prav tako postopati, vendar s tem razločkom, da se je za potrebna pojasnila obračati na dotično dopolnitveno-okrajno poveljstvo.

Gledé vnanjih dežel.

Prošnja je napisati na pristojno po domovinstvu deželno-brambeno poveljstvo ter vpodati pri c. in kr. zastopstvu, katero jo pošlje na ravnost deželno-bram-

benemu poveljstvu, pristavivši jej svoje mnenje, odnosno pojasnivši jo. Ako bi se kateri podatek ali izkaz pogršel, obrniti se je, za-nj na domovinsko politično okrajno oblastvo.

88. Deželno-brambenemu poveljstvu dohajajoče prošnje je pretehtati, — ako je potrebno, obrniti se na čete, pri katerih so dotičniki morebiti služili, za kaka dopolnjujoča pojasnila. Ako kateri prošilec ne ustreza postavljenim uvetom, priznati mu je — vračaje priloge — na sami prošnji, da ni prenamenjen za oficirja.

Onim, kateri bi radi hodili v kako šolo za deželno-brambene oficirske aspirante, ali podvrgli se oficirski preskušnji na takšni šoli, naj se po propisanem za to poti deželno-brambenih oblastev daje dotični odlok.

Prošnje za oficirsko mesto v pravosodni službi (kot avditor) treba je za vsak slučaj posebej predložiti ministerstvu za deželno bran in to ministerstvo — po okolnostih v porazumu s c. kr. državnim vojnim ministerstvom — jih rešuje, na slučaj odkazuje aspirante kakemu vojaškemu (deželno-brambenemu) sodišču v službeno praktiko ter razloča na dalje o tem primerno posledku te praktike.

Ostale prošnje je zbirati, v prosti zabeležnici popisavati ter hraniti, dokler ne bodo dokončno rešene.

89. V to zabeležnico vpisavati je tudi oficirje in uradnike, kateri — dopolnivši zakonito službeno dolžnost — stopajo iz deželne brambe, na podlogi izstopnih potrdnic, katere deželno-brambenemu poveljstvu dohajajo od ministerstva za deželno bran.

Tem ni treba prositi za oficirsko ali uradniško mesto v črni vojski; njihova dolžnost je samo, po onem poti, ki je propisan za vpoglaganje prošenj, oddajati naznanilo o svojem trdnem stanovanlišči ter v naznanilu izjaviti: da se bodo držali dotičnih propisov.

§. 19.

Prenamemba, namenilo, vdružba in razpregled v črno vojsko zavezanih oficirjev in vojaških uradnikov in za oficirska mesta naprej zabeleženih osob civilnega stanú.

Prenamemba.

90. V črno vojsko zavezani oficirji in vojaški uradniki in za oficirska mesta naprej zabeležene civilne (nevojaške) osebe določajo se v obče po prenamembi (designaciji) za oficirska in druga službena mesta zarad primerne uporabe v okvirji uredbe črnovojništva.

91. Predloge v prenamembo za službe v črni vojski dajó deželno-brambena poveljstva s predložnico po vzorci v prilogi 15, ki se ministerstvu za deželno bran do srede meseca februarja predlagajo v dveh istopisih, in ti predlogi naj obsejajo vse oficirje, vojaške uradnike in sposobne za oficirstvo osebe civilnega stanú, — pozneje z vsemi onimi vred, kateri so bili uže poprej prenamenjeni, — kateri v njih teritorijalnem okoliši stalno prebivajo, in pa one v lastnem teritorijalnem okoliši domovinstvo imajoče, ki stalno prebivajo kje zunaj ozemlja, za katero veljá postava o črni vojski od 6. junija 1886.

92. Predložnico je sestavljati iz spisikov o oficirjih in vojaških uradnikih, ki so zavezani v črno vojsko, in iz zabeležnice o osebah civilnega stanu, ki so sposobne za oficirska mesta v črni vojski.

Sestavlja je predložnico paziti je na naslednje:

Oficirji, vojaški uradniki in za oficirska mesta naprej zabeležene osebe civilnega stanu, katerim se je podelila odveza od službe v črni vojski, naj se ne predlagajo za prenamembo gledé službenih mest v črni vojski.

Kjer ne govoré posebni oziri tudi v službenem interesu za to, da se kdo izimno uporabi za kako višjo častno stopinjo, prenamenjajo se dotičniki za službena mesta, primerna oni oficirski šarži (uradniškemu značaju), katero oficirji in vojaški uradniki v pokoji ali na razmerji zunaj službe imajo, ali katero so iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva izhajajoče, za oficirska mesta zabeležene osebe civilnega stanu imele, odnosno odložile takrat, kadar so izstopile iz svoje prejšnje staležne čete, a one osebe, ki prej niso imele oficirske šarže, prenamenjajo se za službena mesta najnižje šarže svoje staležne skupine.

Črnovojniški okrajni poveljniki naj se odmenjajo za vsak okraj, a v prvi vrsti za one črnovojniške okraje, kateri obsezajo velika mesta ali odnosno dokaj ljudstva sploh.

93. S predložnico vred predlagati je po vzorci v prilogi 16 v enem istopisu tudi razkaz o številu oficirjev potrebovanih za črnovojniške čete in oddelke, in pa o oficirjih, kateri so uže določeni za službe v črni vojski po lastnem teritorijalnem okoliši, in o vojaških uradnikih in osebah civilnega stanu prenamenjenih za oficirska mesta.

94. Ministerstvo za deželno bran zvrši po občnih načrtih o vdrušanji in postavljanji za črno vojsko potrebno izravnanje med teritorijalnimi okoliši in pa s cesarjevim odobrenjem prenamembo poveljnikov in oficirjev črnovojniških čet.

En istopis predložnice, dopolnjen z vpisom prenamembe, vrača se deželno-brambenemu poveljstvu, — druga deželno-brambena poveljstva dobivajo posnetke iz predložnice, katere se njih tičejo.

Namenilo.

95. Namenilo za službena mesta v črni vojski zvršuje se z ene ztrani po prenamembi za oficirska mesta in druge službe, v kolikor se dotičniki določijo za črnovojniško službo v teritorijalnem področji deželno-brambenega poveljstva, ter se z druge strani dopolnjuje s tem, da se isti odkazujejo črnovojniškim okrajem in na primerna službena mesta.

Odkazuje naj jih deželno-brambeno poveljstvo po vsako leto prejetih ukazih ministerstva za deželno bran o pripravah za uporabo črne vojske, odnosno o postavljanji črnovojniških formacij.

96. Štabni oficirji, kateri so predoločeni za poveljnike črnovojniških okrajev, štabni oficirji in, če je potreba, stotniki, določeni za bataljonske poveljnike, in pa oficirji in vojaški uradniki, ki so določeni za službo pri vojaških ali deželno-

brambenih oblastvih, poveljstvih, zavodih in sodiščih, namenjajo se posebej „za ta službena mesta“.

Vsi drugi oficirji vojaškega staleža, zdravniki in krdelni računovodniki, za oficirska mesta predoločeni vojaški uradniki in osebe civilnega (nevojaškega) stanú dobivajo namenilo samó v obče:

„za oficirsko mesto (morebiti kot adjutant [pobočnik], zdravnik živžarski [provijant-] oficir, krdelni računovodnik, računski oficir) pri kateri četi črne vojske,

„iz črnovojniškega okraja I.“ ali kadar se takšno določilo službe še ne ukrene,

„iz teritorijalnega okoliša deželno-brambenega poveljstva v I.“.

Isto tako je postopati gledé onih zavezancev, kateri so namenjeni v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu ali deželni brambi.

Naznanjanje prenamembe (predločbe) in namenila.

97. Prenamembo in namenilo oficirjev in vojaških uradnikov v pokoji in na razmerji zunaj službe iz vojstva in vojnega pomorstva za službo v črni vojski naj deželno-brambeno poveljstvo priobčuje gledé razpreglednosti pristojnim vojaško-teritorijalnim oblastvom.

98. Prenamembe za kako službeno mesto v črni vojski naj se dotičnikom samo prvič na znanje dajó, a nadalje naj se jim priznanjajo samo premene v službeni določbi (namenilu).

Oficirjem in vojaškim uradnikom priznanja se to po prvostopinjskem razpreglednem oblastvu vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe.

Osobam civilnega stanú priznanja se njih prenamemba za oficirska mesta po črnovojniškem okrajnem poveljstvu in političnem okrajnem oblastvu njih stalnega prebivališča, — v slučajih omenjenih v točki 87 po črnovojniškem okrajnem poveljstvu in političnem okrajnem oblastvu domovinske občine ter se jim nazaj dajó priloge prošnji pridjane — razven reversa.

Kadar politično okrajno oblastvo, ki posreduje priznanilo, ní ob enem po domovinstvu pristojno, naj črnovojniško okrajno poveljstvo poslednjič omenjenemu (domovinskemu) političnemu okrajnemu oblastvu na znanje dá ukreneno prenamembo za oficirsko mesto, — a priobčevati tudi namenila v tem slučaji ni treba.

99. Vse prenamembe osob civilnega stanu za oficirska mesta v črni vojski naj domovinska politična okrajna oblastva zabeležujejo v spiskih zavezancev, — gledé takih, kateri niso več podvrženi dolžnosti črne vojske, na posebnem vložku.

100. Kadar kdo takih prenamenjencev odpade ali če zvé za kako drugo bitno premeno, ki se je zgodila z njimi, dolžno je politično okrajno oblastvo za vsak slučaj posebej to na znanje dati črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu.

Vdružanje v vojaškem staleži.

101. Podloge za vdružanje oficirjev in pa vojaških uradnikov in oseb civilnega stana, prenamenjenih za oficirska mesta v črni vojski, so:

- a) ukazana uredba (organizacija) in pripravljano postavljanje črnovojniških čet in oddelkov v obsegu deželno-brambenih poveljstev in črnovojniških okrajev, in
- b) število in sposobnost razpoložnih življev (elementov) za različne oficirske službe.

Vdružba v črnovojniške čete in oddelke, ki je ukazano, da jih bode na slučaj treba sestaviti, naj se torej po prejetih z višega mesta prenamembah (— po tem ko bodo izvedene vse izravnave —) opravi pri deželno-brambenih poveljstvih, namreč:

v prvi vrsti za nadomestilne čete vojstvu in deželni brambi,
po tem za odhodne bataljone črne vojske,
na dalje za črnovojniške teritorijalne bataljone in eskadroni, in naposled morebiti za posebne sestave (formacije).

Nadomestilnim četam polkov peštva, bataljonov bojnih lovcev in deželne brambe treba je načelno vdružati za službe v črni vojski pod razpreglednost deželne brambe prevzete nižje oficirje (točka 83) in za mesta nižjih oficirjev v črni vojski prenamenjene osebe civilnega stanú, ki so pri pešcih ali lovcih, odnosno pri brambovskih pešcih služile ter so takrat, kadar so izstopile iz vojstva ali deželne brambe, še imele oficirsko šaržo, — najpred one iz mlajših letnih vrst, in samo, kadar in kolikor je potreba, tudi iz starejših letnih vrst prvega sklica črne vojske.

Vsi iz ostalih orožij in vej ali oddelkov (razven konjištva) izvirajoči za službe v črni vojski v razpreglednost deželne brambe prevzeti oficirji ali za oficirska mesta v črni vojski predoločene osebe civilnega stanú ostanejo, dokler spadajo v prvi sklic, razpoložni za nadomestilo vojstvu in za-zdaj nevduženi; — v slučajih potrebe vdruži jih e. kr. državno vojno ministerstvo.

Za nadomestilo deželne brambe vdružati je poveljstvom oddelkov — ako ne bi bilo dovolj stotnikov in po činu starejih nadlajtnantov aktivnega in neaktivnega staleža, tudi sposobne oficirje in za oficirska mesta prenamenjene osebe civilnega stanú prej omenjenih obeh kategorij, — in ako bi še večja potreba bila, telesno najpripravnije iz peštva izvirajočih stotnikov in nadlajtnantov v pokoji in na razmerji zunaj službe.

V odhodne bataljone črne vojske naj se za nadomestilo vojstvu in deželni brambi nepotrebovani, gledé kake službe v črni vojski pod razpreglednost deželne brambe prevzeti oficirji in za oficirska mesta v črni vojski prenamenjene osebe civilnega stanú — kolikor je mogoče, iz prvega sklica — določajo, za temi po letih svoje dobe mlajši ali vsaj trdnejši oficirji v pokoji in na razmerji zunaj službe — gledé vseh brez razločka, kateremu orožju ali oddelku so prej pripadali — in za oficirska mesta prenamenjeni vojaški uradniki.

Dalje je kolikor se more gledati na stanovališče, jezikovne znanosti in kake izjavljene želje dotičnikov, da bi radi služili v nekem izvestnem črnovojniškem okraji, in pozneje naj se vdružba predrugači samo tedaj, kadar kaka preselitev ali druge okolnosti to zahtevajo.

Pri vdruževanju mora se kolikor je moči paziti na nadomestilne življe.

Vdružanje na druga službena mesta.

102. Avditorji in za oficirska mesta ne prenamenjeni vojaški uradniki dobivajo službena mesta pri onih vojaških ali brambovskih oblastvih, poveljstvih, zavodih in sodiščih, na katera so črnovojniške formacije nakazane v upravnem in sodnem odnosu.

103. Oficirje in vojaške uradnike, katerih državljanstvo ni v čisto djano, treba je — kolikor se dá — vdružati na službena mesta pri oblastvih, poveljstvih, zavodih in sodiščih vojstva ali vojnega pomorstva.

104. Vdružbo vseh oficirjev in vojaških uradnikov in za oficirska mesta prenamenjenih osob civilnega stanú v različne črnovojniške formacije in na druga službena mesta naj deželno-brambena poveljstva, za katerih teritorijalni okoliš je bila prenamemba v črnovojniško službo ukrenena, s spiski po vzorci v prilogi 17 na znanje dajo onemu črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, v katerega okoliši prenamenjenec stanuje, — gledé onih, ki stanujejo na Tirolskem in Predarelskem, v deželah ogerske krone, v zaposedenem ozemlju ali v kaki vnansi deželi, po domovinstvu pristojnemu — in na slučaj, tudi onemu črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, ki se iz njegovega okoliša ima postaviti dotična črnovojniška četa.

Vdružbenice.

105. Deželno-brambena poveljstva dolžna so o vseh za črnovojniško službo v njihovem lastnem teritorijalnem okoliši določenih oficirjih in vojaških uradnikih in prenamenjenih za oficirska mesta osobah civilnega stanú — brez razločka, kje kdo stanuje, — sestaviti „vdružbenico“ po vzorci v prilogi 18 in predložiti ministerstvu za deželno bran 15 dni po tem, ko dojde predložnica dopolnjena z vpisom prenamembe.

Enako vdružbo priobčujejo deželno-brambena poveljstva, za vsako formacijo črne vojske posebej, po vzorci v prilogi 19 črnovojniškim okrajnim poveljstvom, ki naj jo hranijo za slučaj, ko bi se črnovojniške formacije imele postaviti.

Razpreglednost.

106. Razpreglednost vseh v črno vojsko zavezanih oficirjev in vojaških uradnikov in pa za oficirska mesta v črni vojski prenamenjenih osob civilnega stanu je dvojna, namreč razpreglednost prebivališča in razpreglednost službene namembe.

Razpreglednost prebivališča obseza vse, kateri stanujejo v črnovojniškem okraji, odnosno v teritorijalnem okoliši — ali kateri, če stanujejo kje zunaj ozemlja, za katero velja postava o črni vojski od 6. junija 1886, svoje domovinstvo imajo v črnovojniškem okraji (teritorijalnem okoliši).

Razpreglednost službene namembe razteza se na vse, kateri so — brez ozira na stanovališče — določeni za črnovojniško službo v lastnem črnovojniškem okraji (teritorijalnem okoliši), odnosno pri četah in oddelkih črne vojske, ki se imajo postaviti iz teh okolišev.

Razpreglednost pri črnovojniškem okrajnem poveljstvu.

107. Razpreglednost biva v tem, da se spiski po vzorci v prilogi 17 prejeti od deželno-brambenega poveljstva in od drugih črnovojniških okrajnih poveljstev zbirajo, posebej hranijo in v razpregledu vzdržavajo.

Kadar kdo v črno vojsko zavezanih oficirjev in vojaških uradnikov umrje ali sicer odpade, kadar se preseli ali se kaka druga bitna premena zgodi z njim, priobčujejo to prvostopinjska razpregledna oblastva vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe za vsak slučaj posebej črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu.

Ta priobčila treba je, po tem ko se spiski popravijo, — razven takih, ki se tičejo kake preselitve znotraj lastnega črnovojniškega okraja, — predlagati deželno-brambenemu poveljstvu ter na slučaj na znanje dajati onemu črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, ki se iz njegovega področja postavi dotična črnovojniška četa. Isto tako je tudi odpadke za oficirska mesta prenamenjenih osob civilnega stanu ali kake druge bitne premene z njimi, ki jih črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu politična okrajna oblastva priobčujejo ali za katere kako drugače zvedó, dalje poročati, odnosno priobčevati.

Preselitve v kak drug črnovojniški okraj treba črnovojniškemu okrajnemu oblastvu, v katerega področje novo stanovališče spada, priobčevati sè spiski.

108. Kadar je kateri izmed teh, ki so za oficirsko mesto prenamenjeni, prestopil dobo dolžnosti črne vojske podvrženo, naj se po političnem okrajnem oblastvu zahteva od njega pismeno izrecilo o tem, kaj si želi, ali da bi v bodoče dobrovoljno služil v črni vojski, ali pa, da ga izbrišejo iz zabeležbe prenamenjenih za oficirska mesta.

To izrecilo je predložiti deželno-brambenemu poveljstvu.

Razpreglednost pri deželno-brambenem poveljstvu.

109. Pomagala razpreglednosti so:

spiski v črno vojsko zavezanih oficirjev in vojaških uradnikov,
dopolnjena predložnica za prenamembo, odnosno posnetki iz predložnic
drugih deželno-brambenih poveljstev,
skupni spisek po vzorci v prilogi 17,
zabeležnica o osobah civilnega stanu prosečih za oficirska mesta gledé
onih prošenj, ki dohajajo stoprv po tem, ko je predložnica uže odposlana,
in vdružbenica.

110. Ta pomagala se vzdržavajo na razpregledu s tem, da se za vsak slučaj posebej dopolnijo in popravijo, kakor se primeri kaka premena.

Kadar kdo onih, ki so za črnovojniško službo v drugem teritorijalnem okoliši prenamenjeni, umrje ali sicer odpade, in pa kadar se kdo izmed istih preseli v drug črnovojniški okraj, treba je to na znanje dati dotičnemu deželno-brambenemu poveljstvu.

Kadar se kdo takih preseli v teritorijalni okoliš drugega deželno-brambenega poveljstva, treba je to rečenemu poveljstvu priobčiti ter poslati tudi posnetek iz predložnice.

Kadar se vidi, da je silno potrebno preseljencu premeniti službeno namembo, naj jo ukreneta obe deželno-brambeni poveljstvi v porazumu in dotičniku naj se njegova nova namemba priznani po razpreglednostnem oblastvu njegovega novega stanovališča.

§. 20.

Imenovanje oficirjev v črni vojski.

111. Cesar imenuje na predlog ministra za deželno bran oficirje v črni vojski po meri potrebe za njene čete in oddelke, ki se postavijo, kakor je mogoče naprej videti.

112. Oficirji in vojaški uradniki v pokoji in na razmerji zunaj službe in pa civilne osebe, ki so poprej bile oficirji ali vojaški uradniki, imenujejo se — praviloma — na častni stopinji, ki jo imajo ali so jo prej imeli, za taka službena mesta v črni vojski, ki ustrezajo njih dotičnemu činovnemu razmerju;

osebe civilnega stanú, ki prej niso imele oficirske šarže, dobivajo praviloma najnižjo šaržo, ki je za trdno ustanovljena dotični staležni skupini;

— ti, in pa prej omenjeni vojaški uradniki in nekdanji oficirji: za čas, dokler je črna vojska sklicana.

113. V slučajih, kadar se vname vojska (vojna), imajo vsa deželno-brambena poveljstva pripraviti predložnice za imenovanje prenamenjenih oficirjev črne vojske po vzorci v prilogi 20.

Kadar je napoved črne vojske izdana, tedaj je po večji ali manji razsežnosti te napovedi dolžnost prizadetih deželno-brambenih poveljstev ministerstvu za deželno bran za namembe napovedi ustrezne predložiti predloge o imenovanji, navajaje ob enem premene, kar se jih je zgodilo od časa poslednjega prenamenjanja (po odpadku, odvezi, preselitvi, premeni v stanu ali mestu itd.), in na to oprte predrugečbe, in istodobno tudi posebno predložnico o oficirjih in vojaških uradnikih, ki so od časa poslednjega prenamenjanja postali razpoložni za službo črne vojske, in tako tudi o osebah civilnega stanú, ki so bile pozneje zabeležene za oficirska mesta — vendar po vzorci predložnice za prenamembe v prilogi 15 sestavljeno in v dveh istopisih izdano.

114. To ministerstvo nasvetuje cesarju, koga naj imenuje za poveljnike črno-vojniških čet in za oficirje v črni vojski, ter razglašča v ukazniku izvršeno Najvišje imenovanje.

Ako se črna vojska skliče, še predno je razglašeno imenovanje oficirjev, daje poprejšnja prenamemba za prevzete dotičnih služeb s tem v zvezi stoječe pravice in dolžnosti in iz njih izhajajočo odgovornost.

§. 21.

Nadomeščanje oficirjev črne vojske, kar jih nedostaje (manjka).

115. Ako ni bilo mogoče, uže o času mira ukreniti prenamembe, da bi se vsa oficirska mesta zastavila (popolnila), in kadar bi kak prenamenjenec ne mogel prevzeti svojega službovanja, bode delo prvih nadstojnih poveljstev,

začasno narediti, kar treba, da se vsaj mesta poveljnikov in druga najpotrebnejša oficirska mesta začasno zastavijo z osebami kar je koli mogoče ustreznimi.

Kadar se skup namerijo osebe, ki imajo vojaški značaj, veljajo, kjer ni nobene posebnega povelja, določila službenega pravilnika o razmerji nadrednosti in podrednosti in o tem, kdo bodi komu namestnik v poveljstvu.

116. Kadar se o prvem sestavljanji črnovojniških čet, oddelkov itd. niso mogla zastaviti vsa oficirska mesta, ali pa, kadar o djanski uporabi črne vojske kak oficir vsled smrti itd. za vselej, ali vsled prejete rane, vsled bolezni, ali ker mu je kam drugam ukazano iti itd. za daljši čas pogrešan biva, tedaj sme za take pogreške (odpadke) vrhovni vojaški povelitelj po predlogih, ki mu jih krdelna poveljstva službeno podajó, poskrbeti s tem, da koga začasno imenuje poveljnika „bataljonu“, „kompaniji“, „vodu“.

Na ta način izvršeno podelitev oficirskega mesta dolžan je poveljnik črnovojniških krdel naznaniti ministerstvu za deželno bran.

117. Kadar se primeri, da odpade kak črnovojniški oficir onih čet, ki so namenjene v nadomestilo vojstvu ali deželni brambi, naj se poveljniki nadomestilnih čet obrnejo za nadomestilo na ono črnovojniško okrajno poveljstvo, v katerega okoliš je spadal manjkajoči oficir.

Kadar je za isto nadomestilno četo še kaj oficirjev razpoložnih, naj črnovojniško okrajno poveljstvo upoti nadomeščenje.

Odpadke pri nadomestilnih kompanijah črne vojske je pod istim uvetom isto tako zalagati.

A če za dotično nadomestilno četo ni več razpoložnih oficirjev, naj se črnovojniško okrajno poveljstvo obrne na deželno-brambeno poveljstvo, da ono odkáže nadomestilo, ter je ob enem navesti imena onih oficirjev, kar jih je sploh še na razpolaganje.

Vsekakor naj se odpadek, ki je kje nastal, poroči deželno-brambenemu poveljstvu, a to naj ga poroči ministerstvu za deželno bran, — a nadomestilo je naznanjati samo tedaj, kadar je v isto odkazan kak oficir, kateri je bil po službi kam drugam vdružen.

§. 22.

Poskrbe za založbo večje potrebe vojaških uradnikov, ako bi kje nastala.

118. V črno vojsko zavezane osebe civilnega stana smejo prositi za uradniška mesta pri službah vojstva, vojnega pomorstva ali deželne brambe.

Za vpolaganje prošenj, poslovanje z njimi, za prenameno, namenilo, vdružbo, razpreglednost in imenovanje veljajo v obče določila gledé prosilcev civilnega stanú za oficirska mesta obsežena v §§. 16, 18, 19 in 20, vendar z naslednjimi predlogi:

Usposobljenost za uradniško mesto je izkazati po določilih, veljajočih za dotično službeno vejo;

prošnje je odpravljati slučajema na ministerstvo za deželno bran;

predložitve za imenovanje je predlagati posebej in ne skupaj s predložitvami za oficirska mesta.

Ministerstvo za deželno bran prenamenja, po potrebi, prosilce za mesta vojaških uradnikov, ter jih imenuje za vojaške uradnike, na slučaj v porazumu z državnim vojnim ministerstvom, odnosno s pomorstvenim odsekom tega ministerstva.

Oddelek V.

Uredba krdelnih čet črne vojske; stežeri (kadri). Posebna službovanja za vojne namene.

§. 23.

Priprave za postavljenje čet in oddelkov črne vojske.

119. Pripravljanju uredbe (ustroja, organizacije) čet in oddelkov črne vojske služi v podlogo uredba in postavitve črnovojniških čet in oddelkov v okoliših deželno-brambenih poveljstev, odnosno črnovojniških okrajev, kakor jo je ministerstvo za deželno bran zaukazalo držeč se popisa v črno vojsko zvezanih z ene strani in zahtevov armadnega voditeljstva za slučaj vojske (vojne) z drugi strani.

Na podlogi teh ukazil dolžnost je deželno-brambenih poveljstev ukreniti ustrezne upotujoče naredbe, a črnovojniških okrajnih poveljstev pripraviti namembo in vdružbo zvezancev svojega okoliša.

Vdružbene načrte po vzorci v prilogi 21 naj črnovojniška okrajna poveljstva predlagajo ob enem s skupnikom iz črnovojniških imenikov, a deželno brambena poveljstva ob enem s črnovojniškim glavnim imenikom.

§. 24.

Bataljoni črne vojske.

U r e d b a.

120. Bataljoni črne vojske (črnovojniški bataljoni) so samostalne čete. Postavljajo se načelno iz enega črnovojniškega okraja.

Za posadne, garnizonske in etapne službe napravljajo se odhodni bataljoni, ki se sestavljajo v prvi vrsti iz pričujočih v črno vojsko zvezanih domovincev celega črnovojniškega okraja in v katere se samo po potrebi vdružajo po domovinstvu v ta okraj nepristojni zvezanci.

V ostalem se zvezanci, kolikor niso določeni za gori omenjene formacije in v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu ali deželni brambi, vdružajo po svojem prebivališči v teritorialne bataljone, ki se sestavljajo z ozirom na sodno in politično razdelbo.

Bataljoni imenujejo se in zaznamenavajo sè številkami kakor dotični brambovski bataljoni ter dobivajo poleg tega zapored tekoče drobce, n. pr. Be-laški št. 27/3.

Sestavljalne postaje odhodnih bataljonov so dotične brambovsko-bataljonske postaje, — postaje teritorijalnih bataljonov so glavni kraji onih okolin, iz katerih se postavljajo; — poslednjič omenjene sestavljalne postaje bodo, po meri splošnih z višjega mesta jim dohajajočih ukazil, predlagala črnovojniška okrajna poveljstva, ki naj se zastran tega porazumevajo s političnimi okrajnimi oblastvi, a določalo jih bode deželno-brambeno poveljstvo.

121. En odhoden bataljon sestoji iz:

bataljonskega štaba,

4 bojnih kompanij in

1 nadomestilne kompanije, — vsaka po 4 vode;

en teritorijalen bataljon sestoji iz:

bataljonskega štaba in

3 do 6 bojnih kompanij, po 3 do 6 vodov.

Odhodna nadomestilna kompanija stoji, dokler biva bataljon v črnovojniški okrajni postaji, pod bataljonskim poveljstvom, a v drugih slučajih neposrednje pod črnovojniškim okrajnim poveljstvom.

Priloga 22 razkazuje pravilni stalež bataljonov.

Priloga 22.

Vdružanje zavezancev.

122. Za črnovojniške bataljone so razpoložni:

od prve napovedi (prvega sklica): oni vojeviti zavezanci, kateri niso bili po §. 29 prihranjeni brezizimno v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi ali kateri — če tudi v to prihranjeni — pozneje došedši na mesto, niso bili vzprijeti, ker niso pripravi za nadomestilo, a so vendar pripravi za kako drugo službo z orožjem, in

od druge napovedi: vsi vojeviti zavezanci.

Odhodni bataljoni sestojé praviloma — če je njih razpoložno število dovoljno (zadostno) — iz zavezancev prve napovedi; a teritorijalni bataljoni nasproti sestavljajo se iz zavezancev obeh napovedi.

Bataljonski štab in bojne kompanije odhodnih bataljonov dobivajo samo in edino vojaško izučene zavezance najmlajših letnih vrst, kolikor jih ostane razpoložnih, po tem ko se odberó namenjeni za nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi, brez razlike orožja, v katero so spadali poprej; — nadomestilna kompanija dobiva prebitek vojaško izučenih zavezancev in toliko vojaško neizučenih, kolikor jih je še potreba za polno število.

123. Računeč potrebo in razpoložne postopati je takó:

Potreba.

Za potrebo bataljonskega štaba in bojnih kompanij odhodnih bataljonov naj se čez pravilni stalež proračuni 25 odstotkov privrška.

Za nadomestilno kompanijo naj se razpoložnemu prebitku vojaško izučenih zavezancev doračunja tudi 25 odstotkov privrška in potrebovani ostanek, ki se zalaga z vojaško neizučenimi zavezanci, računati je po trikrat do petkrat z ozirom na to, da so v posameznih okrajih razmere pripravnosti (sposobnosti) kaj neenake. *)

Pozneje treba je gledé onih črnovojniških letnih vrst, pri katerih je znano število onih mōž, ki pri stavi (naboru) niso bili vrščeni, a so bili spoznani, da so za črnovojniško službo z orožjem dobri, in se torej samo ti v poštev jemljō, doračunjati potrebi 50 odstotkov privrška, in poprečno razmerje več črnovojniških letnih vrst omogočuje tudi približno pravičen izračun števil onih za orožno službo v črni vojski dobrih zavezancev starejših letnih vrst, kateri niso služili.

Razpoložni.

Računu razpoložnih služivših in ne služivših zavezancev naj se v podlogo jemlje razmerje onih brambovcev, ki so v vsakem deželno-brambenem razpreglednem okraji po domovinstvu pristojni, onih, kar jih je izmed teh iz doma (nepričujočih), in onih pričujočih brambovcev, kateri niso pristojni, kakor se podaje po posledku priglednih shodov (zborov).**)

124. Vdružbi zavezancev v teritorijalne bataljone služi v podlogo število popisancev v posameznih sodnih in političnih okrajih (mestih) odbivši kategorije zavezancev, ki jih je prihranjati v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi, kakor tudi v sestavo odhodnih čet, po tem one zavezance, ki so vzglašeni kot brezuvetno nepripravi za službo v črni vojski, in kateri so bili te službe odvezani, — dalje razmerje zavezancev, dobrih za orožno službo v črni vojski, kateri niso služili v vojstvu, vojnem pomorstvu ali deželni brambi, do njih skupnega števila, katero se mora, kakor je uže omenjeno, za zdaj približno izračunati, in poleg tega še razmerje nepričujočih pristojnikov (domovincev) in pričujočih nepristojnikov.

*) Primeroma:

	Služivših	Nesluživših
Bataljonski štab in 4 bojne kompanije	947	—
K temu 25 odstotkov privrška	237	—
Nadomestilna kompanija. Služilo jih je	92	—
K temu 25 odstotkov privrška	23	—
Nedostatek, ki ga je zalagati s takimi, ki niso služili	—	276
K temu še trikrat toliko	—	828
Skup . .	1299	1104

**) Primeroma:

Število prigledu podvrženih brambovcev	485	ali	100	odstotkov
Izmed teh se je udeležilo priglednih shodov v drugih brambovskih razpreglednih okrajih	68	„	14	„
Prigledu podvrženih iz drugih brambovskih razpreglednih okrajev prišlo je k priglednemu shodu	98	„	20	„
Razlika nepričujočih pristojnikov in pričujočih nepristojnikov iznaša več pričujočih	—	„	6	„

Gledé teritorijalnih bataljonov gre samo za razpoložne zavezance. Ako se po zgornjih računskih činiteljih pokaže kak ne zelo znaten presežek pravilnega staleža ali pa nedosežek, naj se zarad tega ne odstopa od načela vdružanja zavezancev po okrajih, kakor spadajo drug k drugemu.

Stežer ali kader.

125. Za vsak odhodni ali teritorijalni bataljon odločiti je uže o miru stežer (kader), ki sestavlja samostalen črnovojniški oddelek ter stoji pod črnovojniškim okrajnim poveljstvom.

Podofcirje in črnovojnike izbirati je izmed vojaško najbolj izučenih zavezancev. Opororišča o tem dajo za prvo napoved glavno-knjižna izkazila, ter je sosebno gledati na one, ki stalno prebivajo v postaji (stajališči) črnovojniškega okraja in blizu nje, o čemer se dobiva znanost, če se pogledajo črnovojniški imeniki, ki jih prejemajo politična okrajna oblastva.

§. 25.

Posebne službe za vojne namene.

126. Zavezanci, ki se ne uporabljajo v vojstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi ali v črnovojniških četah, prevzemajo se — po svoji osobni uporabnosti ali po svojem grajanskem zvanji (poklici) potrebi primerno za druge službe, kakeršnih je o vojni treba.

Uporabljajo se:

- pri različnih zavodih vojstva,
- v rokodelski službi,
- v zdravstveni službi, takó v zdravstvenih zavodih vojstva, kakor tudi za moštvo v kolonah bavečih se s prevažanjem ranjencev in v znanstvenih vlakih, po tem v zdravstvenih zavodih družbe rudečega križa in viteških redov,
- v oskrbstveni službi,
- v pratežništvu (vozarstvu) kot vozniki, vodniki tovarne živine in vozovniki za prevažalne kolone,
- pri delanji trdnjav in občil ali poti,
- pri zasobnih podjetjih, ki delajo, da bi orožno moč zalagali s tem, česar potrebuje,
- in drugod, kakor kje nanese potreba.

127. K tem službam privzemati je bistveno take zavezance, kateri niso vojaški izučeni in tudi sicer niso pripravi za orožno službo v črni vojski, torej načelno

- od prve napovedi, kateri niso služili v vojstvu, v vojnem pomorstvu, nadomestni rezervi, deželni brambi ali žandarstvu ali ne stojé, odnosno niso bili pod razpreglednostjo nadomestne reserve ali deželne brambe, in
- od druge napovedi izmed vojaško izučenih samo one, ki so bili vdruženi v staleži konjištva in pratežnega krđela.

128. Ako se zavezanci na slučaj mobilizacije in dokler traja vojska, posamič rabijo v pomočne službe za vojaške namene, kakor n. pr. kot moštvo zdravstvenim kolonom in zavodom družbe rudečega križa ali viteških redov, kot pratežni vozniki in vozovodniki (konduktêrji), pri posebnih podjetjih kakega dela in konfekcijskih zavodih itd., naj to ukazujoča poveljstva in oblastva dajó na znanje z izkazi — podobnimi posnetkom iz spisikov o odvezancih — onim črnovojniškim okrajnim poveljstvom, v katerih okoliši imajo dotičniki izpolniti svojo črnovojniško dolžnost, da se ti ljudje, časnó od druge službe v črni vojski odvezani, primerno zabeležijo v razpreglednih spisikih in črnovojniških imenikih.

Kjer se pokaže kak pomislek, obrniti se je na nadstojéče vojaško teritorialno oblastvo, da ono stvar reši.

129. Kadar je treba zavezance v večji meri jemati v kako službo za vojne namene, naj se to načelno zgodi po porazdelbi na bližnje, vendar dovolj obširne okoliše, kateri porazdelbi naj kolikor je moči služi v podlogo politična razdelitev, ter naj se zavezanci kolikor se koli dá jemljó iz črnovojniškega okraja, ali pa iz teritorialnega okoliša, v katerem biva kraj, kjer se kdo uporabi za službo.

Kadar koli se zavezanci sklicujejo, da bi kje kaj delali, naj se jim dá na znanje, imajo li sè seboj vzeti kako orodje in katero — za primerno odškodovanje, — ali dobodo li orodje tam, kjer bodo delali.

130. Ako se za kako pomočno službo poklicani zavezanci sestavijo v lastne črnovojniške oddelke, dobivajo svoji službi in dotičnemu kraju primerna oznamenila.

Popisovanje in razpreglednost zavezancev za takšne službe.

131. Zavezance, ki se imajo uporabljati v kako posebno službo za vojne namene, treba je posebej popisovati in na razpregledu imeti.

To popisovanje je osnovano na 1. dan meseca januarja, — obseza vseh 24 črnovojniških letnih vrst — od začetega 19. do izpolnjenega 42. leta. Popisujejo jih politična okrajna oblastva po stalnem stanovališči v črno vojsko zavezanih.

Graduirani zdravniki, diplomirani ranocelniki in diplomirani živinozdravniki naj se popisujejo sè „spiski“ po vzorci v prilogi 23, za vsako kategorijo posebej.

Ostali zavezanci naj se popisujejo sè „skupnim razkazom“ po vzorci v prilogi 24.

Da ne bode kake pomote, poudarja se, da se tem zavezancem ne prištevajo neaktivne osebe vojstva, vojnega pomorstva, nadomestne reserve ali deželne brambe, ker vsi ti ne spadajo med črnovojniške zavezance, dalje pod razpreglednostjo nadomestne reserve ali deželne brambe stoječi, z rodovinskih ozirov časnó oproščeni ali pre-zgodaj odpuščeni črnovojniški zavezanci, ker se morajo taki prihranjati v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu ali deželni brambi.

132. Na podlogi spiskov in skupnih razkazov treba je sestave
o graduiranih zdravnikih, diplomiranih ranocelnikih in diplomiranih
živinozdrávniki po imenu, in

o vseh ostalih zavezancih skupno (sumarno)
napraviti in poslati:

namreč politično okrajno oblastvo naj jih do 20. dne januarja pošlje
političnemu deželnemu oblastvu in črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu,
katero naj jih, zbrane, precej predloži deželno-brambenemu poveljstvu, in

deželno-brambeno poveljstvo naj jih do konca januarja pošlje mini-
sterstvu za deželno bran.

Kadar se kaka premena prigodi s katerim izmed popisanih graduiranih
zdravnikov, diplomiranih ranocelnikov in diplomiranih živinozdrávnikov, naj to
za vsak slučaj posebej politično okrajno oblastvo poroči političnemu deželnemu
oblastvu ter na znanje dá tudi črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu in to po-
veljstvo naj dalje poroča.

S temi ukazili razkrepljajo se določila v ukazu ministerstva za deželno bran
od 12. novembra 1881, $\frac{\text{št. 1715}}{\text{Praes.}}$ II a.

133. Ako je mogoče naprej presoditi, koliko bode zavezancev potreba, da
se sestavijo v oddelke zaradi posebnih služeb za vojne namene, naznanja mini-
sterstvo za deželno bran potrebsčino to na podlogi izrečenih zahtevkov c. kr.
državnega vojnega ministerstva deželno-brambenim poveljstvom.

Deželno-brambeno poveljstvo naj v porazumu s političnim deželnim
oblastvom napravi po tem porazdelbo na črnovojniške okraje in na politične
okraje ter določi zbirališča zavezancem.

Dotični razglas naj se po okolnostih ali precej opravi. ali pozneje kdaj
v pripraven čas.

Po le-tem, kako in kje se bodo črnovojniški oddelki uporabljali, in kakor
kjekod nanese potreba, najbližja četa od vojstva, deželne brambe ali črne vojske
ob enem ukrene, da se jim pridado oficirji ali podoficirji v nadziranje zavezan-
cev, ali pa oboroženo sprevodno poveljstvo.

Vozovodniki, ki imajo v skrbi vozniške kolone in druga vozila
v slučaji mobilizacije.

134. Dotična splošna določila bila so političnim oblastvom na znanje dana
v ukazu ministerstva za deželno bran od 6. decembra 1886, $\frac{\text{št. 18440}}{5348}$ II a.

Dolžnost političnih okrajnih oblastev je v porazumu sè županstvi v to
službo pripravne osebe voliti in na razpregledu imeti. Vozovodniki (konduktêrji)

bodo uže sodelovali pri izbiranju in prevzemanji vozil, da se hitro in primerno zvrši. V to naj se zlasti določajo v okraji stalno nastanjene osebe, ki utegnejo težavno službo o vojski prenesti ter po mestu, katero zavzemajo v življenji, uživajo neko doverje po občini.

Vozovodniku odkaže se praviloma 50 vôz, odnosno 50 parov opravljenih kônj ali 50 tovorivek; on mora znati čitati, pisati in računati, potem jezdit in voziti, mora biti zanesljiv, krepkovoljen možak in sposoben, vzdrževati strah in red med vozniki in vodniki tovarnih živali; torej bodo posebno dobri za to dosluženi podoficirji pratežnega krdela, bojnega topništva ali konjištva.

Za vozovodništvo smejo se v razpreglednost vzprijemati tudi pripravne osebe, ki se dobrovoljno oglašé za to ter niso v črno vojsko zavezane, ako se v to službo na slučaj mobilizacije zavežejo.

Spiske o vozovodnikih je do konca februarja ugotoviti in pri skupnih razkazih v okraji prebivajočih zavezancev hraniti. Kadar se med letom gledé tega ali onega izmed zabeleženih za vozovodništvo prigodí kaka premena, ki se tiče te službe, dolžna so politična okrajna oblastva za vsak slučaj posebej napraviti, kar je za vzdržbo propisane razpreglednosti potrebno, in svoje lastne spiske popraviti.

Razpreglednost vozovodnikov, ki bi se utegnili potrebovati za kolone tovarnih živali, ne zahteva se za zdaj.

Oddelek VI.

Združbe, ki imajo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja.

§. 26.

Načelna določila o združbah v črno vojsko zavezanih.

135. Združbe (korporacije), ki nosijo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja in na katere se kot združbe dolžnost črne vojske razteza — brez ozíra na to, da so v obče njihovim udom ustanovljene osobne zaveznosti, — so:

- 1) vse čete meščanskih stražnikov in strelcev, ki imajo svoj obstanek vsled podeljenih privilegij, odobrenih ustanovil (statutov) ali drugih dovolil, in
- 2) vojaško-veteranska društva.

136. Določila §§^{ov} 6, 7 in 8 postave o črni vojski uporabljajo se samo tedaj in toliko na omenjene združbe kakor take, kadar in kolikor se posebej pokličejo v službo črne vojske.

137. Ako se na to stran ne izdadó izrecne naredbe, dolžni so udje gori omenjenih združeb, kateri so osobno zavezani v črno vojsko, črnovojniško službo, kadar nastane slučaj, opravljati takó kakor vsi drugi.

A če se namenja dotične združbe poklicati in uporabiti, bodo deželno-brambena poveljstva poveljništvom in načelništvom, z ozirom na vojaške zahteve in na podlogi spiskov, ki jih gori omenjene združbe vsako leto po črno-vojniških okrajnih poveljstvih vpomagajo o svojih udih, po imenu naznanjala one zavezance, ki dobodo o slučajih, ako se črna vojska napové, kako drugo namembo in torej ne morejo svoje črnovojniške dolžnosti v dotični združbi izpolnjevati.

Naredbe o uporabi v dobi občne črnovojniške dolžnosti stoječih posameznih udov združeb v črno vojsko zvezanih za kako drugo namembo bodo se ravnale po tem,

- a) če so dotičniki morebiti dolžni služiti v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi, ali če spadajo med one zavezance, ki so namenjeni ter prihranjeni v nadomestilo tem delom oborožene moči, ali
- b) če bi bilo katerega naznačiti za posebno namembo, n. pr. v avstrijski družbi rudečega križa itd.

Ad a) naj bodo merodavna občna določila;

ad b) izda ministerstvo za deželno bran posebne naredbe.

138. Omenjene združbe smejo se po pravilih razdružiti, dokler črna vojska ni napovedana. Posamezni udje v črno vojsko zvezanih združeb, ki so pristopili, še predno je bila razglašena postava o črni vojski, ter osobno niso več podvrženi dolžnosti črne vojske in tudi v nji služiti nečejo, zarad česar bi torej imeli izstopiti, smejo, ako bi po izstopu iz združbe izgubili pridobljene pravice, svojo lastnost in z njo tudi svoje pravice in zaveznosti kot udje — kjer ustanovljena pravila tega ne branijo — obdržati, vendar samo pod tem uvetom, da bodo izključeni od uredbi primernih častnih stopinj (šarž), od nošenja orožja, opreme in znamenj, in tako tudi od udeležbe pri volitvi poveljnikov in častnikov (šarž), odnosno službovnikov društvenega načelništva.

§. 27.

Čete meščanskih stražnikov in strelcev.

139. Ustanovitev novih čet meščanskih stražnikov in strelcev, odnosno nova uredba in premena ustanovilnih pravil takih čet podvržena je določilom cesarskega patenta od 22. avgusta 1851 (Drž. zak. št. 191).

Dotičnim prošnjam in načrtom ustanovilnih pravil naj pristavljajo svoje mnenje politična oblastva, imajoč oko na te uvete, da take formacije, na katere se uporabljajo določila § 7, odstavka 2 postave o črni vojski, morajo takó

v splošno političnem in socijalnem oziru, kakor tudi gledé njih uporabe v slučaji vojne dajati primerno poročstvo, namreč da bodo bitno služile svrham redú, varnosti in vojaškega uspeha ter bodo tudi mogle izpolniti, kar se v gori pripomnjenem določilu postave o njih predpolaga v oziru na obleko in opremo, kakor tudi uredbo.

Ako bi se takšna združba razdružila ali razpustila, naj to politična deželna oblastva dajó na znanje deželno-brambenemu poveljstvu in ministerstvu za deželno bran.

140. Za število oficirskih in podoficirskih šarž v četah meščanskih stražnikov in strelcev, ki se v slučaji uporabe za črno vojsko jemljó v ozir za službo oficirsko in podoficirsko, in tako tudi gledé odmerjanja njih pristojbin, naj bodo v obče merodavna v prilogi 22 obsežena določila za štab in kompanije črnovojniškega bataljona, v kolikor niso v doslej veljajočih ustanovilnih pravilih drugačna staležna števila izrecno postavljena.

Da se torej omenjenemu v §. 7, odstavku 2 cesarskemu potrjenju poveljnikov in oficirjev in nadaljšnji uporabi dotičnikov zadobi podloga, bode tam, kjer bi bilo čez število častnikov, one osebe, ki bi ostale čezšteviline na svoji častni stopinji, razkazati kot take v razpredelku „Opomnja“ spiska po vzorci v prilogi 4.

A v bodoče naj bi se za oficirske in podoficirske šarže nihče ne volil, odnosno imenoval čez stalež, kakor je v ustanovilnih pravilih določen ali za črnovojniški bataljon ustanovljen.

141. Kadar se čete meščanskih stražnikov in strelcev v svoji formaciji privzemajo za službo v črni vojski, naj one po svoji jačini, in to vsaka združba za se, sestavljajo vode, kompanije ali bataljone. Kadar se zgrne več vodov v eno kompanijo ali več kompanij v en bataljon, tedaj sme število vodov, odnosno kompanij biti različno in tako tudi njih jakost.

§. 28.

Vojaško-veteranska društva.

142. One ude vojaško-veteranskih društev, ki so jih avstrijska družba rudečega križa ali viteški redi vzprijeli v dobrovoljno oskrbovanje zdravstva, bodo dotični zavodi meseca januarja sè spiski po vzorci v prilogi 5 imenoma naznanjali ministerstvu za deželno bran, ki ukrene na dalje česar bode treba, ter priznati dá, smejo li ti zavezanci v gori rečeno službo namenjeni ostati.

Oddelek VII.

§. 29.

Izumno pribavljanje nadomestila za vojstvo, vojno pomorstvo in deželno brambo.

143. Za nadomestilo privzemajo se črnovojniški zavezanci, kadar ni dovolj nadomestne reserve, da bi se z njo vojstvo (armada) in vojno pomorstvo vzdržalo v zakonitem za čas vojske ustanovljenem staleži, odnosno kadar je potreba deželno brambo dopolniti na zakoniti za čas vojske ustanovljeni stalež.

144. Potrebno nadomestilo jemlje se iz prve napovedi (prvega sklica) črne vojske ter privzema iz različnih kategorij zavezancev in znotraj vsake kategorije takó, da se začinja z najmlajšo letno vrsto.

Take kategorije so:

- A. vojaško izučeni, iz rodovinskih ozirov časno oproščeni in prezgodaj odpuščeni, kateri so, odnosno so bili pod razpreglednostjo nadomestne reserve ali deželne brambe;
- B. taki, ki so bili odpuščeni, dovršivši svojo službeno dolžnost;
- C. vojaško-neizučeni evidentisti, kakor v kategoriji A;
- D. taki časno oproščeni in odpuščeni, ki spadajo v kako stavi podvrženo letno vrsto;
- E. devetnajstletni mladeniči, kateri še niso stavi (naboru) podvrženi, po tem
- F. taki, ki so bili pri poslednjih stavah nazaj dani, ker za zdaj niso pripravi, in pa oni, ki so bili uže poprej, nego se je začela pravilna stavna doba leta 1887, kakor za vselej nepripravi iz stavnih imenikov izbrisani.

145. Zavezanci kategorij A, B in C so do konca koledarskega leta, v katerem dovršijo 34. leto svoje dobe, *)

zavezanci kategorije D so do časa, ko se stavna dolžnost vnovič začne,

zavezanci kategorije E so do začetka stavne dolžnosti in

zavezanci kategorije F do konca koledarskega leta, v katerem dovršijo 32. leto svoje dobe,

za nadomestilo v obče namenjeni ter jih je prihranjati za to namembo, vendar nič ne brani časno za kako delo uporabljati zavezance kategorij D, E in F, ki se sicer ne privzemajo.

V nadomestilo so posebej namenjeni

za vojstvo

iz kategorij

A in C evidentisti (razpregledniki) nadomestne reserve,

B iz vojstva izhajajoči odpuščenci in oni, ki so služili v vojnem pomorstvu, katerih ono vendar ne zahteva;

*) Ako je treba tudi starejše zavezance iz kategorije B prihranjati za nadomestilo, zaukaže ministerstvo za deželno bran to posebej.

za vojno pomorstvo

iz kategorij

A in *C* evidentisti nadomestne reserve,*B* vsi odpuščenci iz pomorstvenih dopolnitvenih okrajev in oni iz vojstvenih dopolnitvenih okrajev, ki jih zahteva vojno pomorstvo ter dopolnitvenim okrajnim poveljstvom po imenu na znanje dá;

za deželno brambo

iz kategorij

A in *C* zdanji in nekdanji evidentisti deželne brambe in*B* odpuščenci, kateri so bili neposrednje v deželno brambo ali žandarstvo potrjeni za vojake, in tudi vsi iz južne Dalmacije, kateri so služili v vojstvu ali vojnem pomorstvu.

V nadomestilo pripravi zavezanci kategorij *D*, *E* in *F* porazdeljujejo se na vojstvo (vojno pomorstvo) in deželno brambo, po razmeri 6 : 1, ako zastran tega ne bi bilo drugače ukazano.

146. Za nadomestilo potrebno število zavezancev dotičnih kategorij privzemati je tako, da bode v slučajih potrebe nadomestilno moštvo pripravljeno ter moglo precej odposlati se, kamer je namenjeno.

147. Zavezanci se kot nadomestilni elementi praviloma uporabljajo za one čete, katere nekoliko svojega dopolnila iz dotičnega črnovojniškega okraja prejemajo.

148. V nadomestilo vojstvu in vojnemu pomorstvu določeni zavezanci vdružajo se v nadomestilne čete ter uporabljajo po ukazilih državnega vojnega ministerstva, — a v nadomestilo deželne brambe namenjeni zavezanci po ukazilih ministerstva za deželno bran.

149. V posebnih in silnih slučajih potrebe smejo se tudi zavezanci prve napovedi iz črnovojniških bataljonov odbrati in v nadomestilo vojstvu in deželni brambi uporabiti.

Oddelek VIII.

Obleka, oprema in oborožba. Hranjenje zalog.

§. 30.

Obleka, oprema in oborožba črnovojniških čet in oddelkov. Hranjenje zaloge.

O b l e k a.

150. Ako bi za vojaško obleko črne vojske ne bilo poskrbljeno, nosijo črnovojniški podoficirji in ostali črnovojniki tudi, dokler djansko (aktivno) služijo, svojo navadno obleko in potegujejo zarad tega v odškodovanje po deset

krajcarjev na dan. V tem slučaju dá se vsakemu uže od daleč dobro viden črnorumen, sè številko črnovojniškega bataljona zaznamenan pasek (ali paska) po vzorci v prilogi 25, ki naj si ga črnovojnik na levico okoli nadlehti pripenja ter sebi in svojim tovarišem v prid vsegdar nosi, kot znamenje pravice na dobroto mednarodnega prava, da bode črnovojnike moči v vseh okolnostih lahko spoznati za krdelo postavljeno pod zaščito mednarodnega prava.

Priloga 25.

Kadar ima črnovojnik primerno vojaško obleko in opremo, ni mu treba nositi paska ramenika.

Podoficirji in razvodniki (patrolovodniki) nosijo v djanski službi vojaška častna in razlikujoča znamenja, namreč zvezde (portice) na ovratniku suknje, kakor je propisano za deželno brambo, in portepej na bajonetu.

151. Kadar se črnovojniške čete oblečejo z vojaškimi, vendar neenakimi monturami, naj se te razdelé takó, da bodo kompanije ali vsaj vodi kolikor je mogoče enako opravljeni.

152. Nadzorni častniki (šarže), ki se privzamejo iz zavezancev poklicanih v kako posebno službo za vojne namene, odnosno iz oddelkov, ki bi bili sestavljeni iz takih, dobivajo kape.

O p r e m a.

153. Moštvo črnovojniških čet in oddelkov dobiva, kolikor je moči, opremne stvari in bojno pripravo (robo).

Vsak mož prejme „izkaznico“ po vzorci v prilogi 26 in dotično medno (mesingasto) škatlico in vrveo. Črnovojnik naj vsegdar sè seboj nosi izkaznico dobro shranjeno, da bode mogel v vseh okolišnih izkazati, da pripada krdelu, ki stoji pod zaščito mednarodnega prava.

Priloga 26.

O b o r o ž b a.

154. Čete in oddelki črne vojske oborožujejo se s puškami in strelivom (municijo) stareje zaloge, kolikor jih bode na razpolaganje.

H r a n j e n j e z a l o g e.

155. Zaloga različne obleke in opreme, bojnih priprav, orožja in streliva, dalje službenih knjig, navodil, tiskanic, skrinje blagajnične itd. hrani se po razmerah prostora in drugih okolnostih ali v postajah brambovskih bataljonov ali pa najpred v večjih hraniščih, od kodar se po potrebi razpošiljajo v sestavljalne postaje črnovojniških bataljonov. V črnovojniških postajah hranjene službene knjige in navodila smejo se izposojati prenamenjenim črnovojniškim okrajnim ali bataljonskim poveljnikom, da se iz njih učé.

§. 31.

Obleka, oprema in oborožba nadomestilnega moštva za vojstvo, vojno pomorstvo in deželno brambo.

156. Zavezanci, vdruženi v nadomestilne čete za vojstvo, vojno pomorstvo ali deželno brambo, oblačijo, opremljajo in oborožujejo se iz zalog dotičnih krdel, kakor njihovo lastno moštvo.

§. 32.

Oprava oficirjev.

157. Črnovojniški oficirji, ki imajo oficirsko čast (šaržo) v vojstvu ali v deželni brambi, v pokoji (v razpreglednosti) ali na razmerji zunaj službe, obdržujejo v službi črne vojske uniformo, katera jim pristojí po zgornjem razmerji.

Ostale za oficirje v črni vojski imenovane osebe smejo se — če niso vdružene pri uniformiranih krdelih, poslužiti tiste uniforme, ki jo morebiti nosijo kot vojaški ali civilni državni uradniki, ali pa sploh navadne obleke — a dolžne so vseskozi v službi nositi črnovojniški pasek ali ramenik na levici, oficirsko kapo, vojaška razlikujoča znamenja (zvezde, na slučaj srebrne porte) na ovratniku suknje, sabljo z oficirskim portepejem — in v službi pri krdelu tako kakor oficirji vojaškega staleža bojni pas.

Črnovojniški oficirji civilnega stanú, ki so vdruženi pri četah in oddelkih vojstva ali deželne brambe in pri uniformiranih črnovojniških četah in oddelkih, nosijo v času aktivne službe uniformo, kakeršna ustreza tem četam, odnosno oddelkom.

158. Vsi črnovojniški oficirji naj si omislijo izkaznice sè škatlicami in vrvecami.

Oddelek IX.**Napovedba črne vojske; sklic in prihod zavezancev.**

§. 33.

Napovedba črne vojske.

159. Črna vojska se napoveduje z razglašenjem Najvišjega povelja, s katerim se določa razpoložnost črne vojske za zakonito uporabo in obseg te uporabe.

Ministerstvo za deželno bran dá napoved črne vojske političnim deželnim oblastvom in deželno-brambenim poveljstvom po telegrafu na znanje, in teh dolžnost je, priznati to političnim okrajnim oblastvom, odnosno črnovojniškim

okrajnim poveljstvom — kolikor je moči, tudi po telegrafu, ter ukazati političnim okrajnim oblastvom, da se napoved precej po občinskih županstvih razglasí. Vrh tega imajo politična deželna oblastva Najvišje povelje o napovedi črne vojske v polnem besedilu po uradnih listih oglasiti.

160. Prejevši ukazilo političnega deželnega oblastva imajo politična okrajna oblastva precej dopolniti razglasila o napovedi črne vojske, ki jih uže prej dobivajo od političnega deželnega oblastva, in ki naj jih ustrezno prirejajo. Ta razglasila naj obsejajo:

- a) Najvišje povelje,
- b) obseg napovedbe,
- c) opomin črnovojniškim zavezancem: naj bodo pripravljeni, da bodo mogli 24 ur po sklicu, opravljeni z izkaznimi listinami odriniti, kamer so namenjeni,
- d) določilo: da so zavezanci od dne, katerega dobodo sklic, do dne, katerega prejmejo dopust (urlavb), podvrženi vojaškim kazenskim in ustrahovalnim (disciplinarnim) propisom, in
- e) da se sklicani zavezanci ne smejo oddaljiti v kako vnanjo deželo ali v tak predel monarhije, kjer napoved ne bi bila izdana ali ne takó, da bi dotičniki ondukaj prišli pod enakšno dolžnost.

Priloga 27 kaže primer takim razglasom.

Te razglase treba je — takó kakor razglase o občni mobilizaciji vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe — razposlati v dovoljnem številu na županstva in ta so dolžna razznaniti jih najprimerneje, kakor je v katerem kraji navadno.

161. Za popotovanje v slučajih navedenih v točki 160 pod e), potrebno je dovoljenje političnih okrajnih oblastev, v katerih okoliši kdo prebiva, in to dovoljenje sme se dodeliti samo takim osobam, za katere je izkazano, da imajo svoje redno stanovanlišče (v zmislu § 16 civilnih pravilnikov sodne oblasti od 20. novembra 1852, drž. zak. št. 251) zunaj ozemlja z napovedjo črne vojske v enakem obsegu prizadetega, in ki se s tehtovitih razlogov tja vračajo — ali izimno takim popolnem zanesljivim osobam, katere hočejo s svojega rednega stanovanlišča v važnih rečéh na neki kratkotrajni čas kam oditi, a se zavežejo, da bodo poklicu v črno vojsko, ako bi jim došel na njih stanovanlišče, vsak čas pokorni.

Taka podeljena dovoljenja izkazovati je s potrdnicami po vzorci v prilogi 28.

Priloga 28.

Vojaškemu povelitelju in vrhovnim oblastvom črne vojske po okoliši, na katerem je napovedana, pristojí pravica, s tehtovitih vojaških razlogov podeljevanje dovolitev za popotovanje nekim izvestnim osobam, ali časno tudi vsem in vsacemu celó ustaviti.

162. Zavezanci, kateri so se kje zunaj monarhije za stalno naselili, dolžni so vzglasiti se pri c. in kr. zastopalnih oblastvih (poročništvi, poslaništvi, konzulatih itd.) ter pričakovati kakih ukazil, ki bi jim se utegnili po njih dati.

§. 34.

Sklic črne vojske.

163. Črna vojska se sklicuje na podlogi poprejšnje napovedi praviloma s tiskanimi razglasi, izimno s pozovnimi listki, slovočimi na dotično ime, za kar se utegnejo uporabljati tiskalice za pozov brambovcev v djansko službo, premenivši jim ustrezno besede, kjer bi treba bilo — in sicer ali istodobno z napovedbo samo ali v poznejši čas. Ta sklic ali pozov se razteza po potrebnosti na cele napovedi, na posamične kategorije ali letne vrste, po okolišnih tudi samo na manjše število oseb, kakor n. pr. v napravo stežerov (kadrov).

Pozovna povelja — ako ista ne prihajajo uže od samega ministerstva za deželno bran — izdaja v področji delujoče armade vojaški povelitelj deželno-brambenim poveljstvom ter se ob enem daje na znanje, katerim podpoveljstvom so odkazane čete in oddelki črne vojske (kako se združajo v *Ordre de bataille* itd.).

Kjer je potreba, ukazujejo deželno-brambena poveljstva tudi samostalno sklic zavezancev znotraj obsega razglašene napovedi.

Ukazani sklic izvesti delo je črnovojniških okrajnih poveljstev in političnih okrajnih oblastev.

164. Zavezance je sklicovati:

v nadomestilo vojstvu in vojnemu pomorstvu: v obče k dopolnitveno-okrajnim poveljstvom,

v nadomestilo deželni brambi in za črnovojniške čete (oddelke) k brambovskim bataljonskim, odnosno črnovojniškim okrajnim poveljstvom, na slučaj v dotično sestavljajno postajo.

V sklicevalnih razglasih je določiti

- a) kategorije,
- b) letne vrste in
- c) namenišča

pozvanih zavezancev ter pridodati opomin in naročilo, da naj vsak točno pride ter — kdor jih ima — sè sabo vzame vojaške (brambovske) doslužne liste, odpustne potrdnice, vojnosluzne liste, invalidsko-pokojninske listine in druga izkazna pisma.

Priloga 29 kaže primer za taka razglasila.

165. Da se odvrnejo kake težke pomote, naj se črnovojniška okrajna poveljstva zahtevajoč od političnih okrajnih oblastev, da bi se zavezanci sklicali, ne poslužujejo telegrafa, nego dopisovanja.

Dotične dopise in adrese treba je uže brž po občni napovedi črne vojske kolikor se dá pripravljati, na to dopolniti ter pridodavši en popolnem popisan primerek sklicevalnega razglasa za vzor razposlati z jahajočimi ali vozečimi se ordonancijami, — za katere se je na slučaj obračati na postajnega poveljnika.

166. Prejevši zahteve o sklicu od črnovojniškega okrajnega poveljstva, imajo politična okrajna oblastva dopolniti razglasila o sklicu črne vojske, ki jih uže prej dobivajo od političnega deželnega oblastva, in katera naj si ustrezno prirejajo.

Ta razglasila naj se na županstva razpošiljajo in po občinah oznanjajo prav takó, kakor je zapovedano za razglas občne mobilizacije vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

Zavezanci poklicanih kategorij in letnih vrst, kateri nimajo domovinstva ondukaj, kjer prebivajo, dolžni so precej po oznanjenem sklici vzglasiti se pri županstvu svojega prebivališča, kjer se oni popišejo ter s tem črnovojniški imenik dopolni.

Zavezanci, ki samo nekaj časa bivajo zunaj avstrijskega državnega ozemlja, morajo po prejetem sklici oditi v svoje redno stanovanliše. Avstrijski državljani, ki imajo svoje redno stanovanliše v deželah ogerske krone, podvrženi so dolžnosti črne vojske po svojem domovinstvu, ako jo je izpolniti v vojstvu, v vojnem pomorstvu, v deželni brambi ali v oboroženih črnovojniških četah.

Oni so dolžni, ako spadajo v kategorije v nadomestilo vojstvu ali vojnemu pomorstvu poklicanih, odriniti k dopolnitveno-okrajnemu poveljstvu, — a drugače k brambovsko-bataljonskemu, odnosno črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu onega okoliša, pod katerega spada njihovo prebivališče.

A če taki zavezanci niso namenjeni za službo z orožjem, nego samo pripravniki za kako delo, dolžni so samo takrat odriniti, kadar so izrecno poklicani.

167. Ako se cele letne vrste črnovojnikov ali cele črnovojniške ali nadomestilne čete z dopustom (urlavbom) razidejo, a nastane potreba, jih vnove pri-
vzeti v djansko službo črne vojske, naj se isto tako z razglasi sklicujejo.

§. 35.

Prihod zavezancev; prigled tega prihoda.

Prihod na mesto, kamer je zavezancem odriniti.

168. Posebej imenovani črnovojniški okrajni poveljniki, kateri niso na svojih postajah, naj se, čim je črna vojska napovedana, — ne čakaje pozova — precej tja podadó.

Za ostale oficirje, vojaške uradnike in osebe civilnega stanú, ki so prenamenjene za oficirska mesta, merodaven je kraj, ki je v njihovi prenamembi imenovan, ako ne dobodo posebnih pozovnih listkov.

169. Vsi drugi poklicani zavezanci, brez razlike domovinstva, naj se zbirajo v občini, kjer kdo prebiva, ob uri, ki jo določi županstvo, in na določenem mestu,*) pod prigledom občinskega županstva na podlogi črnovojniških imenikov in dotičnih dopolnil in pod sodelovanjem enega moža zaupnika: namreč ali enega občinskega zastopnika ali pa črnovojniškega oficirja, na slučaj takega izmed črnovojniških zavezancev, ki je bil prenamenjen za oficirsko mesto v črni vojski ali je prej bil podoficir.

Županstvo ima skrbeti zato, da se zavezanci v pokoji in redu zbirajo in da ne bodi nikakeršnih nespodobnostî.

Priloga 30. Zavezance treba je — po njihovih v pozovnem razglasu imenovanih namembah v posebnih (ločenih) imenskih popisnicah po vzorci v prilogi 30 spisovati in na konci vpisati one, kateri so bolni ali ki sploh ne morejo oditi, naznanjaje bolezen, ki jo kdo ima, ali drug vzrok, ki mu brani odriniti. Ob enem je potrebne zabeležbe o odhajajočih, o bolnikih in onih, ki morajo iz kakega drugega vzroka domá ostati, v črnovojniški imenik za zdaj samó sè svinčnikom vpisati.

Zavezanci, ki so sicer brezuvetno nepripravi za izpolnjevanje črnovojniške dolžnosti, a za katere se ni izreklo, da so oproščeni od te dolžnosti, ki torej niso prejeli potrdnic o oproščenju in niso izbrisani iz črnovojniških imenikov, ne smejo ostati domá, če jih je moči voziti.

Priloga 31. **170.** Po tem ko so zavezanci popisani, zvrši se pod vodbo župana ali njegovega namestnika, odnosno črnovojniškega oficirja ali zavezanca prenamenjenega za oficirsko mesto v črni vojski ali nekdanjega podoficirja redoviti odhod zavezancev v kraj, kamer so namenjeni (v postajo dopolnitvenega okraja, brambovskega bataljona in črnovojniškega okraja, na slučaj v sestavljajno postajo črnovojniškega bataljona). Izgotovljene imenske popisnice — in kader je prilika, poslužiti se kake železnice ali ladje parnice, tudi poverilnice in vozne nakaznice po vzorci v prilogi 31 — dati je vodnikom, da jih vzamejo sè sabo.

Ako bi kdo od domačih hotel spremljati zavezance, naj župan kolikor je koli moči skuša to ubraniti, ker bi se s tem popolnem brez vse koristi čas in denar tratil.

171. Kadar se zavezanci kličejo v kako posebno službovanje za vojne namene, sosebno kot delavci, vozniki, vodniki tovorilnih živali, jim je prav takisto zbirati se, popisani biti in odriniti. Ako bi ne bilo več mogoče poklicanih popisati v občini, kjer prebivajo, ker je odhod nujen in njih število veliko, naj se popišejo v kaki zbiralni ali pohodni postaji ali pa na mestu samem, kamer so namenjeni.

*) V velikih mestih bode v vsakem okraju določiti mesto, kjer se dotični poklicanci imajo zbirati.

172. Ako se cele letne vrste črnovojnikov ali cele črnovojniške ali nadomestilne čete razidejo z dopustom (urlavbom), a se pozneje ukaže jih vnovič sklicati, naj oni sicer zbirajo se in odhajajo prav tako, kakor pri prvem odhodu, a popisovati zavezancev vendar ni treba. Vodniku naj se v izkaz dá samo ena poverilnica, ob enem vozna nakaznica.

Prigled prihoda.

173. O takih zavezancih, gledé katerih ni uže popred v čisto djano in takó tudi v črnovojniške imenike zapisano, da so za stalno iz doma, — ali kateri niso odvezani od službe v črni vojski, ter bi na poklic vendar ne prišli, naj županstva poizvedujejo ter njih spiske ali imenike, pristavivši znane podatke o teh zavezancih, predlagajo političnim okrajnim oblastvom, katerih dolžnost bode napraviti, da se rečeni neprišedši zavezanci dobé, ako biva kaka opora, po kateri bi jih bilo najti.

Prigled političnega okrajnega oblastva naj se razteza tudi na one zavezance poklicanih kategorij in letnih vrst, ki so vpisani v spiske črnovojniških zavezancev, a jih ni najti v imenskih popisnicah, ki prihajajo nazaj od razgledovalnih komisij, in o katerih tudi druga politična okrajna oblastva ne dajo na znanje, da so tam došli.

Pod prigled jemati in primorati, da izpolnijo svojo črnovojniško dolžnost, treba je tudi one zavezance, kateri, imajoč svoje domovinstvo drugej, bivajo v kaki občini ter so v zmislu zgornjih določil dolžni odriniti v črno vojsko iz občine, kjer prebivajo, in tako tudi one, kateri bi, po tem ko je črna vojska sklicana, od drugod v kako občino došli.

Črnovojniški dolžnosti podvržene osebe, katere pridejo v kako ozemlje, kjer je črna vojska napovedana, da bi nekaj malo časa ondukaj prebivale, — če tudi v tem ozemlju nimajo ni domovinstva, niti svojega rednega stanovališča, — potrebujejo potrdnice, ki jo politično okrajno oblastvo njihovega rednega stanovališča izdá po vzorci v prilogi 29, da ne bodo privzete v črnovojniško službo v tem ozemlju.

174. Vse v črno vojsko zavezane osebe, ki se samohotno odtegnejo službi črne vojske, treba je, kadar se najdejo, preoddati črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, da z njimi postopa po uradu.

175. Take, ki so z dopustom odšli, prigleduje v oziru na njih vnovični prihod dotična staležna četa.

Oddelek X.

Razgledovanje, zaprisezanie in preoddajanje v črno vojsko zavezanih ljudi.

§. 36.

Razgledovanje v črno vojsko zavezanih ljudi.

176. Razgledovanje zavezancev je njih komisijonalno preiskovanje in presojanje v oziru na to, so li fizično pripravi za službo, za katero so bili poklicani. Ako razgled pokaže, da dotičnik ni pripraven, odloči se on vsled tega samó časno iz števila onih, kateri so namenjeni za to službo, a to ostaja brez vse pomembe v oziru na njegovo črnovojniško dolžnost sploh.

177. Razgledovanje biva:

- a) gledé zavezancev, ki so poklicani v nadomestilo vojstvu, vojnemu pomorstvu in deželni brambi, v tem, da jih zdravnik preišče takó, kakor je za prihajajoče ne aktivno moštvo sploh propisano;
- b) gledé zavezancev, ki so poklicani da služijo pri črnovojniških četah, v tem, da se komisijonalno preiščejo, so li pripravi za službo z orožjem, kakor na roko daje razporedek 1 priloge 10, in
- c) gledé zavezancev, ki so poklicani v kako posebno službovanje za vojne namene, v tem, da se komisijonalno preiščejo, so li pripravi za kako delo sploh, kakor na roko daje razporedek 2 priloge 10.

178. Zavezanci se razgledujejo v tistih krajih in pri tistih poveljstvih, kamer so bili poklicani, — na slučaj na onem mestu, kjer bodo za kako delo poklicani zavezanci delali.

Razgledovalna komisija pri brambovsko-bataljonskih, odnosno črnovojniških okrajnih poveljstvih sestoji:

z vojaške strani:

iz črnovojniškega okrajnega poveljnika ali njegovega namestnika, z razločevalnim glasom,

enega brambovskega ali črnovojniškega oficirja in

enega brambovskega ali črnovojniškega zdravnika, s posvetovalnima glasoma;

s politične strani:

iz župana one občine, iz katere so razgledovani zavezanci, ali njegovega namestnika, pod njegovim poroštvom za istovetnost predstavljenca.

Političnemu okrajnemu oblastvu tistega kraja, v katerem bode razgledovanje, treba je vsako razgledovanje na znanje dati, ter mu je na voljo, dati se v tem poslu zastopati.

V dobavo potrebnih pisarjev in drugega še potrebovanega pomočnega in nadzornega osebja naj prvosednik razgledovalne komisije ukrene, česar je potreba, po okoliščinah naj se obrne na postajnega poveljnika, da on pomore.

179. Razgledujejo se zavezanci v vsaki občini, po večjih mestih v vsakem občinskem okraji posebej.

180. Zavezance, ki so služili v vojski, v vojnem pomorstvu, nadomestni rezervi, deželni brambi ali žandarstvu, treba je samo vprašati, ima li kdo na sebi kako nakaznost, zaradi katere ni za službo z orožjem, in če reče, da jo ima, naj bode samo gledé te nakaznosti preiskovan, — v nasprotnem slučaju ga ni treba preiskovati.

Zavezance, ki se najdejo da so pripravi za službo, za katero so namenjeni, sestaviti je v skupine:

- a) v nadomestilo vojski (35—37letne zavezance, ki izhajajo iz posebnih vrst orožja in zavodov ter so bili s posebnim zaukazom določeni v nadomestilo vojski),
- b) v nadomestilo za deželno brambo, in
- c) za črnovojniške sestave (formacije).

Zavezance, ki so poklicani samó v kako posebno službovanje za vojne namene, treba je samo tedaj ogledovati, kadar rekó, da imajo kako nakaznost, ki jim brani delati.

Gledé zavezancev, ki zaradi kake bolezni niso došli, naj se dva za črnovojniško službo pripravna zavezanca iz iste občine povprašata, kaj vesta o bolezni rečenih zavezancev.

181. Razredbo (klasifikacijo) vseh zavezancev je vpisati v razpredelek „Opomnja“ prinesene imenske popisnice in ta popisnica naj se po črnovojniškem okrajnem poveljstvu in političnem okrajnem oblastvu nazaj pošlje županstvu.

Razredbo je zabeležiti v spiskih zavezancev in v črnovojniških imenikih.

O takih zavezancih, ki stojé v imenskih popisnicah, a nimajo domovinstva ondukaj, kjer prebivajo, naj politično okrajno poveljstvo pošlje posnetke po domovinstvu pristojnim političnim okrajnim oblastvom zaradi priglada, so li došli, kamer so poklicani.

182. Kadar zavezanci, kateri so v nadomestilo vojski ali vojnemu pomorstvu prišli neposredne k dopolnitveno-okrajnim poveljstvom, pri razgledovanju dobodo razredbo, da niso dobri za ondukajšnjo službo, naj se ne odpuščajo domú, nego sè sabo vzevši imensko popisnico — pošljejo k črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu, kjer naj se vnóvič preiščejo, so li pripravi za orožno službo pri črnovojniških četah, ter je z njimi postopati po dotičnem najdenju.

183. Zavezanci, za katere se najde, da so brezuvetno nepripravi za izpolnjevanje dolžnosti črne vojske, da dó se nazaj „za ves čas, dokler traja napoved“, a za orožno službo nepripravi da dó se nazaj „do bodočega poklica“.

184. Razgled in prisega, ki jo zavezanci po tem prisezajo, nadomeščujeta potrjenje za čas vojske (vojne).

O zavezancih, ki se najdejo, da so dobri za službo črne vojske, ne izdajó se vendar nobeni naborni imeniki, nego samo imenske popisnice po vzorci v prilogi 30, — za vsakega moža posebej.

V razprederek „Opomnja“ naj se vpiše:

Našlo se je, da je pripraven ter je bil v prisego vzet.

V I., dne 18 . .

Podpis prvosednika komisiji.

§. 37.

Zaprisežba zavezancev in njih preoddaja.

185. Kadar je razgledovanje dokončano — a če nastopi kak prestanek v razgledovanji, pred tem prestankom — naj onim zavezancem, ki so na razgledovanji najdeni, da so dobri za službo v vojstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi, v črnovojniških četah ali za kako posebno vojnim namenom službe poslovanje — v pričo prvosednika razgledovalne komisije oficir, kateri službuje kot ud te komisije, prečita in objasni v njih maternem jeziku I. in V. vojni člen in na to naj slovesno prisežejo zapovedano službeno prisego.

Za črnovojniške čete in za zavezance privzete v kako posebno službo za vojne namene veljá brambovska prisega za črnovojniško prisego; samo da se namesto besede „brambovci“ dene beseda „črnovojniki“.

Črnovojniški oficirji vojaškega staleža — tudi taki, ki so vdruženi iz pokojnega staleža ali z razmerja zunaj službe, — naj prisezajo vkupno z razgledanimi zavezanci, — a oficirji za pravosodno službo (avditorji, zdravniki, krdelni računovodniki in oni vojaški uradniki, ki se uporabljajo v tej lastnosti), naj storé prisego, ki je za njih službo posebej propisana.

186. Kadar se združbe, ki nosijo vojaški značaj, odnosno vojaška znamenja, privzamejo kot take v službo pri črni vojski, prisezajo udje v formaciji kot združba tudi na slovesen način.

187. Po tem ko so črnovojniki prisegli, treba jih je z imenskimi popisnicami po različnosti službe, v katero so namenjeni, ali oddati, odnosno poslati dopolnitveno-okrajnemu poveljstvu, v katerega okoliš spada razgledovalna postaja, ali pa oddati brambovskemu bataljonu, odnosno črnovojniškemu bataljonu (stežeru) —

črnovojnike določene v kako posebno službo za vojne namene poveljniku, kateri je določen da jih prevzame.

188. Črnovojnike imajoče svoje domovinstvo na Tirolskem in Predarelskem ali v kaki deželi ogerske krone, ki so se kot poklicani vzglasili ter pri razgledovanji našli, da so dobri za službo z orožjem, poslati je po prevožnji pristojnim črnovojniškim okrajnim poveljstvom, na katera je odpravljati tudi imenske popisnice (nominalne konsignacije).

Oddelek XI.

Sestava črnovojniških čet in oddelkov, pisanje staleža. Dobrovoljni pristop v črno vojsko.

§. 38.

Sestava črnovojniških bataljonov (stežerov ali kadrov).

Stežer.

189. Ako se ne pokličejo precej črnovojniški bataljoni, ki jih je sestaviti, postavi se praviloma poprej „bataljonski stežer“ (kader).

Bataljonski stežer sestavlja se iz posebej poklicanih oficirjev in zavezancev iz moštva.

Stežeru je namen: pripravljati postavljanje bataljona, sodelovati pri razgledovanji prihajajočih zavezancev in seznanjati oficirje in podoficirje z njihovim bodočim delokrogom.

190. Ta dan, ko se zavezanci pokličejo zarad tega, da se postavi bataljon, razpustiti je stežer. Osobe stežera je vdružiti v bataljonski štab in v kompanije. Oni so po zdaj okvir, po katerem je postaviti pod-oddelke bataljona.

191. Če se črnovojniški bataljoni postavijo brez poprej sestavljenih stežerov, naj se v takih postajah, kjer bivajo nadomestilni oddelki deželne brambe ali uže postavljenih drugih črnovojniških bataljonov, ti oddelki uporabljajo za pripravljalne poslove.

Bataljon.

192. Čim se stežer razpusti, začenja se istodobno sestava bataljona. Različno obleko in opremo, bojno pripravo, orožje in strelivo izdati je pod-oddelom, poskrbeti je za stan, za prejemanje blaga za živež in drugih potrebščin, zagotoviti hrano (menažo) ter storiti vse druge priprave, kar jih je moči storiti.

193. Bataljonski poveljnik naj po pouku, ki ga prejme od črnovojniškega okrajnega poveljstva, napravi vdružbeni črtež dohajajočim črnovojnikom pazeč na to, kateri izmed njih po občinah, sodnih in političnih okrajih gredó drug k drugemu.

Kadar je pri odhodnem bataljonu potreba staležnega izravnania med kompanijami, naj se tudi kolikor je moči črnovojniki skupaj devajo, kakor v teritorialnem oziru skup gredó.

V nadomestno kompanijo je vdružati vse vojaško neizučene črnovojnike in izmed vojaško izučenih take, ki spadajo v najstarejšo letno vrsto izmed poklicanih.

Pri teritorialnih bataljonih lahko se taki vojaško neizučeni črnovojniki, ki znajo s puško rokovati, vdružajo tudi med bojne kompanije.

Stalež bataljonskega štaba naj se dopolni, čim pride toliko črnovojnikov, da je ustrezen izbor mogoč.

194. V oziru na staležno postopanje s temi, ki prihajajo, veljajo naslednja načela:

a) Za odhodne bataljone:

V založbo propisanega staleža naj v prvi vrsti služijo domovinci ali pristojniki dotičnega črnovojniškega okraja, — po tem domovinci iz okoliša istega deželno-brambenega poveljstva, naposled naj se jemljó domovinci iz okolišev tujih deželno-brambenih poveljstev.

Ako je zaloge dovolj, naj se domovinci precej opremijo in oblečejo, a ostali po tem, kakor se kdo odkaže svoji četi po naslednjih določilih.

Ko prejde rok, v katerem je pričakovati, da največji del poklicanih pride, kamer so namenjeni, naj se precej po telegrafu poročí nadstojnemu deželno-brambenemu poveljstvu, koliko jih je res prišlo, naznanjaje vsoto onih, ki imajo domovinstvo v lastnem okraju in v posamičnih drugih črnovojniških okrajih iz lastnega okoliša deželno-brambenega poveljstva, — naposled vsota onih, ki imajo domovinstvo v katerem drugem okoliši deželno-brambenih poveljstev.

Deželno-brambena poveljstva ukažejo precej, kjer bi treba bilo, gledé domovincev svojega okoliša izravnati stalež med odhodnimi bataljoni, a dotične skupne posledke in pa števila domovincev iz okoliša drugih deželno-brambenih poveljstev, kar jih je prišlo, naj dalje po telegrafu poročí ministerstvu za deželno bran. To ministerstvo ukrene na to, bode li poslednjič omenjene po prevožnji drugim deželno-brambenim poveljstvom dati na razpolaganje, — ali, če se ne dadó, uporabiti v dopolnilo staleža, kjer ne bi bil poln, v lastnem okoliši, — ali naposled dati jim za zdaj dopust, da gredó domú.

Kadar se na konci najde, da je kaj prebitka čez stalež, ter se vsled tega nekaterim dá dopust, držati se je tega reda, da se dopust dá domovincem tujih okolišev deželno-brambenih poveljstev, — po tem domovincem iz lastnega okoliša deželno-brambenega poveljstva, naposled domovincem iz lastnega črnovojniškega okraja — in da se v vsaki kategoriji začne pri najstarejših letnih vrstah.

b) Gledé teritorialnih bataljonov

veljá za prihajanje samo načelo prebivanja in samo v posebnih izimnih slučajih, kjer bi tega treba bilo, izravnuje se jim stalež na podlogi poročil črnovojniškega okrajnega poveljstva po ukazu deželno-brambenih poveljstev.

195. Kadar je sestava bataljona dovršena, naznaniti je to črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu in deželno-brambenemu poveljstvu, na slučaj, tudi podpovelitelju, če je uže postavljen, — obema poslednjič omenjenima na ravnost — sè „staležnim izkazom“ po vzorci v prilogi 32. Staležnemu izkazu je priložiti prepis vdružbenice oficirjev, prejete od črnovojniškega okrajnega poveljstva, ter navesti one, ki še niso prišli.

196. Čas, kar ga ostane do odhoda, odnosno do uporabe bataljona, naj se porabi za vojaške vaje, sosebno v pohodu (marši), v stražni in varnostni službi, v streljanji, v tem, kakó je napadati sovražnika in kakó braniti se, kakó je zopet zbirati se, in kakó naj bode notranja služba v red djana.

197. Kadar se v slučaju posebne in silne potrebe črnovojniki prve napovedi odberó iz črnovojniških bataljonov ter uporabijo v nadomestilo vojstvu in deželni brambi, naj se oni znotraj kategorij po §. 29 v nadomestilo določenih izberó iz najmlajših črnovojniških letnih vrst.

Pisanje staleža.

198. Črnovojniki, kateri so bili kot podoficirji ali razvodniki (patrolovodniki) odpuščeni iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, prevzemajo se na častni stopinji, na kateri so prej bili, v črnovojniške čete (stežere), ako z vojaškimi izkaznimi listinami ali kako drugače nedvojbeno dokažejo, da so takrat, ko so prejeli odpust, imeli neko čast (šaržo) in katero. Kompanijski poveljniki zastavljajo (popolnjujejo) mesta uredbi primerna s takimi odpuščenci — ali, ako jih ni, s podoficirji, katere je treba imenovati in ki naj se v to predlagajo bataljonskemu poveljniku.

199. Črnovojniki se prevzemajo v stalež ter stopijo pod erarno oskrbo z razglednim dnem.

200. Črnovojniki, ki so vdruženi v nadomestilne čete vojstvu, vojnemu pomorstvu ali deželni brambi, prevzamejo se v stalež in držé v staleži ondukaj po propisih, ki veljajo za te dele oborožene moči.

201. Pri črnovojniških krdelnih in nadomestilnih četah¹ (stežerih) prevzemajo se črnovojniki v stalež na podlogi imenskih popisnic po vzorci v prilogi 30, ki se vsak dan završujejo in s predstavnim pristavkom opravljajo.

Na mesto glavno-knjižnih listov služijo od razgledovalne komisije prejete imenske popisnice, v katerih razpredelek „Opomnja“ je vpisovati vsako premeno, ki se prigodi, — kot prvo premeno vpisati je predstavo (prezentacijo).

Stabni oddelki in bojne kompanije naj sestavljajo imenske popisnice o svojem skupnem staleži takó, da bode v razpredelek „Opomnja“ moči še kaj vpisati, ter naj jih predlagajo bataljonskemu poveljstvu, kjer jih je na razpregledu vzdrževati.

Isto tako se prevzemajo v stalež tudi oficirji.

202. Ako se kak črnovojnik pozneje preoddá drugemu oddelku, v bolnico itd., naj se to zgodi z enakšno imensko popisnico ter pové, da je bil prehranjen in katere erarne stvari, — ki naj se mu vse popolnem dajó, če je na bojnem polji, — ima pri sebi.

§. 39.

Kadar se sestavljajo oddelki iz črnovojnikov določenih v posebno službo za vojne namene.

203. Take oddelke sestavlja dotični poveljnik (voditelj) na mestu, kjer se delo vrši; razdeliti jih je v skupine staniščem in delališčem primerno.

Kadar odkazani nadzorni častniki niso dovoljni (zadostni), smejo se črnovojniki, ki izkažejo, da so bili kot podoficirji ali razvodniki (patrolovodniki) odpuščeni iz vojstva, vojnega pomorstva, deželne brambe ali žandarstva, vnovič imenovati na poprejšnjo častno stopinjo (šaržo) in v nadziranje delavskih skupin uporabiti.

204. Črnovojniki prevzemajo se na razpregled ter vzdržujejo na razpregledu po določenih obseženih v §. 38 za črnovojniške čete (stežere.)

§. 40.

Dobrovoljni pristop v črno vojsko.

205. Osobe, ki niso zavezane v črno vojsko, a so pripravne za službo z orožjem ter vojaško izučene, smejo pristopiti v črno vojsko kot dobrovoljci.

Njihova dolžnost je, ali se zavezanci svoje občine, kjer prebivajo, — v tem slučaju ta čas, kadar se zavezanci vpisujejo v imenske popisnice, — po točki 169 priti k razpregledovanju in pred razgledovalno komisijo izreči svojo namero dobrovoljnega pristopa v črno vojsko, ali pa z imensko popisnico, ki jim jo župan posebej po vzorci v prilogi 30 izdaja, oglasiti se pri prvosedniku razgledovalne komisije ali pri kakem črnovojniškem okrajnem poveljstvu ali pri poveljstvu črnovojniškega bataljona, v katerega jih je volja pristopiti.

Če so dobri za službo z orožjem, bodo prevzeti v črno vojsko in storivši črnovojniško prisego vzamejo na se dolžnost črnovojniške službe za ves čas, dokler traja napovedba.

206. Tudi osobam v črno vojsko zavezanim, katere ne spadajo med poklicane kategorije ali letne vrste, na voljo je pod istimi predpogoji in uveti dobrovoljno pristopiti v črnovojniške čete.

Oddelek XII.

§. 41.

Črnovojniška služba žandarstva, finančne straže in osobja državnih gozdov.

207. Čim prigodki v času vojske žandarstvu, finančni straži in osobju državnih gozdov branijo izvrševati svoje službo po odkazanem službenem področju, imajo ti stražniki in nadzorniki ali pazniki, ako ni na to stran nikakih posebnih naredeb, dolžnost — ne čakaje posebnega povelja, — oglasiti se pri najbližjem oddelku črne vojske. S tem stopajo oni v službo črne vojske in pod povelja dotičnega oddelnega poveljnika, kateri — če je kam odposlan (detaširan), — mora to svojemu bataljonskemu poveljniku poročiti.

Možje iz finančne straže in državnih gozdov jemljejo se v prisego a ne razgledujejo.

208. Iz osob žandarstva, finančne straže in državnih gozdov treba je — ne pomešujoč ene z drugim — sestavljati v njih uniformi, opremi in oborožbi oddelke, odkazovati jih štabom črnovojniških bataljonov ter izročati jim, ker poznajo ljudi in svét (obližnje zemljišče), različne posebne naloge, službe slov (potov) i dr. t., a žandarske in finančno-stražne oddelke uporabljati je tudi pod vodbo njihovih oficirjev, odnosno uradnikov.

209. Kadar se sovražnik umakne s pravilnega službenega ozemlja žandarstva, finančne straže in osebja državnih gozdov, treba je te oddelke precej razpustiti ter naj se dotične osebe poprimejo vnovič svoje prave službe.

Oddelek XIII.

Dajanje dopusta. Razpust črne vojske. Pismena potrdba službe v črni vojski.

§. 42.

Dajanje dopusta.

210. Dopust (urlavb) more se komu podeliti stoprv po tem ko so oficirji in črnovojniki vzprijeti v stalež pri črnovojniških četah ali nadomestilnih četah (stežerih), odnosno po tem, ko so dotičniki pri oddelkih določenih posebnim službam v vojne namene prevzeti pod razpreglednost.

Dopust se podeljuje ali kot kratek odlog črnovojniške službe (dovoljenje, službo pozneje nastopiti) ali pa kot kratek prestanek djanske službe.

Dopust iz osebnih ozirov.

211. Iz osebnih ozirov sme se črnovojniku dati dopust samo v res izimnih slučajih in v sosebno nujnih okoliščinah, kolikor korist službe dopušča in sè zagotavljenjem te koristi.

Za dajanje dopusta takim, ki so vdruženi v vojstvo, vojno pomorstvo ali deželno brambo, veljajo dotični tem delom oborožene moči dani propisi, — a za dajanje dopusta črnovojnikom, ki stojé na bojnem polji pri armadi, veljajo propisi gledé njih obstoječi.

V oziru na kak dopust oficirjem in črnovojnikom črnovojniških čet ali nadomestilnih čet (stežerov), ki niso vdruženi armadi na bojnem polji, in v oddelkih določenih kaki posebni službi za vojne namene, naj dotični poveljniki, propis o dajanji dopusta za c. kr. deželno brambo zmislu primerno uporabljaje, razložajo, odnosno obračajo se na višje mesto za razloko.

Dopustnikom naj se dajó navadne potrdnice o dopustu.

Dopust iz službenih ozirov.

212. Dopust iz službenih ozirov daje se, kadar je črnovojnikov čez število, kadar se jim stalež znižuje ali kadar se črnovojniška krdela ali nadomestilne čete (stežeri), odnosno oddelki časno ne potrebujejo.

213. Podelitev dopusta zaradi staležne čezštevilitosti pri sestavi črnovojniških odhodnih bataljonov ukaže in izvede se po določenih stoječih v točki 194.

Pri stežerih dá se nepotrebovanemu osobju dopust, kadar ni na dogledu, da bi se bataljon imel v kratkem postaviti. Dotično naredbo izdá ministerstvo za deželno bran.

V obojnem slučaju dobodo dopustniki dopustne potrdnice.

214. Kadar se pri črnovojniških krdelih ali nadomestilnih četah dá stalež znižati, ukaže to znižbo na ozemlju delujoče armade vojaški povelitelj, a v drugih slučajih ministerstvo za deželno bran.

Kadar cele črnovojniške krdelne ali nadomestilne čete postanejo časno nepotrebne, ukaže jih z dopustom razpustiti tudi vojaški povelitelj, odnosno ministerstvo za deželno bran, na slučaj, vevraje ob enem sestavo stežerov (kadrov).

V obeh slučajih vrši se razprema in podelitev dopusta v brambovsko-bataljonskih ali drugih sestavljajnih postajah.

Dopustniki tû ne dobivajo dopustnih potrdnic ter jim je dati na znanje, da bodo v slučaju potrebe vnovič z razglasi poklicani.

215. Znižbo staleža ali podelitev dopusta v oddelkih določenih kaki posebni službi za vojne namene ukrepajo ter na samem mestu, kjer se delo vrši, izvajajo ona oblastva ali poveljstva, katera so njih sestavo ukazala.

Tudi v tem slučaju ne dajó se potrdnice o dopustu.

§. 43.

Razpuščenje črne vojske.

216. Cesar ukazuje delovito — na posamezne dežele omejeno — ali vseobsežno razpuščenje črne vojske, kadar prestanejo razlogi, s katerih je bila sklicana.

Ali službena dolžnost črnovojnikov ne končuje se uže z dnem, katerega se razglasa, da je črna vojska razpuščena, nego stoprv onega dne, katerega bodo dokončno odpuščeni iz črnovojniške službe.

217. Razpuščenje črnovojniških čet in oddelkov izvaja se po zaukazu deželno-brambenih poveljstev ali v brambovsko-bataljonskih ali pa v drugih sestavljajnih postajah ter se začinja z razpremo moštva kompanij in odpustom moštva in oficirjev. Kompanijski poveljniki, računski podoficirji in podoficirji in črnovojniki, vzeti iz najmlajših letnih vrst, kar jih je potreba za redno odpravo, vzdržbo in razredbo (razvrstitev) obleke ali monture, opreme, bojne priprave, orožja n streliva, in drugih erarnih predmetov, morajo ostati dotle, dokler ne bode razpuščenje kompanije po vsem zvršeno.

Bataljonski štab, katerega nepotrebne osebe se uže tudi poprej utegnejo odpustiti, naj se na zadnje razpusti.

Črnovojnike, ki služijo v vojsstvu, v vojnem pomorstvu ali deželni brambi, odpošiljajo njihove staležne čete na ravnost v domovino.

218. Vsi oficirji in drugi gažisti, ki so služili v črni vojski, tudi taki oficirji in vojaški uradniki v pokoju ali v razmerji zunaj službe, povračajo se v svoje prejšnje razmerje.

219. Listine (pisma), ki se odnašajo na osebe iz črne vojske, namreč: dopolnjene in završene pododdelne glavnoknjižne liste, imenske popisnice (nominalne konsignacije) in druge takšne naj staležne čete vojsstva in vojnega pomorstva po poveljstvih domovinskih dopolnitvenih okrajev pošiljajo nazaj na poveljstvo domovinskega črnovojniškega okraja, a deželno-brambene in črnovojniške čete in oddelki naj jih izročajo na ravnost poveljstvu črnovojniškega okraja, katero jih v red djane hrani.

§. 44.

Pismena potrdba službe v črni vojski.

220. Kdor je v črni vojski opravljal službo, prejme o nji po tem, kadar bodo črnovojniške čete končno razpuščene, primerno uradno potrdilo, v obče od svojega poslednjega oddelka (bataljona, eskadrona), v katerega stalež je bil pripisan.

Osebe črnovojniške od stotnika nizdol prejemajo potrdnice o službi v črni vojski po vzorcih v prilogah 33 in 34; dotičnih golic (blanketov) bodo deželno-brambena poveljstva na podlogi staležnega izkaza (točka 195) pošiljala primerno število poveljstvom črnovojniških okrajev, da jih razdadó črnovojniškim četam. Poveljnik črnovojniškega bataljona jih po tem dá porazdeliti med kompanije in ako bi kaj teh golic ostalo, odpravi po poveljstvih črnovojniških okrajev na deželno-brambeno poveljstvo, in takisto dela tudi eskadronski poveljnik.

Prilogi 33
in 34.

221. Potrdnice izdajó naslednja oblastva in naslednji postavljenici, odnosno njihovi namestniki ali nasledniki:

1. Ministerstvo za deželno bran imenovanim črne vojske okrajnim in bataljonskim poveljnikom, zarad česar so deželno-brambena poveljstva, po razpuščenji črne vojske, dolžna ministerstvu predložiti imenik prej omenjenih osob, ter pristaviti, v katerem kraju (selišči) in okraji in katerega leta je kdo rojen, katero mesto sicer v življenji zavzema, v kateri lastnosti in koliko časa je služil v črni vojski.

2. Deželno-brambeno poveljstvo vsem oficirjem črne vojske od stotnika nizdol, na podlogi dotičnih imenikov, katere so mu črnovojniške čete pošiljati dolžne.

3. Črne vojske bataljonski poveljnik in kompanijski poveljnik, odnosno črnovojske eskadronski poveljnik sam, vsem ostalim osobam črne vojske.

4. Ono moštvo, ki je črnovojniško službo odslužilo pri deželni brambi, dobode službeno potrdnico od pristojnega bataljonskega poveljstva deželne brambe na podlogi glavno-knjižnih listov, ki mu dohajajo od pododdelov, a onim nasproti, ki so svojo črnovojniško dolžnost odslužili pri vojstvu (vojnem pomorstvu), dolžna so izročiti potrdnice ondukajšnja poveljstva.

Potrebne za to golice naj se dobavijo od deželno-brambenih poveljstev.

Priloga 1

k §. 9.

Črnovojniški okraj I. št.

Politični okraj

Občina

Črnovojniški imenik

letne vrste (rojstvenega leta) 18 . .

- Opomnje.** a) Pri enakih priimkih in imenih naj se v tanje zaznamenanje dotičnega zavezanca navede kak pridevek, če katerega ima, ali očetovo ime ali kaka druga oznamilna okolnost.
- b) K razpredelkom 2, 3, 7 do 12. Kadar se kak zavezanec odpiše (izbriše), treba je v razpredelkih 2 in 3 imena a v razpredelkih 7 do 12 v njih obsežene vpise izbrisati: (tako prečrtati, da se bode še čitati moglo, kar je bilo zapisano).
- c) K razpredelkom 5, 10 do 12 in 15. Podatke o tem, kje kdo prebiva (razpredelki 5, 10 do 12), v katero službo so namenjeni zdravniki in živinozdravniki ali da je kdo odvezan od službe (razpredlek 15) vpisovati je samo s svinčnikom.
- d) K razpredelku 6. Pri zavezancih, ki so službo v liniji in rezervi doslužili v vojsstvu ter so samo v poslednjih dveh letih svoje dvanajsetletne vojne službe spadali v stalež deželne brambe, vpisovati je vojaške čete in zavode.

Kadar vojaška četa ali zavod ni na tanko znan, naj se začasno vpiše samo orožna vrsta ali branža (peštvo v ojsstvu, lovci, konjiki v ojsstvu, bojno, trdnjavsko, tehnično topništvo, inženirsko krdelo, kobilarstvena, monturna ali vojasko-opravna, oskrbstvena branša — deželno-brambeni pešci, strelci, konjiki).

Tekoče število	Priimek in pridevek, če ga ima	I m e	Stan, značaj, delo ali posel, ki ga živi	Stanovališče in hišno število v pristojni občini	Služil je v vojsvu (vojnem pomorstvu, nadomestni rezervi) ali deželni brambi, pri katerem krdelu in na kateri častni stopinji (šarži)
	pod dolžnostjo črne vojske stoječega				
1	2	3	4	5	6
1	Aleš	Simon	neoženjen ključaničar		v polku peštva, št. , desetnik
2	Brodar	Tomaž	oženjen, trgovec		v bojnem topništvu predstrellec
3	Debeljak	Janez	neoženjen, zdravnik	I. ulice 56	
4	Koder tudi Pečnik	Martin	vdovec, dninar	I. ulice 4	v brambovskem bataljonu št. patrolovodnik
5	Lipovec	Blaž	neoženjen, gostilničar	I. ulice 15	
6	Mrakar	Juri	oženjen, pismonosec		v trdnjavskega top- ništva bataljonu št. . vodovodnik
7	Milič	Lovre	oženjen, knjigovodnik		pri konjištvu vojsva, dragonec
8	Novak tudi Sitar	Andrej	oženjen, mizar		v vojnem pomorstvu košnjak
9	Obreza	Jernej	vdovec, mlinar	Novi Mlin	v inženirskem polku št. , razvodnik
10	Vrhovnik	Anton Vinko	oženjen, grajščak	Stari Dvor	lajtnant (poročnik)
11	Jančar	Filip	oženjen, kramar	I. ulice 3	v polku pešcev št. , računski podoficir
12	Hosta	Matija	neoženjen, poštni oficial	I. trg 1	

[illegible]

I. Pregledna razpredelnica črnovojniške dolžnosti rojnih od leta 1845 do vštavno 1874.

Rojeni v niže stoječih letih	dovršijo v niže stoječih letih		t e r p r i d e j o		
	18.	42.	o prvi osnovi za leto 1887	s 1. dnem januarja leta niže stoječega	
				leto svoje dobe	iz črnovojniške dolžnosti
1845	.	1887	držec se rokov za to posebej določenih	.	1888
1846	.	1888		.	1889
1847	.	1889		.	1890
1848	.	1890		.	1891
1849	.	1891		.	1892
1850	.	1892		.	1893
1851	.	1893		.	1894
1852	.	1894		.	1895
1853	.	1895		.	1896
1854	.	1896		.	1897
1855	.	1897		.	1898
1856	.	1898		.	1899
1857	.	1899		.	1900
1858	.	1900		.	1901
1859	.	1901		.	1902
1860	.	1902		.	1903
1861	.	1903		.	1904
1862	.	1904		.	1905
1863	.	1905		.	1906
1864	.	1906		.	1907
1865	.	1907		.	1908
1866	.	1908		.	1909
1867	1885	1909		.	1910
1868	1886	1910		.	1911
1869	1887	1911		1888	1912
1870	1888	1912		1889	1913
1871	1889	1913		1890	1914
1872	1890	1914		1891	1915
1873	1891	1915		1892	1916
1874	1892	1916		1893	1917

II. Pregledna razpredelnica

letnih vrst od leta 1887 do 1893 vrščenih v črno vojsko.

L e t a						
1887	1888	1889	1890	1891	1892	1893
vrščene so letne vrste						
1845	1846	1847	1848	1849	1850	1851
1846	1847	1848	1849	1850	1851	1852
1847	1848	1849	1850	1851	1852	1853
1848	1849	1850	1851	1852	1853	1854
1849	1850	1851	1852	1853	1854	1855
1850	1851	1852	1853	1854	1855	1856
1851	1852	1853	1854	1855	1856	1857
1852	1853	1854	1855	1856	1857	1858
1853	1854	1855	1856	1857	1858	1859
1854	1855	1856	1857	1858	1859	1860
1855	1856	1857	1858	1859	1860	1861
1856	1857	1858	1859	1860	1861	1862
1857	1858	1859	1860	1861	1862	1863
1858	1859	1860	1861	1862	1863	1864
1859	1860	1861	1862	1863	1864	1865
1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866
1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867
itd. do	itd. do	itd. do	itd. do	itd. do	itd. do	itd. do
1868	1869	1870	1871	1872	1873	1874

Črnovojniški okraj I. št.

Politični okraj

Sodni okraj

Občina

Posnetek iz črnovojniških imenikov.

L e t n i k	Število môž stoječih v dolžnosti črne vojske	O d t e h						O p o m n j a
		so služili		stojé, odn. so bili v razpre- glednosti		so		
		v vojsvu (voj- nem pomorstvu, nadomestni rezervi)	v deželni brambi	nado- mestne rezerve	deželne brambe	stalno iz doma	brezuvetno ne- pripravni	
1845								
1846								
1847								
1848								
1849								
1850								
1851								
1852								
1853	10	7	1	1	1	4	1	1 doslužen evidentist.
1854								
1855								
1856								
1857								
1858								
1859								
1860								
1861								
1862								
1863								
1864								
1865								
1866								
1867								
1868								
Vsota .								
V I. dne 18 . .								
I. I., župan.								

O p o m n j a. Število tistih, kateri so služili v vojsvu (vojnem pomorstvu) ali v deželni brambi, a so bili odpušče. i vsled kakenga oprostilnega vzroka ter bivajo pod razpreglednostjo nadomestne rezerve ali deželne brambe, kateri torej po večkrat v razpredelkih stojé, treba je poodčititi v opomnji.

Ime združbe

Stajališče združbe

Spisek

udov (združbinih) stoječih pod dolžnostjo črne vojske.

[illegible]

Podpis poveljnika (načelnika):

Skupnik črnovojniških imenikov stojeeh pod črnovojniško dolžnostjo leta 18 . .

Politični okraj		L e t n i k																												O d t e h						O p o m n j a	
Sodni okraj		O b e i n a																												so služili		stojč, odn. so bili v raz-preglednosti		so			
																														v vojsstvu (vojnem pomorstvu, nadomestni rezervi)		v deželni brambi		nadomestne reserve			deželne brambe
I. I.																																					
I. I.																																					
Skupaj.																																					
I. I.																																					
Skupaj.																																					
Vsota političnega okraja.																																					
Vsega skupaj																																					
O p o m n j a.		Število tistih, kateri so služili v vojsstvu (vojnem pomorstvu) ali v deželni brambi, a so bili odpuščeni vsled katerega oprostilnega vzroka ter bivajo pod razpreglednostjo nadomestne reserve ali deželne brambe, kateri torej po večkrat v razpredelkih stojč, treba je poočiti v opomnji.																																			

O p o m n j a. Število tistih, kateri so služili v vojsstvu (vojnem pomorstvu) ali v deželni brambi, a so bili odpuščeni vsled kaknega oprostilnega vzroka ter bivajo pod razpreglednostjo nadomestne rezerve ali deželne brambe, kateri torej po večkrat v razpredelkih stojé, treba je poočiti v opomnji.

stojećih pod črnojniško dolžnostjo leta 18 . .

[illegible]

Priloga 10
k §. 9, 14 in 36.

S p i s e k

o

nakaznostih (napakah), katere za črno vojsko:

- a) ne jemljó pripravnosti, služiti z orožjem;
- b) pripravnost, z orožjem služiti, sicer izključujejo, a ne jemljó pripravnosti za kako drugo službo o vojski (vojni);
- c) neporabnega delajo človeka, kakor si koli bode služiti, tako da je vzrok, izbrisati ga iz stavnega (nabornega) imenika.

Opomnja. V tekstu razumevata se pod pismenoma *O* in *D* spiska *C*, odnosno *D* priloge 2 k navodilu o zdravniškem preiskovanju ljudi stoječih v vojni dolžnosti.

Tekoča številka priloge 2 k navodilu o zdravniškem preiskovanju stoječih pod vojno dolžnostjo	1	2 *)	3
	Pripravni za službo z orožjem / pri črni vojni	Nepripravni za orožno službo, a pripravi za kako drugo službo, kakeršne so potrebne o vojski	Za vsako službo nepripravni
1	Z nakaznostjo navedeno pod D.		
2	Z nakaznostmi, navedenimi pod C in D.		
3		Z nakaznostjo navedeno pod C, če obraslek (zarastica) dotičniku ne brani opravljati svoje navadno delo.	
4		Z nakaznostjo navedeno pod D, če nima škodljivega vpliva na možgane.	
5	Z nakaznostjo, navedeno pod D, ako ni huda, ako ga ne boli in mu ne brani gibati in oblačiti se.	Z nakaznostjo navedeno pod D, če dotičniku ne brani baviti se z navadnim poslom svojim.	
6		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
7		Z nakaznostjo navedeno pod D, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
8		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
9		Z nakaznostjo navedeno pod C.	
10	Z nakaznostjo, navedeno pod D.		
13		Z nakaznostjo, navedeno pod D, če je samo na enem ušesu.	Prirojeno ali pozneje nastavše popolno zaprtje vnarnjega sluhovoda na obeh ušesih.
14	Z nakaznostjo, navedeno pod C, kadar je sluh boljši, nego je rečeno pod št. 8 in 9 spiska C.	Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	

*) V ta razred je vpisovati sebosno one pri črni vojski uporabne rokodelce, kateri imajo kako v ta razpredelek spadajočo nakaznost, a so sposobni vršiti svoj obrt.

Tekoča številka priloge 2 k navodilu o zdravniškem preiskovanju stoječih pod vojno dolžnostjo	1 Pripravni za službo z orožjem pri črni vojni	2 Nepripravni za orožno službo, a pripravi za kako drugo službo, kakeršne so potrebne o vojski	3 Za vsako službo nepripravni
15		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
16	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če dotičnik na desno oko pravilno vidi.	Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
17		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
18		Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	
19		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
20		Z nakaznostmi, navedenimi pod C in D, če ne branijo opravljati navadno delo ter je vnetica vezne kože postala kronična ter več ni nalezljiva.	
21	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če dotičnik na desno oko pravilno vidi,	Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	
22	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če dotičnik na desno oko pravilno vidi.	Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	
23	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če dotičnik na desno oko pravilno vidi.	Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
24	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če dotičnik na desno oko pravilno vidi.	Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	
25	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če je desno oko takšno, kakor je pravilno.	Z nakaznostjo navedeno pod D, če se tiče samo enega očesa.	Motnobe na leči obeh oces, ali če obe očesi nimata leč ali jima je leža izpremenjena.

Tekoča številka priloge 2 k navodilu o zdravniškem preiskovanju stoječih pod vojno dolžnostjo	1	2	3
	Pripravni za službo z orožjem pri črni vojni	Nepripravni za orožno službo, a pripravi za kako drugo službo, kakeršne so potrebne o vojski	Za vsako službo nepripravni
26	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če se tiče samo levega očesa ter obstoji v patvorbi, ali če je bolezen, ki jej je bila vzrok, uže iztekla se ter je desno oko ostalo zdravo.	Z nakaznostjo navedeno pod D, če dotičniku ne brani baviti se z navadnim poslom svojim.	
27		Z nakaznostjo, navedeno pod D, če se tiče samo enega očesa, ter navadnega dela ne ovira.	Oko se mu suši ali slep na obe očeši.
28		Z nakaznostjo navedeno pod D, če dotičniku ne brani baviti se z navadnim poslom svojim.	
29		Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	
30		Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	
31		Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	Jako nagrdne patvorbe na nosu, močni kazeči govorico in dihanje.
32		Z nakaznostjo navedeno pod C.	
33	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če mu govoriti in jesti preveč ne brani.	Z nakaznostjo pod D navedeno.	Jako nagrdna zajčja škrebina na ustnici, prostrano zrastenje ustnic ali lične sluznice, ako je ob enem govorjenje nerazumljivo in jedenje znatno otežkočeno.
34	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če ne škoduje hranitvi telesa.	Z nakaznostjo pod D navedeno.	
35		Z nakaznostjo navedeno pod D, če mu govoriti in jesti preveč ne brani.	
37		Z nakaznostmi, navedenimi pod C in D.	

Tekoča številka priloge 2 k na- vodilu o zdrav- niškem pre- iskovanji stoječih pod vojno dolž- nostjo	1	2	3
	Pripravni za službo z orožjem pri črni vojski	Nepripravni za orožno službo, a pripravi za kako drugo službo, kakeršne so potrebne o vojski	Za vsako službo nepripravni
38		Z nakaznostjo navedeno pod C.	
39		Z nakaznostmi, navedenimi pod C in D.	
40		Z nakaznostjo navedeno pod D, če dotičniku ne brani baviti se z navadnim poslom svojim,	
41		Z nakaznostjo, navedeno pod D, če dihanje ni preveč otežkočeno z njo.	Velika guša (krof), da človek težko diha.
42		Z nakaznostjo, navedeno pod C brez bolečine in gnojenja.	
43		Z nakaznostjo, navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
44			Pijavka v jabolku in dušniku.
45		Z nakaznostjo, navedeno pod C, če ne škoduje bistveno branitvi telesa.	
46		Z nakaznostjo navedeno pod D, če dotičniku ne brani baviti se z navadnim poslom svojim.	
47		Z nakaznostjo navedeno pod D, če dotičniku ne brani baviti se z navadnim poslom svojim.	
48			
49		Z nakaznostjo navedeno pod C.	
50			
51		Z nakaznostmi navedenimi pod C in D, če ne branijo navadna dela opravljati.	Močno nagrdna grba na prsih ali hrbtu.
52	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če je moči gibati in brez ovire rabiti ud.	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če je moči ž njo navadna dela brez ovire opravljati.	

Tekoča številka priloge 2 k navodilu o zdravniškem preiskovanju stoječih pod vojno dolžnostjo	1	2	3
	Pripravi za službo z orožjem pri črni vojski	Nepripravi za orožno službo, a pripravi za kako drugo službo, kakeršne so potrebne o vojski	Za vsako službo nepripravi
53	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če ne bije v oči, kadar je človek oblečen.	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če ide tako daleč, da bije v oči, če tudi je človek oblečen.	Preklana hrbtenica.
54		Oteklina vranična na visoki stopinji, če je pri tem človek dobrega zdravja.	
55	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če je na manji stopinji, ter je moči pomagati z nakilnikom.	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če navadnega dela in hoje ne ovira.	
56		Z nakaznostjo, navedeno pod C, kadar je mala ter navadnega dela ne ovira.	
57	Sè zlatožilnimi ozli, če niso vneti in ne krvavé.	Sè zlatožilnimi ozli, če so vneti in krvavé, in ostalimi pod C navedenimi napakami.	
58			Protinaravna zadnjica.
59	Z nakaznostjo, navedeno pod D, pri moški zunajščini.	Z nakaznostjo, navedeno pod D.	
60	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če ni boleča, tudi pri trudnejši hoji.	Z nakaznostjo, navedeno pod C, če ne ovira v hoji in v navadnem delu.	
61		Z nakaznostjo, navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
63	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če scanje ni ovirano.	Z nakaznostjo, navedeno pod D, če ne ovira v navadnem delu in v hoji.	
64			
65			
66			
67			V oči bijoča nepodoba, pokvečenost udov, manjanje (nedostatek) kakega uda ali njegovega dela.

Tekoča številka priloge 2 k na- vodilu o zdrav- niškem pre- iskovanji stoječih pod vojno dolž- nostjo	1	2	3
	Pripravni za službo z orožjem pri črni vojski	Nepripravni za orožno službo, a pripravi za kako drugo službo, kakeršne so potrebne o vojski	Za vsako službo nepripravni
68		Z nakaznostjo, navedeno pod <i>D</i> , če ne ovira v navadnem delu in v hoji.	
69		Z nakaznostjo, navedeno pod <i>C</i> in <i>D</i> , če ne ovira v navadnem delu in v hoji.	Ce se je komu kost zlomila ter je bil ozdravljen, a je kost znatno skrajšana ali nepodobna, kar dela moža nesposobnega za delo.
70		Z nakaznostmi, navedenimi pod <i>C</i> in <i>D</i> , če je bolezen, njih vzrok, uže iztekla se, če niso boleče in ne ovirajo navadnega dela in hoje.	Zastarelo neozdravno izvi- nenje, delovito ali popolno zrastenje (<i>Anchylose</i>) ali sključenje členov (<i>Pseu- darthrosen</i>), če človek ni sposoben za delo.
71		Z nakaznostjo, navedeno pod <i>D</i> , če ne ovira v navadnem delu in v hoji.	
72			
73		Z nakaznostmi navedenimi pod <i>C</i> in <i>D</i> , če nebranjijo navadna dela opravljati.	
74	Z nakaznostjo, navedeno pod <i>D</i> , če ne brani rabiti orožje.	Z nakaznostjo, navedeno pod <i>D</i> , če brani rabiti orožje, a ne ovira navadnega dela.	
75		Z nakaznostjo, navedeno pod <i>C</i> in <i>D</i> , če ne ovira v hoji in v na- vadnem delu	
76		Z nakaznostmi, navedenimi pod <i>C</i> , če ne ovirajo v navadnem delu in v hoji.	
77		Z nakaznostjo, navedeno pod <i>D</i> , če ne ovira v navadnem delu in v hoji.	
78			

Tekoča številka priloge 2 k navodilu o zdravniškem preiskovanju stoječih pod vojno dolžnostjo	1	2	3
	Pripravni za službo z orožjem pri črni vojski	Nepripravni za orožno službo, a pripravi za kako drugo službo, kakeršne so potrebne o vojski	Za vsako službo nepripravni
80	Ploskonožec, ali to ga čisto nič ne ovira v hoji.	Z nakaznostjo, navedeno pod D, brez znamenite ovire v hoji.	Švedrasta (v kopo zra-stena), kljukasta ali konjska noga.
81	Poté se mu noge, a noge ne dajo premočnega duha od sebe niti so ranjave.	Z nakaznostjo navedeno pod C.	
82			Pritlikavost, pokvečenost ali nepodoba celega života,
83		Z nakaznostjo navedeno pod C.	
84		Z nakaznostjo navedeno pod D.	
85		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
86	Z manjšimi žleznimi otoki in obrasleki po prestanih bramorjih, kadar je človek videti zdrav.		Bramorji (skrofuloznost) na visoki stopinji.
87		Z nakaznostjo, navedeno pod C in D, če ne ovira v navadnem delu in v hoji.	Očitno velike neozdravne otekline in izrastki po telesu, in vsi hudi novotvori.
88		Z nakaznostjo, navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
89		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
90		Z nakaznostjo navedeno pod C, če človeka ne ovira v navadnem delu.	
91		Z nakaznostmi, navedenimi pod C, če je človek še sposoben za delo.	
			Gluhonemost.

Politično okrajno oblastvo.**Potrdnica o oprostitvi od črne vojske.**

Za zavezanca I. I.

po domovinstvu pristojnega v občino I. rojstveno leto 18

značaj, delo, s katerim se bavi, prislужek kateri se po

po potrebi { sklepu stavne (naborne) komisije v I. od dne 18

{ sklepu popregledne komisije v I. od dne 18

{ sklepu nadpregledne komisije v I. od dne 18

do cela oproščuje dolžnosti črne vojske, ker je zaradi nakaznosti brezuvetno nepripraven izpolnjevati jo.

V I. dne 18

Pečat.

Politično okrajno oblastvo.

Oblastvo, prometni zavod, osrednje mesto (oblastvo), vrhovni dvorni urad.

Spisek

v črno vojsko zavezanih oseb, katerih odveza od črnovojniške službe na slučaj vojske (vojne) se po §. 2 postave o črni vojski predlaga za to, ker so neogibno potrebni, da oskrbujejo reči javne službe ali koristi.

- Opomnja.** a) K razpredelku 1. V spiskih (imenikih) nižjih oblastev naj se tekoča števila ne vpisujejo; ta števila se vpostavljajo stoprv pri deželnih oblastvih.
- b) K razpredelkoma 1½ in 5. Razpredelek 1½ vzprijemlje se samo v spiske, ki jih je posebej sestavljati o oficirjih in vojaških uradnikih v pokoji in razmerji „zunaj službe“.
- V teh spiskih ostaja razpredelek 5 prazen.
- c) K razpredelku 2. Imena onih zavezanecv, katerih odvezo od črnovojniške službe predlagajo sicer nižja oblastva prometnih zavodov, a ne tudi deželno oblastvo ali osrednje mesto, treba je v spisku prečrtati z rudečim črtnikom.

C. kr. deželno-brambeno poveljstvo v I.

Za c. kr. poveljstvo črnovojniškega okraja I. št.....

C. kr. ministerstvo za deželno bran.

Posnetek

iz spiska
o osebah stoječih pod dolžnostjo črne vojske, ki so od črnovojniške službe do konca marcija 18.... odvezane.

Tekoče število spiska	Šarža (značaj) in vojaško služ- beno razmerje v ne djanskem stanu	Ime (krstno) in priimek in kak pridevek, če ga ima	Rojstveno leto	Občina, v katero je pristojen po domo- vinstvu, okraj	Bil naznačen za oficir- sko mesto v črni vojski	Grajansko (civilno) nameščenje			Opomnja
						Oblastvo (železno- cestno ali paro- plovstveno podjetje)	Stanova- lišča (kraj, kjer je kdo nameščen)	Službena lastnost	

Opomnja. Drugi razpredelek je izpustiti, kadar ga v spisku ni.

Tekoče število	Sarža (značaj) in vojaško službeno razmerje v ne djanskem stanu	Ime (krstno) in priimek in kak pridevek, če ga ima	Rojstveno leto	Občina, v katero je pristojen po domo- vinstvu, okraj,	Djansko služil, izprva v vojstvu, v vojnem pomorstvu, deželni brambi, žandarstvu. — Bil v nadomestni reservi	Bil prenamenjen za ofirsko mesto v črni vojski	Grajsko
							Oblastvo (železno- cestno ali paroplov- stveno podjetje)
1	1 1/2	2	3	4	5	6	7
					v vojstvu	1	
					v vojnem pomorstvu	.	
						.	
					v deželni brambi	.	
					pri žandarjih	1	
						.	
					v nadomestni reservi	.	
	Stotnik vojstva v pokoji						
	Lajtnant vojstva zunaj službe						
	Fregatni zdravnik voj- nega pomor- stva v pokoji						
	Stotnik deželne brambe v pokoji						
	Podintendant deželne brambe v pokoji						
	Nadlajtnant žandarski v pokoji						

(civilno) nameščenje		V lanskem letu je bilo dovoljeno, da sme na slučaj mobilizacije ostati na svojem mestu, kjer služi	Razlogi, s katerih je vsak posamez neogibno potreben v službi, ki jo opravlja	Splošna ali osebna pripomnja deželnoobrambenega poveljstva, odnosno ministerstva za deželno bran	Opomnja
Stanovališče (kraj, kjer je kdo nameščen)	Službena lastnost				
8	9	10	11	12	13
		1			
		1			
		1			
		1			
		1			
		1			
		1			

Deželno oblastvo, osrednje mesto, vrhovni dvorni urad.

Potrdnica o odvezi od črne vojske

za zavezanca I. I.
 po domovinstvu pristojnega v občini I. okraj I.
 dežela I. rojstveno leto 18..... (značaj, s čim se bavi.....),
 kateri se po privoljenji c. kr. deželno-brambenega poveljstva v I.
 ministerstva za deželno bran
 od dne 18....., št. bil do konca
 marcija 18..... odvezan od službe v črni vojski, da oskrbuje reči javne službe.
 koristi.

V I. dne 18.....

Oblastvo.

Pečat.

Podpis.

Veljavnost podaljšana do konca
 marcija 18..... vsled privoljenja c. kr.
 deželno brambenega poveljstva v I.
 ministerstva za deželno bran
 od dne 18.....

Št.

V I. dne 18.....

Pečat.

Podpis.

P r a v i l n i

In to:		Se-stavlja	O d š t a b a																
			bataljon kompanij	bataljonski poveljnik	nižji oficirji		zdrav- niki		krdelni računovodnik (računski oficir)	pomočnik (desetnik, podlovec)	bata- ljonski		puškar	štabni vodniki	mesarji	krčmarji in pomagači	ranjence nosečih podoficir (desetnik, podlovec s puško)	nosilci obezil	oficirski služabniki
štabni oficir ali stotnik	bataljonski adjutant	živežarski (provijant-) oficir	polkovni (nad-) zdravnik	pomočni (pod-) zdravnik	bobnar	trobec (peš)	štabni vodniki	mesarji			krčmarji in pomagači	ranjence nosečih podoficir (desetnik, podlovec s puško)							
Črnovojniški bataljon	Bataljonski štab in 4 bojne kompanije	1	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	6
	Nadomestna kompanija																		
	Stežer (kader) črnovojniškega bataljona			1	1	.	.	.	.	1	1	.	.	1	.	.	.	.	3

Priloga 22

k §. 24.

s t a l e ž

in oddelkov.

Od štaba					O d k o m p a n i j													Skupna vsota			Boje- valci				
kônj	v s o t a				oficirji	m o š t v a										v s o t a									
	s puško					brez puške																			
lastnih oficirskih jezdnih	krémarskih	oficirjev	moštva	kônj	stotnik	nižji	narednik (nadlovec)	vodovodniki	desetnikov (podloveev)	razvodnikov (patrolovodnikov)	črnovojnikov	računskih podoficirjev	bobnarjev	trobcev	pijonirjev	nosilei ranjenih	oficirskih služabnikov	oficirjev	moštva	kônj	oficirjev	moštva	kônj	oficirjev	moštva
					1	4	1	4	12	18	180	1	2	2	4	3	5	5	232						
8	2	6	19		5				215					17				237	1	26	947			22	894
					4	16	4	16	48	72	720	4	8	8	16	12	20	20	928						
10		25	10		20				860					68				948	4		973	14		916	

					1	4	2	6	18	30	300	1	3	3	.	.	5	5	368		5	368		5	362
					5				356					12				373	.	373	.			367	

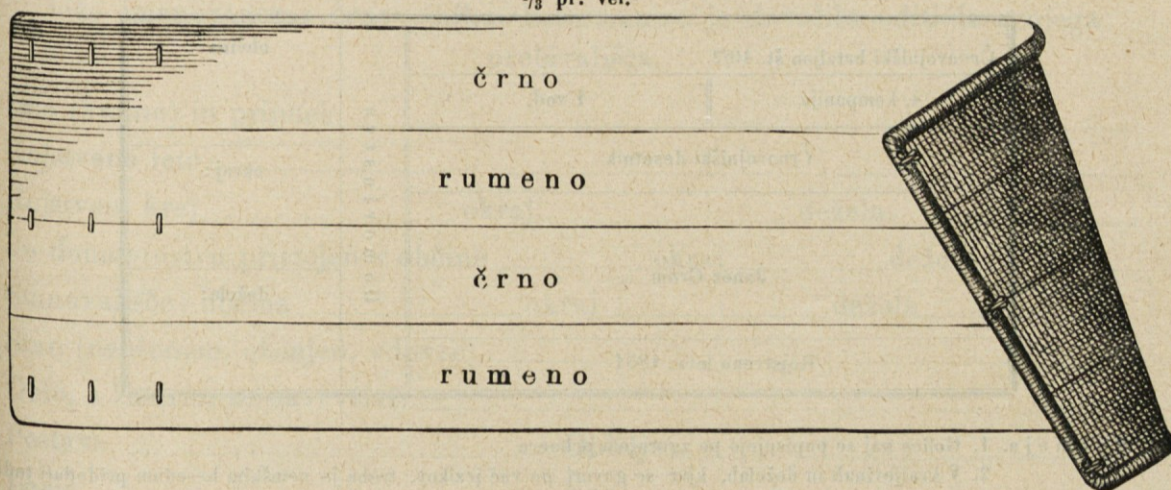
					1	1	6		.	4		1	1	1	.	.	2	2	15						
	3	5			2				10					5				17	.	13	80		12	60	
					5	5	30		.	20		5	5	5	.	.	10	10	75						
.	.	8	.		10				50					25				85	.	93	.			72	

O p o m n j e.

1. Pravilni stalež bataljonskega štaba veljá za vse bataljone.
 2. Pomočnik je namenjen krdelnemu računovodniku (računskemu oficirju).
 3. Pri črnovojniških četah z Dunajskega, Graškega in Zaderskega ozemlja ni bataljonskih in kompanijskih bobnarjev, nego nadomeščajo jih trobei.
 4. Od štabnih vodnikov opravlja eden službo profoza, drugi vozarskega mojstra.
 5. En mesar je desetnik (podlovec), drugi, ki naj služi kot pomagač in gonjač, pa razvodnik (patrolovodnik) ali črnovojnik.
 6. Krčmar je lahko podoficir, razvodnik (patrolovodnik) ali črnovojnik, a pomagač — če je zavezan v črno vojsko — sme samo iz najnižjega razreda biti.
 7. Kadar je vojska (vojna) po gorovji, vzeti je dvojni stalež podoficirjev za nosilec ranjencev in tudi teh nosilcev samih.
 8. Nosilec obvezil odkazana sta zdravniku načelniku.
 9. Pri vsaki kompaniji naj dva črnovojnika s puško služita kot kompanijska čevljarja.
 10. Računskih podoficirjev sta dva razreda; podoficirji 1. razreda stojé na častni stopinji narednikov (nadlovcev), a podoficirji 2. razreda na stopinji vodovodnikov.
 11. Pravilni stalež bojnih kompanij in nadomestne kompanije veljá za odhodne bataljone.
 12. Pri teritorialnih bataljonih naj najmanjše število ene kompanije o času sestave, ako je mogoče, ne pada pod 150 mož — in največje ne seza čez 360 mož.
- Vodovi naj štejejo po 50 do 60 mož vsega skup, iz česar se podáje podrazdelba kompanije na neko primerno število vodov.
- Na vsak vod prihaja poleg 1 oficirja: 1 vodovodnik, 3 desetniki (podlovci), 4 razvodniki (patrolovodniki), 1 igralec, 1 pijonir, 1 ranjenonosec in 1 oficirski sluga. Število igralcev (trobeev), pijonirjev in ranjenonoscev se ravna v ostalem tudi po številu za to pripravnih črnovojnikov in po njihovi potrebni opremi.
- Število kompanij sme po različnosti razmer iznašati tudi samo po 3 ali do 6, vendar tako, da naj — ako je mogoče — stalež možva v enem bataljonu o sestavi ne obseza manj nego 500 in ne čez 1.260 mož.

Pasek, ki si ga črnovojnik pripenja na levico.

$\frac{1}{3}$ pr. vel.

Ta poveza je 45 cm dolga, 16 cm (vsaka proga 4 cm) široka, in na krajih obrobljena. Na vnani strani levega konca nameščene so v 3 vrstah po 3 petljice iz koncev (sukanca), in na notranji strani desnega konca po 3 zaponci (dedci), s katerimi se pasek na gorenjem oblačilu okoli nadlehli ovija in po potrebi voljneje ali tesneje pritrjuje.

Zaznamenanje nameščati je na gorenji rumeni progi s črnimi številkami in začetnimi črkami dotične čete, n. pr. 26/2. Čv. B.; — 5 Čv. E. itd.

Črnovojniška izkaznica.

(Prirodna veličina.)

Črnovojniški bataljon št. 40/2.		D o m o v i n s t v o	občina:
4. kompanija	1 vod.		okraj:
Črnovojniški desetnik			
Janez Grom			dežela:
Rojstveno leto: 1851			

O p o m n j a. 1. Golice naj se popisujejo po zgornjem primeru.

2. V kraljevinah in deželah, kjer se govori po več jezikov, treba je nemškim besedam pridodati tudi prevod v dotični materni jezik.

3. Izkaznica je iz močnega, od zunaj barvovitega papirja ter se dvakrat zлага v gube.

4. Ako bi „domovinstvo“ katerega črnovojnika ne bilo znano, naj se ta beseda izbriše, namesto nje zapiše „Ssanovališča“ in zraven stoječi razpredelki popišejo po prilogi 30.

5. Vse, kar je tiskano ali pisano, bodi z latinskimi pismeni tiskano ali pisano.

Priloga 28

k §. 33.

Politično okrajno oblastvo.**P o t r d n i c a**

niže imenovanemu črnovojniku, kateremu se je dovolilo oditi iz svojega
prebivališča.

Ime (krstno) in priimek.....
 Rojstveno leto.....
 Rojstveni kraj..... okraj..... dežela.....
 Po domovinstvu pristojen v občino..... okraj..... deželo.....
 Stanovališče: občina..... okraj..... dežela.....
 Stan (neoženjen, oženjen, vdovec).....
 Delo, s katerim se bavi (živi).....
 Postava..... Obličje.....
 Lasje..... Nos.....
 Oči..... Usta.....
 Obrvi..... Brada.....
 Posebna znamenja.....
 Popotuje v: kraj..... okraj..... deželo.....
 Čemu se podaje na pot.....
 Veljavna za čas.....

V I. dne 18.....

Pečat.

Podpis.

Priloga 30

k §§. 35, 36, 38 in 40.

Politični okraj I.

Občina I.

Imenska popisnica

o niže imenovanih črnovojnikih, kateri odhajajo k dopolnitveno-okrajnemu poveljstvu št. . . v I. (k deželno-brambenemu bataljonu, odnosno k črnovojniškemu okrajnemu poveljstvu I. št. . . . v I.).

[illegible]

Opomnja.

Imenske popisnice (nominalne konsignacije) uporabljajo se tudi kot naborni, predstavniki, pregledni, vodovni in tovarski imenik, namesto glavnoknjžnih listov in dopustnih popisnic.

Nadpis imenskih popisnic naj slove primerno različnim namenom.

Priloga 31

k §. 35.

Poverilnica in vozna nakaznica.

Za.....črnovojnike

„vodnike

Skup.....oseb

ki odhajajo k črni vojski v.....ter imajo pravico, da se

zastonj vozijo po železnici ali na parobrodu.

V I.dne.....18

Občinski
pečat.

I. I.,
župan (županov namestnik)

Potrdnica o službi v črni vojski.

S katero se potrjuje, da je gospod

Urban Vrtovec

iz I., sodnega okraja I rojen v letu 18..... kot črnovojniški
stotnik*) in poveljnik 2. kompanije 25./1. črnovojniškega bataljona I. št.
od do 18..... (pred sovražnikom zvesto in junaško
služil, (udeležil se bitev pri dne in pri
..... dne ter prejel za odlično junaštvo, izkazano
v poslednjič omenjeni bitvi križec za vojaške zasluge).

V I. dne 18.....

(L. S.)

Deželno-brambeni poveljnik (ali njegov
namestnik):

*) Po častni stopinji (šarži) in službeni uporabi naj se prenaredi, n. pr. kot črnovojniški lajtnant in bataljonski adjutant.

Potrdnica o službi v črni vojski. *)

S katero se potrjuje, da je

Juri Gomišček

iz I., sodnega okraja I., rojen leta 18..... kot črnovojniški vodovodnik pri
1. vođu 2. kompanije 25./1. črnovojniškega bataljona I. št..... do.....
..... 18..... (pred sovražnikom zvesto in junaško) služil, (udeležil se bitve
pri..... dne..... ter zarad odličnega junaštva v nji
prejel srebrno medaljo hrabrosti).

V I., dne.....

Črnovojniške kompanije poveljnik:

(L. S.)

Tomaž Grmek,
črnovojniški stotnik.

Črnovojniškega bataljona poveljnik:

(L. S.)

Janez Mlinarič,
črnovojniški polkovnik.

*) Za eskadron naj se priležno prenaredi.

